

**Vedleggshefte**

**Møte:** Råd for funksjonshemmede  
**Møtested:** Ryensvinningen 1, Plenumsalen  
**Møtetid:** tirsdag 15. april 2008 kl. 17.30  
**Sekretariat:** 23428570

Saksnr	Sakstittel- Dokumentbeskrivelse	Dokumentnr
Sak 28 /08	Budsjett 2008	
	Ettersendes	
Sak 29 /08	Brukerundersøkelse sosialtjenesten 2007 - Brukerundersøkelse 2007 Østensjø	200700737-5
Sak 30 /08	Rapport fra uanmeldt møte ved Østensjø bo- og servicesenter 12.03.2008 - Rapport fra uanmeldt tilsyn ved Østensjø bo- og servicesenter 13.03.2008	200800246-4
Sak 31 /08	Årsrapport 2007, Tilsynsutvalg 1 for institusjoner m.v - Årsrapport 2007	200700168-91
Sak 32 /08	Årsrapport 2007, Tilsynsutvalg 2 for institusjoner m.v - Årsrapport 2007	200700168-92
Sak 33 /08	Årsrapport 2007, Tilsynsutvalg 1 for hjemmebaserte tjenester - Årsrapport 2007	200700168-93
Sak 34 /08	Årsmelding 2007, Bøler frivillighetssentral - Årsberetning 2007	200400300-59
Sak 35 /08	Årsmelding 2007, Manglerud frivillighetssentral - Årsmelding 2007 Manglerud frivillighetssentral	200700210-4
Sak 36 /08	Årsmelding 2007, Oppsal frivillighetssentral - Årsmelding for 2007	200600777-8

Sak 37 /08	Intern høring av byøkologisk program 2008-2024	200800200-2
	- Intern høring av byøkologisk program	
	- Intern høring av byøkologisk program	
Sak 38 /08	Publikumsundersøkelsen 2007	200800245-1
	- Resultater Bydel Østensjø	



Oslo kommune  
Helse- og velferdsetaten

29/08

## Brukerundersøkelse **Brukernes vurdering av sosialtjenesten i Oslo**



Høsten 2007 gjennomførte Oslo kommune en brukerundersøkelse for å kartlegge brukernes subjektive opplevelse av kvalitet på sosialtjenestens service.

Februar 2008

## **Forord**

Høsten 2007 gjennomførte Oslo kommune en brukerundersøkelse for å kartlegge brukernes subjektive opplevelse av kvalitet på sosialtjenestens service. Undersøkelsen er gjennomført av Helse- og velferdsetaten i samarbeid med bydelene og Kommuneforlagets nettbaserte brukerundersøkelse for kommunale tjenester, Bedre kommune.

Rapporten inneholder en presentasjon av svarene fra brukere ved de 19 sosialsentrene i Oslo, samt de samlede resultatene for Oslo. Undersøkelsen viser tilfredshetsutviklingen blant sosialtjenestens brukere fra 2004 til 2007 på ni ulike kvalitetsområder - både samlet for Oslo og for hvert tjenested. Resultatene viser en forbedring av brukernes opplevelse av brukermedvirkning, de ansattes pålitelighet og å bli behandlet med respekt. Samlet sett er brukernes fornøydhetsnivå med sosialtjenesten på nivå med fjoråret.

For byrådet er brukerundersøkelser et viktig arbeidsverktøy for å heve kvaliteten på Oslo kommunes tjenester til befolkningen. Brukerundersøkelsene bidrar til at den enkelte sosialtjeneste får tilbakemelding fra brukerne om hvor fornøyd de er med organiseringen av kontoret, måten de ansatte utøver arbeidet på, det tverretatlige samarbeidet - og på hvilke områder sosialtjenesten har forbedringspotensial.

Den første av denne typen undersøkelser ble gjennomført i 2002 i samarbeid med Norsk Gallup Institutt AS. Kvalitetsindikatorene ble opprinnelig utarbeidet av Kommunenes sentralforbund (KS) i samarbeid med en rekke kommuner og Høgskolen i Sør-Trøndelag, og er senere videreutviklet av Diakonhjemmets avdeling for forskning og utvikling (Diaforsk) på oppdrag fra Oslo kommune og KS.

Resultatene er presentert på Oslo kommunes nettsider [www.oslo.kommune.no](http://www.oslo.kommune.no). De finnes også på Kommuneforlagets nettsted [www.bedrekommune.no](http://www.bedrekommune.no) der resultatene fra Oslo kan sammenlignes med andre kommuner.

For første gang vil vi med denne brukerundersøkelsen kunne sammenligne oss med flere kommuner i landet, da basen til [www.bedrekommune.no](http://www.bedrekommune.no) gir adgang til dette. Resultatene for 2007 viser at Oslo ligger likt med landsgjennomsnittet.

Byrådet vil også bruke resultatene til å innhente nyttige erfaringer fra de bydelene som får gode resultater i undersøkelsen.

Jeg håper alle som jobber i sosialtjenesten i Oslo benytter brukerundersøkelsen aktivt som et verktøy i arbeidet med å forbedre kvaliteten til brukerne.

Jeg vil takke alle bidragsytere som har bistått med å utarbeide denne brukerundersøkelsen.

Oslo, februar 2008

Sylvi Listhaug  
Byråd for velferd og sosial tjenester

# Innhold

<b>INNHOLD.....</b>	<b>3</b>
<b>FIGURLISTE .....</b>	<b>4</b>
<b>TABELLOVERSIKT.....</b>	<b>5</b>
<b>1. OPPSUMMERING OG HOVEDFUNK.....</b>	<b>6</b>
ANDEL FORNØYDE BRUKERE .....	7
<b>2. OM UNDERSØKELSEN.....</b>	<b>8</b>
MÅLGRUPPE .....	8
UTVALG .....	8
UTFORMING AV SPØRRESKJEMAET .....	9
<b>3. RESULTATER FOR HELE OSLO.....</b>	<b>11</b>
SAMMENLIGNING AV RESULTATENE FOR ALLE SOSIALTJENESTENE.....	15
RESULTATENE I OSLO I FORHOLD TIL LANDSGJENNOMSNITTET .....	17
<b>4. RESULTATER FOR HVERT ENKELT KONTOR .....</b>	<b>18</b>
BYDEL ALNA.....	19
BYDEL BJERKE.....	22
BYDEL FROGNER .....	25
BYDEL GAMLE OSLO.....	28
<i>Sosialtjenesten Fyrstikktorget</i> .....	28
<i>Sosialtjenesten Grønland</i> .....	31
<i>Sosialtjenesten Vålerenga</i> .....	34
BYDEL GRORUD .....	37
BYDEL GRÜNERLØKKA .....	40
<i>Grünerløkka sosialsenter</i> .....	40
<i>Rådgivningscenteret Grünerløkka</i> .....	43
BYDEL NORDRE AKER.....	46
BYDEL NORDSTRAND .....	49
BYDEL SAGENE .....	52
BYDEL ST. HANSHAUGEN.....	58
BYDEL STOVNER .....	61
BYDEL SØNDRE NORDSTRAND .....	64
<i>Hauketo – Holmlia sosialtjeneste</i> .....	64
<i>Klemetsrud sosialtjeneste</i> .....	67
BYDEL ULLERN .....	70
BYDEL VESTER AKER.....	73
BYDEL ØSTENSJØ .....	76
<b>5. METODE .....</b>	<b>79</b>
SVARPROSENTER, FEILMARGINER OG USIKKERHET .....	79
HVA MÅLES I DENNE TYPEN UNDERSØKELSER?.....	81
HVA ER TILFREDSTILLEND E KVALITETSNIVÅ? .....	82
<b>VEDLEGG .....</b>	<b>84</b>
VEDLEGG 1. BREV TIL BYDELENE.....	84
VEDLEGG 2. INVITASJONSBREV TIL BRUKERNE .....	87
VEDLEGG 3. SPØRRESKJEMA .....	88

## **Figurliste**

Figur 3.1 Oslo som helhet .....	12
Figur 3.2 Indeks Oslo som helhet .....	13
Figur 3.3 Helhetlig vurdering for sosialtjenestene i Oslo .....	16
Figur 4.1 Alna sosialtjeneste .....	20
Figur 4.2 Indeks Alna sosialtjeneste .....	21
Figur 4.3 Bjerke sosialtjeneste .....	23
Figur 4.4 Indeks Bjerke sosialtjeneste .....	24
Figur 4.5 Frogner sosialtjeneste .....	26
Figur 4.6 Indeks Frogner sosialtjeneste .....	27
Figur 4.7 Sosialtjenesten Fyrstikkorget .....	29
Figur 4.8 Indeks Sosialtjenesten Fyrstikkorget .....	30
Figur 4.9 Sosialtjenesten Grønland .....	32
Figur 4.10 Indeks Sosialtjenesten Grønland .....	33
Figur 4.11 Sosialtjenesten Vålerenga .....	35
Figur 4.12 Indeks Sosialtjenesten Vålerenga .....	36
Figur 4.13 Grorud sosialtjeneste .....	38
Figur 4.14 Indeks Grorud sosialtjeneste .....	39
Figur 4.15 Grünerløkka sosialsenter .....	41
Figur 4.16 Indeks Grünerløkka sosialsenter .....	42
Figur 4.17 Rådgivningssenteret Grünerløkka .....	44
Figur 4.18 Indeks Rådgivningssenteret Grünerløkka .....	45
Figur 4.19 Nordre Aker sosialtjeneste .....	47
Figur 4.20 Indeks Nordre Aker sosialtjeneste .....	48
Figur 4.21 Nordstrand sosialsenter .....	50
Figur 4.22 Indeks Nordstrand sosialsenter .....	51
Figur 4.23 Sagene sosialtjeneste .....	53
Figur 4.24 Sagene sosialtjeneste Tilleggsspørsmål .....	54
Figur 4.25 Indeks Sagene sosialtjeneste .....	57
Figur 4.26 St. Hanshaugen sosialtjeneste .....	59
Figur 4.27 Indeks St. Hanshaugen sosialtjeneste .....	60
Figur 4.28 Stovner sosialtjeneste .....	62
Figur 4.29 Indeks Stovner sosialtjeneste .....	63
Figur 4.30 Hauketo- Holmlia sosialtjeneste .....	65
Figur 4.31 Indeks Hauketo-Holmlia sosialtjeneste .....	66
Figur 4.32 Klemetsrud sosialtjeneste .....	68
Figur 4.33 Indeks Klemetsrud sosialtjeneste .....	69
Figur 4.34 Ullern sosialtjeneste .....	71
Figur 4.35 Indeks Ullern sosialtjeneste .....	72
Figur 4.36 Vestre Aker sosialtjeneste .....	74
Figur 4.37 Indeks Vestre Aker sosialtjeneste .....	75
Figur 4.38 Østensjø sosialsenter .....	77
Figur 4.39 Indeks Østensjø sosialsenter .....	78

## **Tabelloversikt**

Tabell 1.1 Andel fornøyde brukere.....	7
Tabell 2.1. Deltakelse i undersøkelsen – etter skriftlig invitasjon eller besøk på sosialtjenesten.....	8
Tabell 3.2 Sammenligning av resultatene i Oslo med landsgjennomsnittet .....	17
Tabell 5.1 Invitasjoner og svar .....	80

## **1. Oppsummering og hovedfunn**

Analysen av resultatene har gitt følgende hovedfunn:

- I byrådets budsjett for 2007 er det satt som måltall at minst 70 % av brukere skal være fornøyd med sosialtjenesten. Resultatet viser at 73 % av brukerne er litt eller svært fornøyd.
- Resultatene viser at Oslo ligger likt med landsgjennomsnittet på brukertilfredshet totalt. På området fysisk miljø scorer Oslo høyere enn landsgjennomsnittet.
- Brukerne er mest fornøyde med kvalitetsområdene som omhandler respektfull behandling, de ansattes pålitelighet, samt fysisk miljø (venteværelse). Disse forholdene oppnår mellom 70 og 71 poeng på en kvalitetsindeksskala som går fra 0-100 poeng.
- Brukerne er minst fornøyde med brukermedvirkningen (58 poeng) og resultatet for brukerne (56 poeng), og vurderingen av disse områdene er omrent på samme nivå som undersøkelsen i 2006 (henholdsvis 57 og 56 poeng).
- Sosialtjenestens samarbeid med andre offentlige kontorer får fortsatt lav score, og indeksen har sunket fra 63 til 59 poeng.
- Brukertilfredsheten for Oslo kommune som helhet er den samme som i 2006 (64 poeng).
- Det er vesentlige forskjeller når det gjelder brukertilfredshet mellom sosialtjenestene. Nordre Aker oppnår også i år det beste resultatet fulgt av Rådgivningssenteret på Grünerløkka og Vestre Aker.

Til sammen 1371 brukere fra alle 15 bydeler med sine 19 sosialtjenester har svart på årets brukerundersøkelse.

For første gang ble det åpnet mulighet for å besvare spørsmålene elektronisk. Brukerne kunne enten svare via egen internettgang eller på sosialkontoret. I tillegg var det som tidligere år mulig å svare på papirskjema. 248 av de 1371 brukerne som svarte benyttet anledningen til å svare elektronisk.

Årets undersøkelse har bestått av et mindre utvalg enn fjorårets, mens svarprosenten er noe høyere.

## Andel fornøyde brukere

I Byrådets budsjett for 2007 var det satt et måltall på minst 70 % fornøyde brukere i sosialtjenesten i Oslo. Som tabellen viser er dette målet nådd for Oslo som helhet. Resultatet for 2007 ble 73 %.<sup>1</sup> Det er 11 sosialtjenester som har nådd måltallet for Oslo, mens 8 ligger noe under måltallet.

De brukere som har svart 3 (litt fornøyd) eller 4 (svært fornøyd) er tatt med i oversikten som fornøyde brukere. De som svarte "vet ikke" er holdt utenfor.

Spørsmålet om man er avhengig av at sosialkontoret samarbeider godt med andre er tatt ut på grunn av at det bare er registrert ja/nei på dette spørsmål.

Sosialtjeneste	Andel fornøyde brukere
Nordre Aker	92 %
Rådgivnings. Grünerløkka	80 %
Vestre Aker	80 %
Fyrstikktorget	80 %
St. Hanshaugen	77 %
Alna	75 %
Klemetsrud	75 %
Grünerløkka	74 %
Hauketo-Holmlia	73 %
Østensjø	73 %
<b>Oslo</b>	<b>73 %</b>
Frogner	70 %
Måltall for Oslo	70 %
Stovner	69 %
Grønland	68 %
Sagene	68 %
Nordstrand	67 %
Grorud	66 %
Ullern	66 %
Bjerke	60 %
Vålerenga	60 %

Tabell 1.1 Andel fornøyde brukere

<sup>1</sup> Utregnet ved et gjennomsnitt av samtlige spørsmål.

## **2. Om undersøkelsen**

### **Målgruppe**

Målgruppen for undersøkelsen er brukere av sosialtjenesten ved 19 sosialkontor i Oslo. Målgruppen er dels brukere som er registrert med bevegelse i sosialhjelpsdatabase (Oskar) i september og oktober 2007, dels brukere som møter opp på sosialkontorene i undersøkelsesperioden.

### **Utvalg**

Det ble høsten 2007 sendt ut en invitasjon til et utvalg av brukere, med oppfordring til å delta i undersøkelsen. Bakgrunnen for dette er at en del brukere sjeldent er innom sosialtjenesten, men istedenfor kommuniserer via brev eller telefon.

Utvalget ble trukket fra de brukere som var registrert med bevegelse i sosialtjenestens database (Oskar) i tidsrommet september- oktober 2007, totalt 12 467 brukere. Blant disse trakk Helse- og velferdsetaten et tilfeldig utvalg, til sammen 4 888 brukere. Disse ble invitert til å delta i undersøkelsen per brev. 225 invitasjoner kom i retur slik at det var **4 663** personer som faktisk mottok invitasjon.

I tillegg rekrutterte sosialkontorene klienter som var innom sosialtjenesten i andre ærend i løpet av den perioden undersøkelsen ble gjennomført.

1371 personer svarte på undersøkelsen, hvorav 248 på Internett. Tabellen nedenfor viser fordelingen mellom andelen personer som besvarte undersøkelsen fordi de hadde fått invitasjon og personer som besvarte undersøkelsen mens de kom innom sosialtjenesten for å få utført et ærend.

**Tabell 2.1. Deltakelse i undersøkelsen – etter skriftlig invitasjon eller besøk på sosialtjenesten.**

Hele Oslo	Absolutte tall	Prosent
I alt	1371	100
Hadde et ærend i sosialtjenesten	893	65
Deltok fordi de hadde fått invitasjon	478	35

Tabellen viser at 35 prosent av svarene er gitt fra brukere som har fått invitasjon. Majoriteten av besvarelsene er fra personer som var innom sosialtjenesten av andre grunner. Fra noen sosialtjenester er det innrapportert at noen brukere har møtt opp men ikke har kunnet besvare undersøkelsen på grunn av språkvanskeligheter. Halvparten av de

som besvarte undersøkelsen etter å ha fått tilsendt invitasjon har benyttet Internett (248 personer).

## Utforming av spørreskjemaet

### Spørsmålene

Spørreskjemaet som ble brukt i undersøkelsen inneholder de samme spørsmålene som er brukt i tidligere undersøkelser og som brukes i undersøkelsene som gjøres i regi av KS' effektiviseringsnettverk. I tillegg har én bydel, Sagene, benyttet muligheten til å legge inn ekstra spørsmål i undersøkelsen.

Nedenfor gjengis spørsmålene. Spørsmålene er gruppert i hovedområder som vi tar utgangspunkt i ved presentasjon av resultatene.

### Resultat for brukere

Hvor fornøyd er du med sosialkontorets råd og veiledning til å...

1. komme ut av en vanskelig situasjon
2. løse dine daglige problemer

### Opplevd brukermedvirkning

I hvor stor grad synes du sosialkontoret...

3. tar deg med på råd?
4. tar hensyn til dine ønsker og behov?

### Respektfull behandling

I hvor stor grad synes du sosialkontoret...

5. behandler deg med høflighet og respekt?
6. behandler deg med vennlighet?
7. tar deg på alvor?

### De ansattes pålitelighet

I hvor stor grad stoler du på at...

8. de ansatte holder taushetsplikten?
9. dine rettigheter blir tatt vare på?
10. de ansatte holder hva de lover?

### De ansattes tilgjengelighet

Hvor fornøyd er du med...

11. åpningstidene på kontoret?
12. muligheten for timeavtale?
13. muligheten for å nå fram på telefon?

### Informasjon til brukerne

I hvor stor grad synes du at...

14. du får nok informasjon?
15. den muntlige informasjonen er lett å forstå?
16. den skriftlige informasjonen er lett å forstå?

## **Fysisk miljø**

Hvor fornøyd er du med...

17. venterommet (størrelse, utseende, utforming)?

## **Samordning med andre offentlige kontorer**

18. Er du avhengig av at sosialkontoret samarbeider godt med andre offentlige kontorer du bruker? Hvis ja,  
19. Hvor fornøyd er du med dette samarbeidet?

## **Helhetlig vurdering av kontoret**

Til slutt vil vi stille deg et spørsmål om hvordan du opplever sosialkontoret samlet sett:

20. Hvor fornøyd er du, totalt sett, med sosialkontoret?

### **Firedelt svarskala**

For hvert av spørsmålene ble respondentene bedt om å ta stilling til hvor fornøyd eller misfornøyd de er, eller hva de synes (i forhold til andre spørsmålsformuleringer) på en firedelt skala med kategoriene:

- Svært misfornøyd
- Litt misfornøyd
- Litt fornøyd
- Svært fornøyd

- Svært liten grad
- LitEN grad
- Noen grad
- Svært stor grad

I tillegg er det en svarkategori med "vet ikke". Dette samsvarer med skalering fra tidligere brukerundersøkelser. Valget av fire svarkategorier kan sies å være et kompromiss mellom hensynet til å gjøre besvarelsen så enkel som mulig samtidig som man får fram nyanser i respondentenes vurderinger.

Spørreskjemaet inneholder også et kommentarfelt der brukerne på fritt grunnlag kan gi sine synspunkter på sosialtjenestens virksomhet. Mange brukere har benyttet seg av denne muligheten og gitt verdifulle tilbakemeldinger til det enkelte kontor. Brukernes tilbakemeldinger vil bli sammenstilt i en egen rapport og vil være nyttig i sosialtjenestens videre arbeid med å forbedre tjenesten.

### **3. Resultater for hele Oslo**

I dette kapittelet presenteres resultater for brukerundersøkelsen ved sosialtjenesten for hele Oslo sett under ett.

Først presenteres svarfordelingen for samtlige spørsmål i undersøkelsen, målt i prosent av brukerne som har svart svært misfornøyd, litt misfornøyd, litt fornøyd og svært fornøyd for hvert enkelt spørsmål. I denne fremstillingen er "vet ikke" - svarene holdt utenfor.

Deretter presenteres resultatene gruppert i ni hovedområder for brukertilfredshet. Her er svarene omregnet til en poengverdi på en skala fra 0 – 100. Dersom alle hadde svart "svært fornøyd" hadde poengverdien blitt 100. Dersom brukerne gjennomsnittlig hadde svart "litt fornøyd" ville poengverdien vært 67,7 poeng.

I tabellen med ni hovedområder sammenlignes resultatene fra årets undersøkelse med de foregående undersøkelsene for 2004, 2005 og 2006.

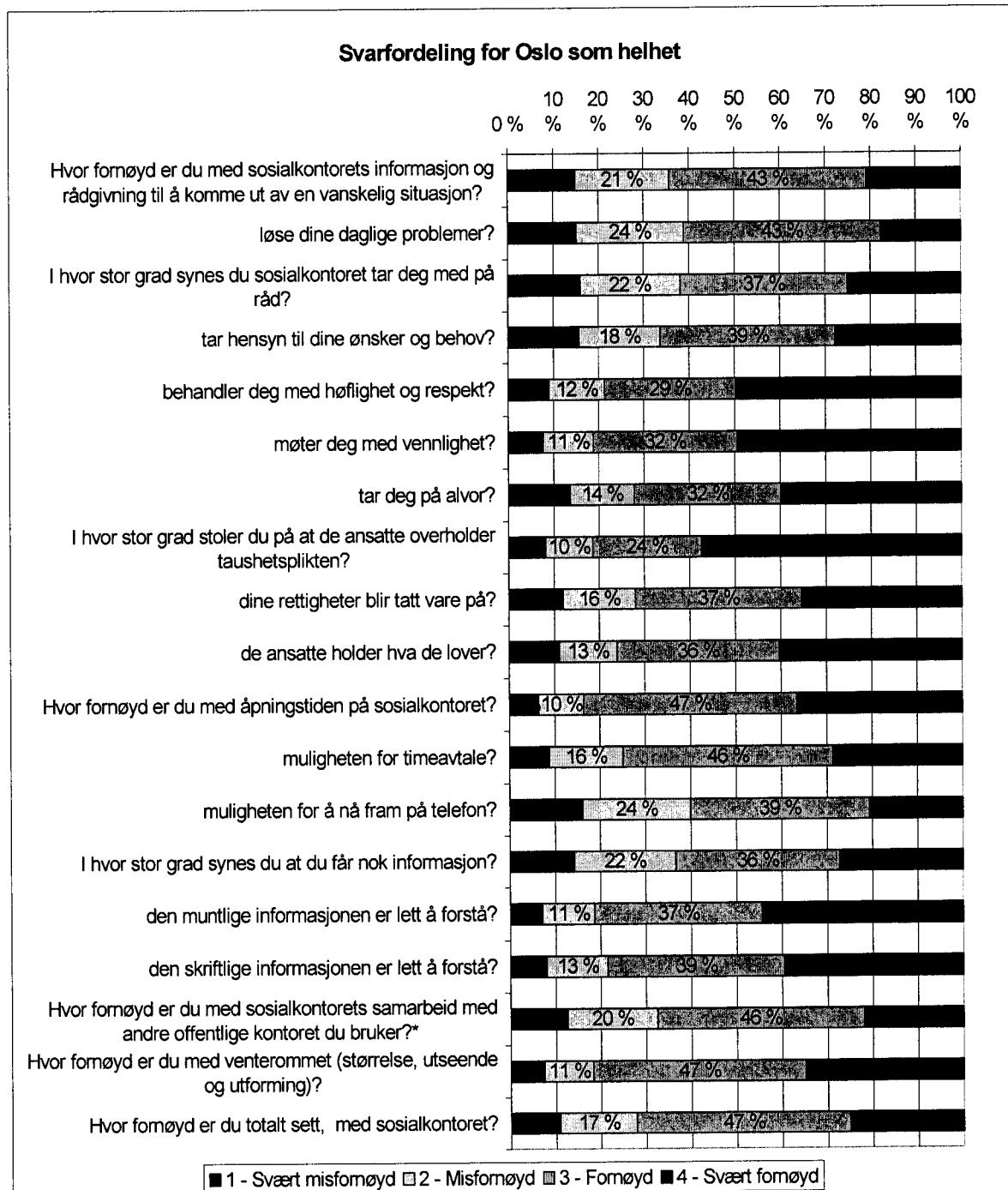
#### **Om den grafiske fremstillingen**

Selvøylen i figur 3.1. viser fordelingen av svarene på samtlige spørsmål. Det røde feltet til venstre viser andelen som har svart "svært misfornøyd", det gule feltet viser andelen som har svart "litt misfornøyd", det lysegrønne feltet viser andelen som har svart "litt fornøyd", mens det mørkere grønne feltet til høyre viser andelen som har svart "svært fornøyd".

Forenklet kan man si at de to feltene til venstre viser andelen som er misfornøyd, mens de to feltene til høyre viser andelen som er fornøyd.

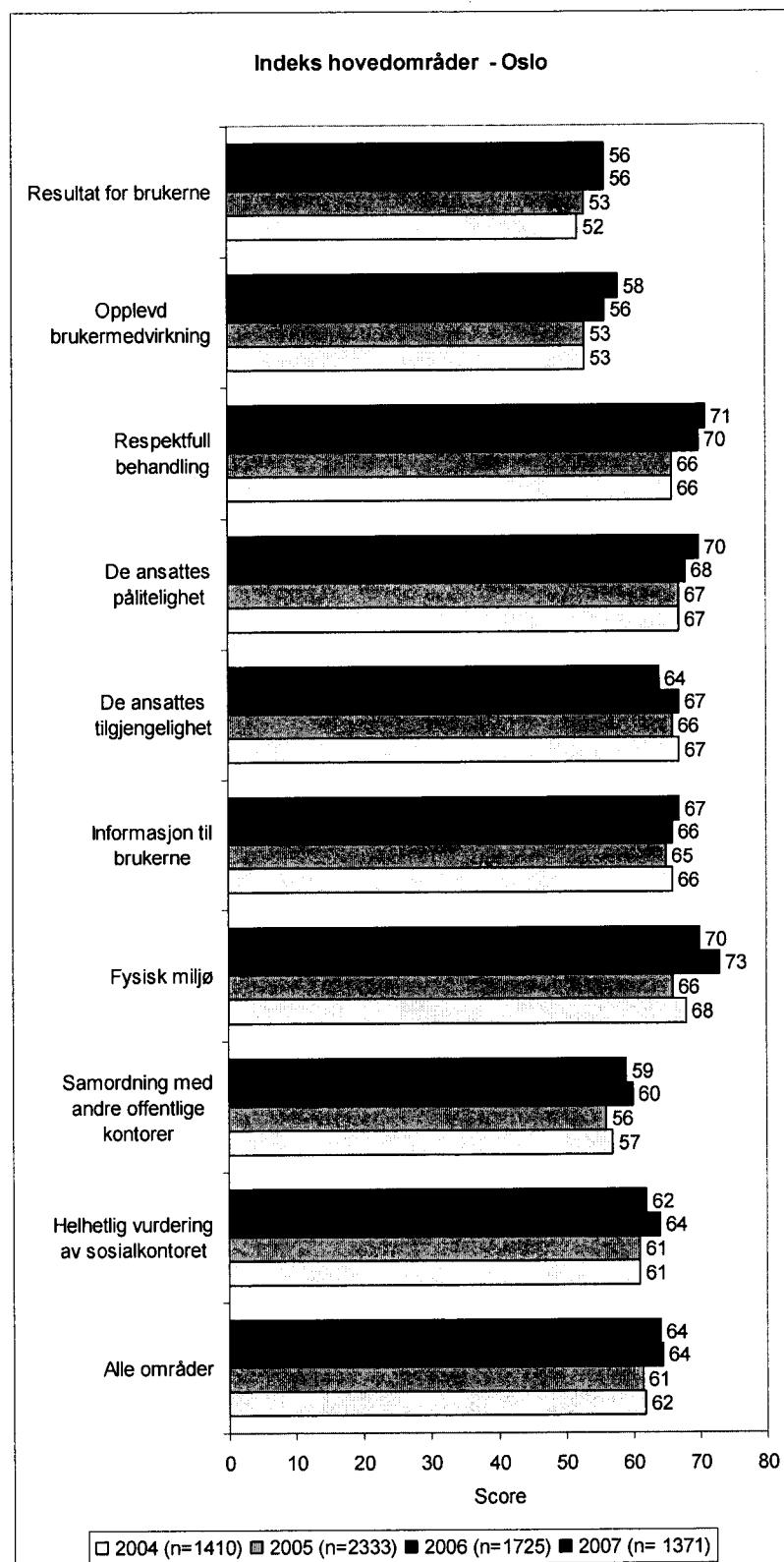
Nedenfor følger en oversikt over prosentfordelingen av svarene på alle spørsmålene. Det er tydelig at det er en overvekt av positive svar, men variasjonene er ganske store fra spørsmål til spørsmål. Fordelingen innholder ikke andelen som har krysset av for "vet ikke".

Andelen "vet ikke" – svar er relativt lav, gjennomsnittlig 5,9 % for alle spørsmålene. Dette er et lavere tall enn for undersøkelsen i 2006.



\*Dette spørsmålet er kun besvart av de som først har svart ja på spørsmålet "Er du avhengig av at sosialkontoret samarbeider godt med andre offentlige kontorer du bruker?". 68% svarte ja (790 personer) og 32% svarte nei (367 personer).

**Figur 3.1 Oslo som helhet (N=1 371)**



**Figur 3.2 Indeks Oslo som helhet**

Samlet sett er brukerne av sosialtjenesten i Oslo like tilfreds med tjenestene i 2007 som ved undersøkelsen ett år tidligere. Begge år får Oslo som helhet en score på 64 poeng i gjennomsnittlig indeks for alle områder.<sup>2</sup>

Undersøkelsen viser en økning i tilfredshet i årets undersøkelse sammenlignet med undersøkelsen i 2006 når det gjelder brukernes opplevelse av

- brukermedvirkning (fra 56 til 58 poeng)
- de ansattes pålitelighet (fra 68 til 70 poeng)
- respektfull behandling (fra 70 til 71 poeng)

Også informasjonen til brukerne oppleves bedre. (fra 66 til 67 poeng)

Derimot er brukerne i år mindre tilfredse med:

- det fysiske miljøet (fra 73 til 70 poeng)
- de ansattes tilgjengelighet (fra 67 til 64 poeng)

Det er også en svak tilbakegang når det gjelder tilfredsheten med samordning med andre offentlige kontorer (fra 60 til 59 poeng), samt den helhetlige vurderingen av sosialkontoret (fra 64 til 62 poeng).

Med hensyn til brukernes tilfredshet med å få hjelp til å komme ut av problemer eller en vanskelig livssituasjon, er resultatene på nivå med fjorårets.

Brukerne var høsten 2007 mest tilfreds med:

- respektfull behandling (71 poeng)
- de ansattes pålitelighet (70 poeng)
- fysisk miljø (70 poeng)

Brukerne var minst tilfreds med:

- resultat av hjelpen til å komme ut av en vanskelig situasjon (56 poeng)
- brukermedvirkning (58 poeng)
- samarbeid med andre offentlige kontorer (59 poeng)
- helhetsinntrykk av sosialkontoret (62 poeng)

Når vi ser på gjennomsnittsscoren for alle enkeltpørsmålene som inngår i undersøkelsen ser vi at resultatet for 2007 er lik 2006. I år som i 2006 er gjennomsnittscoren på 64 poeng, mot henholdsvis 61 og 62 poeng for 2005 respektive 2004.

Figuren 3.2 viser tilfredsheten for de ni hovedområdene i 2004, 2005, 2006 og 2007. For de fleste områdene er endringen i perioden marginal, men samlevurderingen har økt for flere områder, spesielt opplevd brukermedvirkning, resultat for brukerne, og respektfull behandling og de ansattes pålitelighet.

Andel fornøyde brukere er 73 % (de som har svart "litt fornøyd" og "svært fornøyd"), noe over måltallet som for 2007 er satt til minst 70 %.

<sup>2</sup> Svarene på undersøkelsen er avgitt på en firedelt skala. Gjennomsnittverdien for svarene på skalaen 1—4 er omregnet til tilsvarende verdi på en skala fra 1 -100. Denne størrelsen er gitt betegnelsen "indeks" uttrykt i "poeng". Dette må ikke forveksles med prosentvis andel fornøyde kunder.

## Sammenligning av resultatene for alle sosialtjenestene

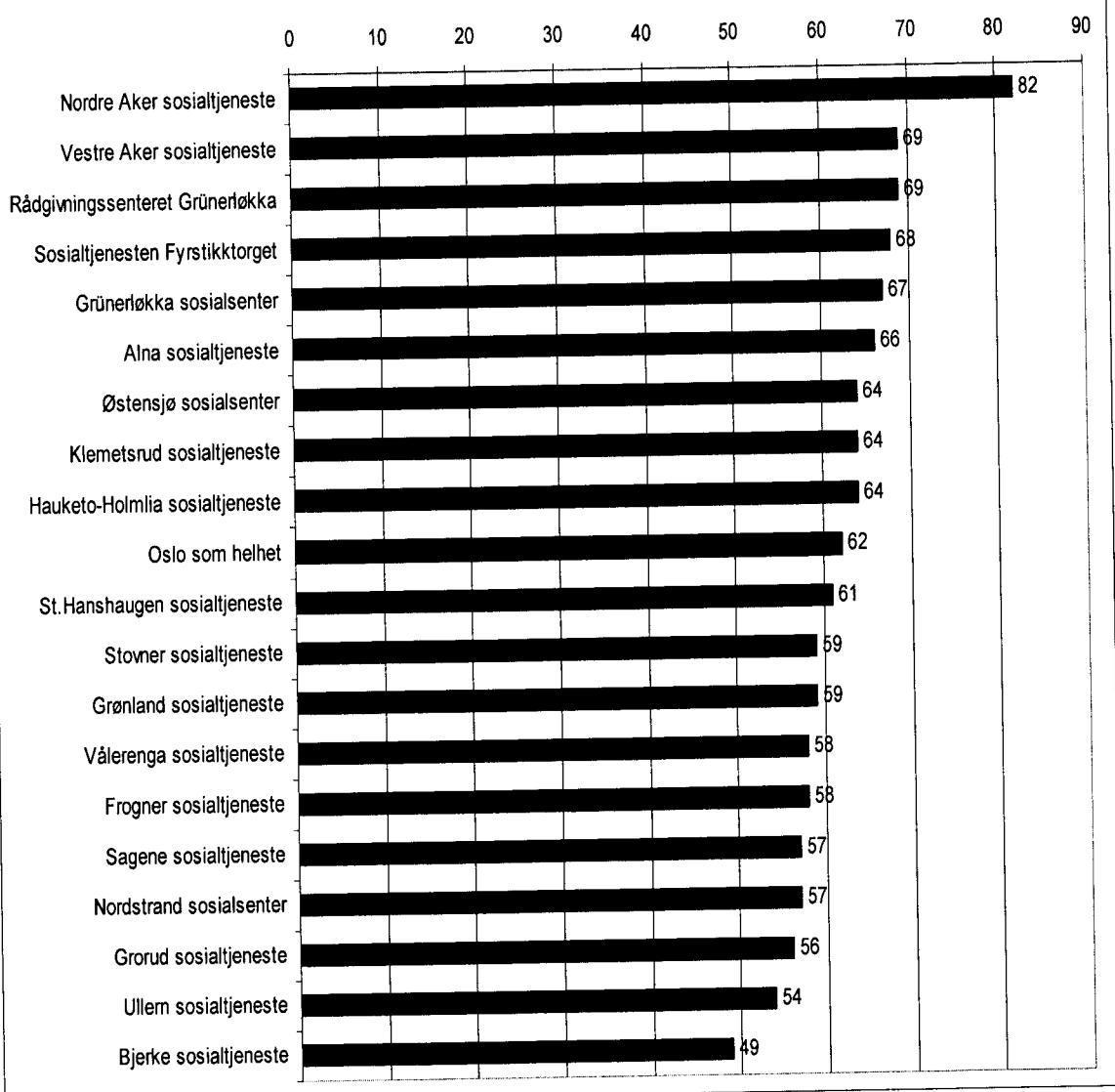
Figuren på følgende side viser resultatet av svarene på spørsmålet **Helhetlig vurdering av kontoret**: "Hvor fornøyd er du, totalt sett, med sosialkontoret?" for samtlige sosialtjenester i Oslo. Resultatene varierer mellom 49 poeng og 82 poeng. Gjennomsnittet for Oslo er 62 poeng.

Differensen mellom beste og dårligste resultat er 33 poeng mot 29 poeng i fjor.

I år er det Nordre Aker sosialtjeneste, Vestre Aker sosialtjeneste og Rådgivningssenteret Grünerløkka som kommer best ut av denne sammenstillingen, mens det er Ullern sosialtjeneste og Bjerke sosialtjeneste som kommer dårligst ut.

En sosialtjeneste har en score på 80 poeng eller bedre, mens 9 sosialtjenester har en score under 60 poeng. 9 sosialtjenester ligger på en score rundt gjennomsnittet fra 61 til 69 poeng. Gjennomsnittet er 62 poeng hvilket er noe under fjorårets undersøkelse som var 64 poeng.

## **Helhetlig vurdering alle sosialsentre 2007**



**Figur 3.2 Helhetlig vurdering for sosialtjenestene i Oslo**

## Resultatene i Oslo i forhold til landsgjennomsnittet

I databasen til [www.bedrekommune.no](http://www.bedrekommune.no) kan man se resultatene fra de av landets kommuner som benytter Kommuneforlagets undersøkelse. Nedenfor gjengis resultatene for Oslo sett opp mot landsgjennomsnittet og lavest og høyest score. Oslo ligger likt med landsgjennomsnittet og scorer høyere enn gjennomsnittet på fysisk miljø. I denne fremstillingen er det benyttet skala 1-4, der resultater over 2,5 viser at respondentene er mer fornøyd enn misfornøyd.

27 kommuner i snittet.

	Snitt Oslo	Høyest land kommune	Lavest kommune
<b>Resultat for brukerne</b>	<b>2,7</b>	<b>2,7</b>	<b>3,5</b>
<b>Brukermedvirkning</b>	<b>2,7</b>	<b>2,8</b>	<b>3,4</b>
<b>Respektfull behandling</b>	<b>3,1</b>	<b>3,2</b>	<b>2,6</b>
<b>Pålitelighet</b>	<b>3,1</b>	<b>3,2</b>	<b>3,8</b>
<b>Tilgjengelighet</b>	<b>2,9</b>	<b>2,9</b>	<b>3,6</b>
<b>Informasjon</b>	<b>3</b>	<b>3</b>	<b>3,6</b>
<b>Samordning</b>	<b>2,8</b>	<b>2,8</b>	<b>3,7</b>
<b>Fysisk miljø</b>	<b>3,1</b>	<b>2,9</b>	<b>3,3</b>
<b>Generelt</b>	<b>2,9</b>	<b>2,9</b>	<b>3,6</b>
<b>Snitt totalt:</b>	<b>3</b>	<b>3</b>	<b>2,4</b>

**Tabell 3.2 Sammenligning av resultatene i Oslo med landsgjennomsnittet**

## **4. Resultater for hvert enkelt kontor**

I dette kapittelet presenteres resultatene for hver sosialtjeneste, og det gjøres sammenlikninger med resultatene for hele Oslo.

Det gis innledningsvis en beskrivelse av de viktigste funnene for de ni hovedområdene, deretter følger en figur med resultater for alle spørsmål i undersøkelsen med prosentfordeling. Til slutt vises en figur der resultatene per hovedområde eller kvalitetsdimensjonene sammenlignes med foregående års resultater målt ved gjennomsnittsindeks.

Kommentarene til resultatene i dette kapittelet knytter seg nesten utelukkende til resultatene for de ni hovedområdene samt om det er spesielle ting som kan ha hatt betydning for opplevelsen av kvaliteten på den enkelte tjeneste. Sosialtjenestene blir gjennomgått alfabetisk.

Når en ser på resultatene for hvert enkelt kontor må en ta høyde for at svarprosenten varierer, og at det på enkelte kontorer er få som har svart. Feilmarginene og usikkerheten for noen kontorer vil derfor være større enn for andre (se kapittel 5). Forskjeller på noen få indekspoeng må derfor ikke tillegges stor vekt.

Resultatene varierer mye fra sosialtjeneste til sosialtjeneste. For forståelsen av resultatene er det viktig å se dem i sammenheng med levekår i bydelen, brukergruppene og lokale forhold ved de enkelte tjenestene.

### **Om den grafiske fremstillingen**

Selve søylen i figuren viser fordelingen av svarene. Det røde feltet til venstre viser andelen som har svart "svært misfornøyd", det gule feltet viser andelen som har svart "litt misfornøyd", det lysegrønne feltet viser andelen som har svart "litt fornøyd", mens det mørkere grønne feltet til høyre viser andelen som har svart "svært fornøyd". Dvs. at de to feltene til venstre viser andelen som er misfornøyd, mens de to feltene til høyre viser andelen som er fornøyd. Ubesvarte spørsmål og "vet ikke" er ikke med i tabellen.

## Bydel Østensjø

### Østensjø sosialsenter inkludert Tiltakssenteret

250 personer ble invitert til å delta i undersøkelsen. 5 av disse besvarte undersøkelsen hvorav 3 på Internett. I tillegg har 59 personer som oppsøkte sosialkontoret i undersøkelsesperioden besvart undersøkelsen.

Totalt antall respondenter (N): **64** (93 i 2006)

Østensjø sosialsenter scorer likt eller litt over gjennomsnittet for Oslo på de fleste dimensjoner.

Når det gjelder tilgjengelighet scorer kontoret en del høyere enn Oslo som helhet. (71 mot 64 poeng).

Best resultater oppnår Østensjø sosialsenter på områdene respektfull behandling (73 poeng), ansattes tilgjengelighet (71 poeng) og fysisk miljø (70 poeng).

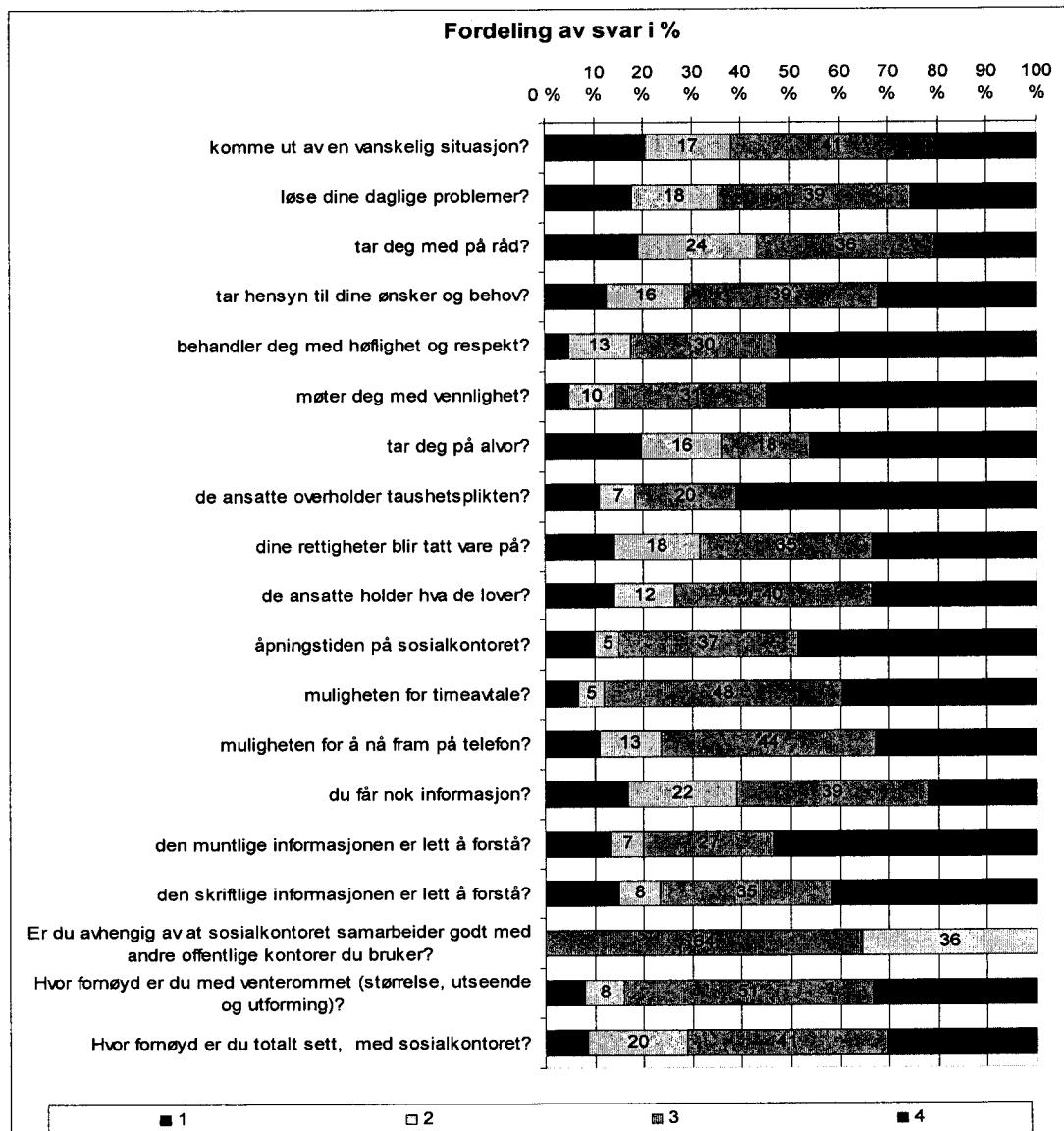
De laveste scorene får kontoret på områdene resultat for brukerne (56 poeng) opplevd brukermedvirkning (58 poeng) og samordning med andre offentlige kontorer (58 poeng).

Senteret har bedret resultatene fra i fjor på områdene respektfull behandling og tilgjengelighet.

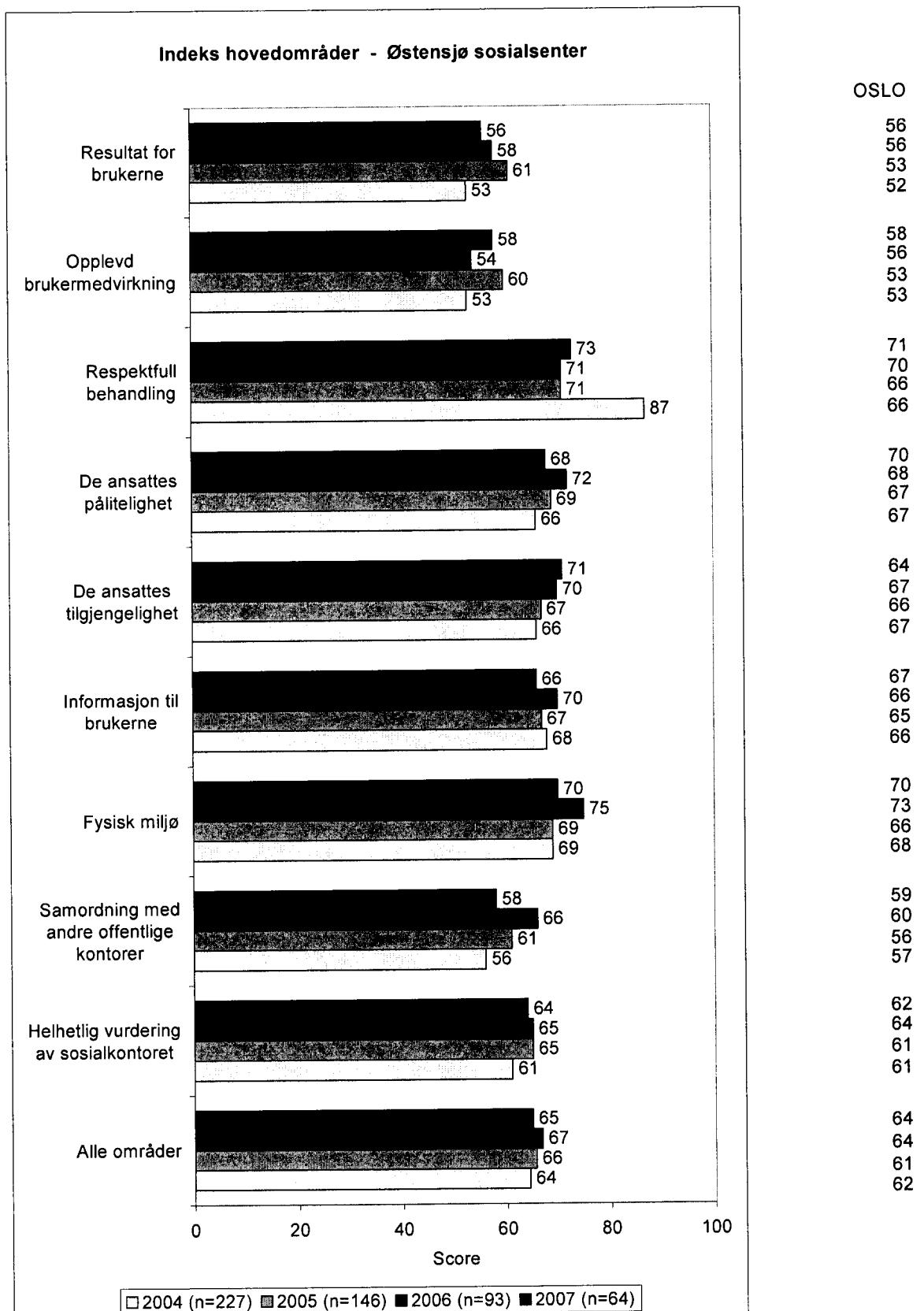
Den største endringen fra 2006 i negativ retning er på området samordning med andre offentlige kontorer (-8 poeng til 58 poeng) og fysisk miljø (- 5 poeng til 70 poeng).

Østensjø sosialsenter har en sosialkonsulent fra mottak i ekspedisjonen fast. Sentralbordet har fokus på å raskt sette over telefonsamtale. Brukerne er ofte på timeavtaler og de ansatte prøver å komme på flest mulig hjembesøk.

Østensjø sosialsenter har en gjennomsnittlig andel fornøyde brukere på 73 % (de som har svart "litt fornøyd" eller "svært fornøyd"). Dette er 3 prosentpoeng høyere enn måltallet for Oslo i 2007.



**Figur 4.38 Østensjø sosialsenter (N=64)**



**Figur 4.39 Indeks Østensjø sosialsenter**

31/08

OSLO KOMMUNE  
BYDEL ØSTENSJØ

26 MAR 2008

200800846-1

UG

AVD

SAKSBEH.: AK

9404

BYDEL ØSTENSJØ

## TILSYNSUTVALG II

### RAPPORT FRA MØTE I TILSYNSUTVALGET UANMELDT MØTE

Institusjon: Østensjø bo-og servicesenter Møtedato: Onsdag 12.3.2008 Tid: kl.11.45-13.15

#### Til stede fra tilsynsutvalget:

Knut Elgsaas, leder  
Inger Haagaas  
Edna Thomassen

#### Til stede fra institusjonen:

Anny Marie Karlsen Hahne, institusjonsleder

#### 1. Status for arbeidet med ombygging og rehabilitering av lokalene på Manglerud

Lokalene er overtatt av Omsorgsbygg. Det er ennå en del ting som må rettes opp før senteret kan flytte inn. Det regnes med innflytting over påske.

#### 2. Oppfølging av rapport fra 3.10.07

##### a. Tørketrommel

Heisen fra 1. til 2. etasje som skulle brukes til å frakte skittentøy til tørketrommel i 2. etasje har stått side siste tilsyn 3.10.07.

Det tørkes derfor fortsatt klær i gangen.

#### 3. Personalsituasjonen

Det er en stabil personalsituasjon.

Turnusen er lagt om til tjeneste hver 3. helg. Det er gunstig for beboerne da det trengs færre ansatte i små deltidsstillinger.

Sykefraværet har vært høyt, bl.a. på grunn av influensa. Det medfører behov for mye overtid og vikarer.

#### 4. Matstell

For å få litt variasjon i matstellet var det i dag, 12. mars, kjøpt inn pølser med lompe, salat og øl og brus. Kaker til dessert laget personalet selv.

#### 5. Branntilsyn

Det var branntilsyn 11.mars. En branndør sto fast i gulvet. Det var nå rettet på.

#### 6. Befaring av lokaler og samtale med beboere

Det er ikke kommet nye beboere til senteret siden siste tilsyn. To av beboerne er på avlastningstiltak. De alternerer, 3 uker hjemme og 3 uker på senteret.

Det pågikk en bingorunde der de fleste beboerne deltok da vi kom inn i stuen. Det er en av beboerne som står for planleggingen og gjennomføringen av bingo på senteret. Hun kjøper også inn premier

Vi snakket med en beboer som trivdes bra.

**7. Aktiviteter**

I henhold til aktivitetsplanen er det turer med beboere som ønsker det to ganger i uken til andre steder som Ammerudhjemmet.

**8. Fysioterapitilbudet**

Beboere og pårørende klager på at det er for lite fysioterapitilbud. Klage er sendt til sykehjemsetaten. I dag er fysioterapeut til stede 2 dager i uka. Institusjonslederen mente at det var helt klart for lite. Beboerne er rullestolbrukere, mange er spastikere og flere har MS. Et godt fysioterapitilbud er av stor betydning for livskvaliteten til beboerne.

Før kommunen overtok senteret i slutten av 90-årene var fysioterapitilbud 5 dager i uken

**Merknad:**

Utvalget ber Sykehjemsetaten opplyse om det blir økning i fysioterapitilbudet i samsvar med ønskene til beboere, pårørende og ansatte.

**9. Legetilbudet**

Institusjonslederen var godt fornøyd med legetilbudet. Tilsynslegen har tjenestegjort i 2 år og kjenner beboerne godt. Han kan kontaktes inntil kl. 21.00 alle dager. Etter kl. 21.00 er det Legevakten som kontaktes.

**10. Klager**

Det vises til klage omtalt i rapport av 3.10.07. Helse- og sosialombudet har påtalt at kvalitetsplanen for vedkommende beboer ikke var ajourført. Alle kvalitetsplaner for beboerne vil være ajourført innen 15. mars.

Det er ikke innkommet nye klager siden siste tilsyn 3.10.07.

**11. Sak unntatt offentlighet**

Utvalget legger fram en egen sak på B-kart for bydelsutvalget.

Østensjø, 12.3.2008

Knut Elgsaas(s)  
Leder av utvalget

Inger Haagaas(s)

Edna Thomassen(s)

32/08

## ÅRSRAPPORT 2007

FRA

OSLO KOMMUNE	
BYDEL ØSTENSJØ	
17 MAR 2008	
200700168-90 UG	
AVD. SAK. BEH.:	Ak 9404

## TILSYNSUTVALG 2

**1. Medlemmer/varamedlemmer:**

Knut Elgsaas(A), leder  
 Inger Haagaas(H)  
 Edna Thomassen (SV)

vara: Liv Thorstensen(A)  
 vara: Aage Nygaard(H)  
 vara: Kjell Emil Granå (SV)

Liv Thorstensen ble oppnevnt som nytt varamedlem i 2007. Edna Thomassen ble oppnevnt som medlem og Kjell Emil Granå som varamedlem fra 2007.

**2. Institusjoner under utvalgets tilsyn:**

- Oppsalhjemmet
- Manglerudhjemmet
- Østensjø bo-og servicesenter

I alle avdelinger i disse institusjonene er det oppslag med informasjon om tilsynsutvalgets oppgaver og navn, adresse og telefon til utvalgets medlemmer og varamedlemmer.

**3. Utvalgets oppgaver:**

Utvalget utøver tilsyn i henhold til §2-5 i reglement for bydelsutvalg og reglement for tilsynsutvalg vedtatt av bystyret 25.5.2005.

Utvalget var oppnevnt av bydelsutvalget for perioden 2004-2007.

**4. Tilsynsmøter:**

Tilsynsutvalg 2 har hatt følgende anmeldte(A) møter og uanmeldte(UA) møter i 2007:

Oppsalhjemmet	Manglerudhjemmet	Østensjø bo-og servicesenter
27.03.07(UA)	12.02.07(A)	05.03.07(A)
18.06.07(A)	10.05.07(UA)	30.05.07(UA)
05.11.07(UA)	16.10.07(A)	03.10.07(A)
29.11.07(UA)	19.12.07(UA)	16.10.07(A)

**5. Informasjon om det enkelte tilsynsmøte:**

De fleste av utvalgets møter er i 2007 lagt til formiddager.

I etterfølgende oversikt gis informasjon om det enkelte møte, ukedag, tidsrom, antall merknader i utvalgets rapport fra møtet og antall medlemmer/varamedlemmer som var til stede på møtet.

Utvalgets rapporter, saksframleggene fra administrasjonen med kommentarer fra Sykehjemsetaten finnes på bydelens internetsider under bydelsutvalget, innkallinger og sakskart.

Vedtakene bydelsutvalget har truffet om den enkelte rapport finnes på bydelens internetsider under bydelsutvalget, protokoller.

<b>OPPSALHJEMMET</b>		<u>Møtedag/dato</u>	<u>Tidsrom</u>	<u>Antall merknader</u>	<u>Antall medlemmer/vara</u>
Tirsdag 27.3.07(UA)	12.00-13.45			1	3
Mandag 18.06.07(A)	12.00-13.30			3	3
Mandag 05.11.07(UA)	11.30-13.45			3	3
Torsdag 29.11.07(UA)	12.00-13.15			1	2
<b>MANGERUDHJEMMET:</b>					
		<u>Møtedag/dato</u>	<u>Tidsrom</u>	<u>Antall merknader</u>	<u>Antall medlemmer/vara</u>
Mandag 12.02.07(A)	12.00-13.20			6	3
Torsdag 10.05.07(UA)	17.00-18.45			5	3
Onsdag 16.10.07(A)	12.00-14.00			7	3
Onsdag 19.12.07(UA)	11.00-12.15			2	3
<b>ØSTENSJØ BO-OG SERVICESENTER:</b>					
		<u>Møtedag/dato</u>	<u>Tidsrom</u>	<u>Antall merknader</u>	<u>Antall medlemmer/vara</u>
Mandag 05.03.07(A)	11.45-13.30			5	3
Onsdag 30.05.07(UA)	19.00-20.45			2	3
Onsdag 03.10.07(A)	11.45-13.45			3	3
Tirsdag 16.10.07(A)	14.14-15.00			1	3

#### **Merknader:**

Tilsynsutvalget gir en merknad i sin rapport til bydelsutvalget når det er et forhold eller en sak som utvalget vil gjøre bydelsutvalget oppmerksom på. Det kan også gjelde et spørsmål som utvalget ber institusjonen eller bydelsadministrasjonen svare på for en eventuell videre oppfølging fra utvalget ved senere tilsyn.

En merknad kan være en informasjon til bydelsutvalget om en positiv utvikling ved en institusjon. En merknad gis også når utvalget mener det er forhold som bør rettes på.

#### **Anmeldte og uanmeldte møter:**

Tilsynsutvalget skal i henhold til reglementet ha minst to anmeldte og to uanmeldte tilsyn hvert år. På Oppsalhjemmet ble det nødvendig å avholde et uanmeldt tilsyn 29.11.07 i stedet for det planlagte anmeldte tilsyn i desember 2007. I rapporten fra møtet 29.11.07 til bydelsutvalget er det redegjort for bakgrunnen for møtet og årsaken til det var uanmeldt. Det ble avholdt et ekstra anmeldt møte på Østensjø bo- og servicesenter i oktober 2007. Årsaken var at tilsynsutvalget ønsket å se lokalene på Manglerud som var under rehabilitering. Senteret er midlertidig plassert på Nordhagan på Kjelsås og skal flytte tilbake til Manglerud våren 2008.

#### **6. Behandling av utvalgets rapporter i bydelsutvalget:**

I 2007 behandlet bydelsutvalget 4 av tilsynsutvalgets rapporter fra 2006.

Utvalget har hatt 12 tilsyn i 2007. Bydelsutvalget har i 2007 behandlet rapporter fra 7 av tilsynene i 2007.

Til hver rapport fra tilsynsutvalget utarbeider bydelsadminstrasjonen et saksframlegg med eventuelle kommentarer og svar på de merknader og spørsmål utvalget har tatt opp i rapporten.

Tilsynsutvalgets rapporter legges fram for bydelsutvalgets arbeidsutvalg, omsorgskomiteen og eldrerådet før den behandles i bydelsutvalget.

Vedlagte oversikt fra bydelsadminstrasjonen over behandlingen av tilsynsrapportene i bydelsutvalget viser møterekke, saksnr. og institusjon og møtedato for tilsynsutvalget. Fra hvert av tilsynene på Østensjø bo- og servicesenter 30.5.07 og 3.10.07 ble det lagt fram to rapporter. Den ene ble behandlet i åpent møte i bydelsutvalget mens den andre ble behandlet på B-kart i bydelsutvalget.

Møterekke	Sak	Hvor
1/07 12.02.2007	13/07	Manglerudhjemmet, Møte 29.11.06
1/07 12.02.2007	14/07	ØBS Møte 12.09.06
1/07 12.02.2007	14/07	ØBS Møte 12.12.06
1/07 12.02.2007	15/07	Oppsalhjemmet Møte 05.12.06
2/07 19.03.2007	36/07	Manglerudhjemmet Møte 12.02.07
3/07 07.05.2007	61/07	ØBS Møte 05.03.07
4/07 18.06.2007	78/07	Manglerudhjemmet, Møte 10.05.07
4/07 18.06.2007	79/07	Oppsalhjemmet Møte 27.03.07
5/07 03.09.2007	104/07	ØBS Møte 30.05.07
5/07 03.09.2007	105/07	Oppsalhjemmet Møte 18.06.07
5/07 03.09.2007	119/07	ØBS , B-kart Møte 30.05.07
7/07 12.11.2007	169/07	ØBS Møte 03.10.07
7/07 12.11.2007	177/07	ØBS , B-kart Møte 03.10.07

Østensjø, 11. mars 2008

Knut Elgsaas(s)  
Leder av tilsynsutvalg 2

Inger Haagaas(s)

Edna Thomassen(s)

33/88

Tilsynsutvalg I Bydel Østensjø  
Tilsynsutvalg for hjemmebaserte tjenester

Ø KOMMUNE	
BYDEL ØSTENSJØ	
26 FEB 2008	
SKO100168-85 UG	
AVD.	SAK
AK2404	

## Årsrapport 2007

Tilsynsutvalg for Hjemmebaserte tjenester har bestått av følgende personer:

Leder: Ann Carnarius Elseth  
Medlem: Torill Eliassen

Varamedlemmer: Ragnhild Narvestad og Lars Erik Flatø

Tilsynsutvalget for Hjemmebaserte tjenester har i kalenderåret 2007 ikke fått noen henvendelser fra beboere om befaring i deres hjem.

Det har vært noen få telefonhenvendelser fra brukere vedr. hjemmehjelp / hjemmesykepleie som ikke har kommet til avtalt tid. Eller ønske fra brukere selv om ønske om å endre avtaletidspunkt for tjeneste. Disse henvendelsene er videreforsidlet til Basene i hhv. Utmarkveien, Skøyenkroken eller Løvsetdalen.

I et tilfelle har Tilsynsutvalget for Hjemmebaserte tjenester fått henvendelse fra en bruker som ventet på en hjemmesykepleier vedr. insulininjeksjon. Dette ble etter kort tid løst ved henvendelse til administrasjon.

I et annet tilfelle har en pårørende vært fortvilet vedr. savn av institusjonsplass til en person i sin nære familie.

Dette er situasjoner Tilsynsutvalg for Hjemmebaserte tjenester ikke har noen mulighet for å kunne ta delaktighet i, men bare videreforsidle sakene til administrasjonen.

I denne konkrete tilfelle ble saken løst etter kort tid.

Oslo, 25. februar 2007

Ann Carnarius Elseth/s

Torill Eliassen/s

34/08

OSLO KOMMUNE	
BYDEL ØSTENSJØ	
27 MAR 2008	
2000400800-64	UG
AVD.	SAKSBEH.:
25b.b	

**ÅRSBERETNING  
BØLER FRIVILLIGHETSSENTRAL 2007**

**Innledning**

**Eier:** Bydel Østensjø, Oslo kommune

**Styret:**

Styreleder: Tore Janssen, bydelsutvalget, fung. styreleder

Styremedlem: Trygve Kjell Asmyhr, Eldrerådet

Styremedlem: Anne Sissel Slaatsveen, administrasjonen

Styremedlem: Ferenc Seres, repr. for frivillige organisasjoner (sjakk)

**Vara:**

Carsten B. Hansteen, bydelsutvalget

Signe Sandnes, administrasjonen

Torleif Werenskiold, repr. for frivillige organisasjoner og kulturgruppa på Bøler

Frivillighetssentralen

Frode Johannessen, repr. for frivillige organisasjoner (natteravnene)

Sekretær: Wenche Refsdahl

Sentralen har pga. dødsfall manglet 2 varemedlemmer.

Det er avholdt 2 styremøter samt årsmøte i 2007.

**Økonomi:**

For 2007 har Frivillighetssentralen mottatt kr. 255.000,- fra Kirke- og Kulturdepartementet.

Betingelsen for dette tilskuddet er at kommunen i tillegg skal gi sentralen 40 % til drift.

**Generelt**

Ifølge KKD's retningslinjer skal frivillighetssentralen stimulere til økt lokal frivillighet gjennom mobilisering til aktiviteter som styrker det sosiale fellesskapet i nærmiljøet, samt avhjelpe individuelle behov. Den frivillige innsatsen skal være et tillegg til offentlig virksomhet, og skal ikke erstatte eksisterende tiltak. Frivillighetssentralen skal legge til rette arbeidet slik at ulike brukergrupper kan benytte seg av sentralens tilbud og lokaler.

Sentralen er populær og blir mye besøkt av bydelens beboere som benytter sentralens utlån av PC, kopimaskin og telefaks. Sentralen har også tjenesten "rett kopi bekreftet". Dette er en svært ettertraktet tjeneste. Det kommer mange positive tilbakemeldinger om disse tjenestene. Leder har også en utstrakt hjelpefunksjon, så som hjelp til skriving av jobbsøknader, hjelp til brevskriving, søker på internett, fylle ut søkeradsskjemaer samt forsøke å hjelpe folk til å finne fram til riktige steder i systemet samt ideer til hva beboerne kan gjøre for å få det best mulig i livet.

Samtidig som dette tilbuddet gjør sentralen kjent, kan det også skaffe sentralen frivillige over tid. Det å komme i kontakt med beboere for å få flere frivillige er et konstant og "tungt" foretak. I løpet av året har vi fått flere nye frivillige – men det er også flere som har måttet slutte pga. av alder.

**Frivillige hjelpere og deres tjenester:**

Året 2007 har vært et meget aktivt år for de frivillige. I tillegg er de meget velvillige i alle tjenester og oppdrag, og gir tilbakemeldinger der det trengs.

<b>Frivillig årsverk 2006</b>	<b>Antall brukere/ oppdrag</b>	<b>Frivillige personer 2007</b>	<b>Årsverk 2007</b>
1,7	230/625	25	1,8

De 25 frivillige som sentralen har oppført er de som til daglig er aktive. Sentralen har fra tid til annen studenter (sommer) eller mennesker som venter på jobb som trå til i kortere perioder.

Det frivillige arbeid dekker fra følgetjeneste til besøksvenner, handling, hjelp til snømåking/hagearbeid, diverse småreparasjoner og oppheng av gardiner, bilder, lamper etc., ryddehjelp, vindusvask, samt kantinehjelp på eldresentre.

Det er også faste oppdrag som badevakt hjelper for handikappede på Bøler bad 1 gang i uken samt i samarbeid med Bøler Deichmann utkjøring av børker 1 gang i måneden. 4 ganger i året blir det laget en lydavis for svaksynte/blinde som inneholder nyheter fra lokalområdet. Her er det frivillige fra Manglerud, Oppsal og Bøler området som deltar.

#### **Turer/arrangement for de frivillige**

Sentralen arrangerte en heldags tur til Hadeland glassverk og Villa Fridheim den 29.05.07 sammen med de andre fr. sentralene som var meget veldigt.

I tillegg hadde vi juleavslutning 29.11.07 som ble avholdt på Sandbakken med miniforedrag, god mat og hyggelig stemning. Viktig å ta vare på de frivillige.

#### **Aktiviteter:**

Sentralen prøver til enhver tid å sette opp informasjon fra andre foretak/frivillige organisasjoner i bydelen om hva som til enhver tid skjer og når det trengs hjelp fra beboere hos disse.

Sentralen samler også inn på vegne av gruppen "kristne afrikanere" ting som sendes til Afrika.

#### **Sentralen har faste låntakere av sitt møtelokale:**

1 gang i måneden sentralens Kulturgruppe

Annenhver mandag er det håndverksgruppa "Sølvringen"

Hver fredag er det sjakkgruppe for barn samt Natteravnene

Hver lørdag formiddag er det gitarundervisning for barn

Hver søndag er det treff for en kristen gruppe afrikanere.

Sentralens "Lydavis" lager også sine innlesninger til lydavisen her.

Ellers avholder Den åpne barnehage, Eineren kunstforening, Eterveien parsell-hage sine styremøter i lokalet. Barnevernet/Uteseksjonen/Bøler Fritidsklubb har sine faste møter med skole og politi en gang i måneden, samt at Høyres partigruppe også benytter seg av lokalene til noen av sine møter. Fra tid til annen låner også andre beboere lokalet.

I samarbeid med bydelens bibliotek forsøkes det også å få en gruppe frivillige til å bli leseombud.

#### **Kulturgruppa**

Bøler Frivillighetssentrels kulturgruppe består av 20 personer som treffes en gang i måneden, for å avtale nye aktiviteter og for å bli kjent med andre med samme interesser. Det har blitt en del teater og kinoforestillinger samt turer i løpet av året. Det er så stor pågang i denne gruppen at det er venteliste. På grunn av stor pågang er det blitt gitt tilbud om å sette i gang flere kulturgrupper. Disse gruppene er selvdrevne, men sentralens leder er behjelplig når det trengs

### **Leder Wenche Refsdahls daglige gjøremål.**

Leders stilling er 100 % og dennes oppgave er å administrere de frivillige, aktiviteter, å ta imot besökende som trenger hjelp, og påse at sentralen er en positiv arena for alle i bydel og nærmiljø. Vi er også bydelens ansikt utad. Målet er å nå alle generasjoner. Har derfor hatt møter med barnegrupper fra bl.a. Nøklevann skole/SFO for å informere den yngre generasjon at det faktisk er voksne som gjør frivillig arbeid. Det har også vært kontakt med skoleledelsen, med styrere i to barnehager. Dette er viktige mål for å få til et samarbeid. Det er frivillige som ønsker å stille opp her.

Daglig leder har også gjennomført informasjonsmøter på Bøler seniorsenter og i Nasjonalforeningen for folkehelse.

Sentralen er med i miljøfyrtaarn i bydelen,- og skal miljøfyrtaarn- sertifiseres innen 2008. Vi er nå på god vei til å bli en miljøvennlig bedrift og har lagt ned et godt stykke arbeid i dette.

### **Møtevirksomhet for daglig leder**

- Deltatt i samarbeidsutvalget i Home Start
- Nettverksmøter
- Møter i forb. med barn,- og unge
- Seminar i Praksistorget/møtested mellom praksis og akademia. Eks. tema: medborgerskap og inkludering.
- Koordinator møter
- Styremøter
- Regionskonferanse
- Møter i forbindelse med TV-aksjonen

Leder forsøker så langt det lar seg gjøre å delta på møter utenfor sentralens åpningstider, men har gode vikarer som holder åpent og som kjenner både besökende og vanlige rutiner.

### **Arrangementer**

Frivillighetssentralens leder har deltatt med praktiske oppgaver som oppheng av plakater vedrørende bydelsdagen. TV-aksjonen, som ble avviklet 22. oktober deltok leder for Frivillighetssentralen samt 3 av sentralens frivillige.

**Bøler frivillighetssentral takker sine frivillige medhjelpere for det kjempearbeid de utfører til hjelp for de som trenger det i bydelen.**

### **Målsetting 2008**

- fortsette arbeidet med å få flere frivillige.
- arbeide for å utvide sentralens område
- arbeide med å få flerkulturelle samlingsgrupper
- fortsette samarbeide med eldresentre, andre frivillighetssentraler, skole/SFO, og barnehager.

*Tore Janssen*

Tore Janssen /s/  
Fung. styreleder

Wenche Refsdahl /s/  
leder



Oslo kommune  
Kommunerevisjonen

Bydel Østensjø  
Postboks 157 Manglerud  
0612 OSLO

OSLO KOMMUNE

BYDEL ØSTENSJØ

7 MAR 2008

200800300-58 UG  
AVD.  
SAKSBEH.: AK356.b

Dato: 5. mars 2008

Deres ref:  
200800300-57

Vår ref (saksnr.):  
200800210-2  
Revisjonsref:

Saksbeh:  
Lisbeth Nyborg  
Tlf: 916 79 963

Arkivkode  
126.2.1

**UTTALElse OM REGNSKAPSOPPSTILLING FOR TILSKUDD TIL BØLER  
FRIVILLIGHETSSENTRAL 2007**

Kommunerevisjonen har kontrollert ovennevnte regnskapsoppstilling slik det er beskrevet nedenfor. Kontrollene er utført for å øke tilliten til den fremlagte regnskapsoppstillingen.

Ifølge tilsagnsbrevet fra Kultur- og kirkedepartementet av 19.01.2007, har Bydel Østensjø fått tildelt kr 255 000 til Bøler frivillighetssentral. De medgåtte utgiftene ifølge regnskapsoppstillingen er totalt kr 632 560.

Vi har kontrollert at regnskapsoppstillingen er i samsvar med bydelens regnskap og at de oppførte lønnsutgiftene stemmer med utbetalte lønn i kommunens lønnssystem. Vi har kontrollert at de medgåtte lønnsutgiftene gjelder daglig leder, og at bydelen har dekket minst 40 % av de totale utgiftene.

Vi har ikke funnet vesentlige feil eller mangler ved regnskapsoppstillingen.

Kommunerevisjonen forutsetter at dette brevet følger med regnskapsoppstillingen til Kultur- og kirkedepartementet.

fra

Foto:   
Unn Helen Aarvold  
avdelingsdirektør

Lisbeth Nyborg  
Lisbeth Nyborg  
revisjonsrådgiver

Vedlegg: Regnskapsoppstilling

Adresse:  
Fredrik Selmers vei 2  
0663 OSLO

Telefon resepsjon 23 48 68 00  
Telefaks 23 48 68 01  
Org.nr.: 976 819 861

Epost: postmottak@revisjon.oslo.kommune.no  
Internett: http://www.krv.oslo.kommune.no



Oslo kommune  
Bydel Østensjø  
Bydelsadministrasjonen

Kommunerevisjonen  
v/Lisbeth Grønvold Larsen  
Fredrik Selmers vei 2  
0663 OSLO

Dato: 04.03.2008

Deres ref: Vår ref (saksnr): Saksbeh: Arkivkode:  
200400300-57 Signe Sandnes 23438587 356.6

**REVISORATTESTERT REGNSKAP 2007 FOR FRIVILLIGHETSSENTRALEN  
BØLER**

I 2007 mottok Bydel Østensjø kr 255.000,- i tilskudd fra Kultur og kirkedepartementet (KKD) til drift av Frivillighetssentral Bøler med krav om egenfinansiering på minimum 40 % av sentralens budsjett (vedlegg).

Nedenfor er det satt opp regnskapsoppstilling for frivillighetssentralen Bøler 2007:

DRIFTSINNTEKTER:	KR
Salgsinntekter	2 313
Tilskudd fra KKD	255 000
Refusjon sykelønn	39 617
Påbeløpt feriepenger av refundert sykelønn	3.326
<b>Sum inntekter</b>	<b>300 256</b>
DRIFTSUTGIFTER:	
Lønn, feriepenger, honorarer o.l. Annen innberetningspliktig lønn	390 692
Sosiale utgifter, arbeidsgiveravgift, Oslo kommunens pensjonskasse o. l.	109 843
Driftsutgifter inklusive husleie	121 769
Merverdiavgift debet (refunderes)	10 256
<b>Sum utgifter</b>	<b>632 560</b>
<b>NETTO DRIFTSUTGIFTER</b>	<b>332 304</b>

*Oslo kommune  
Kommunerevisjonen  
Fredrik Selmers vei 2, 0663 OSLO  
Tlf.: 23 48 66 00*

*Se vùrl brev av 05.03.2008  
lisbeth hyleg*



Bydel Østensjø  
Bydelsadministrasjonen

Postadresse:  
Postboks 157, Manglerud  
Ryensvingen 1  
0612 Oslo

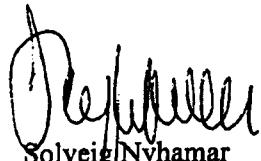
Telefon: 02 180  
Telefax: 23 43 85 01

Bankgiro: 60040612087  
Org. nr.: 974778807

Revisjonsattestert regnskap for 2007 skal behandles i årsmøte den 10. mars og oversendes KKD innen 31. mars. Det bes desfor om at vedlagte regnskap 2007 godkjent av styret og underskrevet av styreleder for kostnadssted 73417 frivillighetssentralen Bøler, godkjennes, attesteres og returneres innen 07.mars 2008.

Med hilsen

  
Tove Stien  
bydelsdirektør

  
Solveig Nyhamar  
avdelingssjef

**Vedlegg:**

1. Opplysninger om sentralen
2. Tilsagnsbrev 2007
3. Årsregnskap for 2007 (inklusive kontobok for bilag og lønnsrapport for ledere)

VEDLEGG 1

Art	Art (T)	Beløp hittil i år (1)	Totalt budsjett hittil i år (1)	avvik (1)	Totalt budsjett Totalt i år (1)
10100	Lønn i faste stillinger	347 239	295 000	-52 239	295 000
10170	Påløpte feriep. av artene 010-015	43 453	35 000	-8 453	35 000
10900	AS	46 764	46 000	-764	46 000
10920	Kollektive ulykkes- og gruppelivsforsikringer	1 320	0	-1 320	0
10990	Arb.giveravg. av lønn mv	49 147	46 000	-3 147	46 000
10991	Arbeidsgiveravgift av pensjonsinnskudd	6 594	7 000	406	7 000
10995	Refusjon arb.g.avg. av sykepenger mv	-108	0	108	0
10998	arb.giveravg. av pål. feriepenger	6 127	0	-6 127	0
- 0	0 Lønn og sosiale utgifter	500 535	429 000	-71 535	429 000
11000	Forbr.materiell og kontorekvista	2 158	38 000	35 842	38 000
11030	abonnement, avis,fagtidsskrift, kjøp faglitt.,kart	8 675	3 000	-5 675	3 000
11151	Bevertning møter, utvalg, kurs, org. og råd	328	0	-328	0
11190	Andre matvarer	1 445	0	-1 445	0
11201	Velferdstiltak ansatte	5 036	0	-5 036	0
11202	Velferdstiltak brukere	5 374	2 000	-3 374	2 000
11212	Servise og kjøkkenutstyr	149	2 000	1 851	2 000
11214	Materiale til arb.virksomhet	0	2 000	2 000	2 000
11218	Gaver ved diverse anledninger	738	0	-738	0
11220	Annet forbruksmater., forbruksvarer	7 569	3 000	-4 569	3 000
11279	Div. utg. oppdragstakere	200	0	-200	0
11300	Postforsendelse, frankeringsutg., frimerker	805	0	-805	0
11310	Abonnementsavg. telefon/telefaks	1 610	4 000	2 390	4 000
11320	Samtaleavg. telefon/telefaks	3 908	2 000	-1 908	2 000
11370	datakomm, linje/samb.leie,etabl/bruk av internett	0	3 000	3 000	3 000
11420	Andre typer annonser	5 285	0	-5 285	0
11430	Informasjonsutgifter	0	5 000	5 000	5 000
11550	Kursavgifter	800	0	-800	0
11688	Konsulenthonorar	0	0	0	0
11750	Reiseutgifter, ikke oppg.pliktig. kollektiv	240	0	-240	0
11770	annen korttidsleie av transportmidler	3 730	0	-3 730	0
11800	Strøm og el.kraft - nettleie	0	2 000	2 000	2 000
11810	Strøm og el.kraft - kraftleveranse	-770	5 000	5 770	5 000
11851	Yrkesskadeforsikring	-1 320	0	1 320	0
11900	Husleie for eiendommer i tjenesteyting	65 000	65 000	0	65 000
11980	Lisenser på dataprogrammer	4 287	0	-4 287	0
12001	Kontorinv, kontoutstyr, mediautstyr	1 475	0	-1 475	0
12010	Verktøy, instrumenter, redskaper	20	0	-20	0
12088	Annet inventar og utstyr	867	0	-867	0
12320	VVS-arbeider	2 214	0	-2 214	0
12450	Andre service- og driftsavtaler	446	0	-446	0
12690	Annet vedr. renhold og vaskeritjenester	0	5 000	5 000	5 000
12799	Andre konsulenttjenester	1 500	0	-1 500	0
- 1	1 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	121 769	141 000	19 231	141 000
14290	Merverdiavgift utenfor mva-loven	10 256	0	-10 256	0
- 4	4 Overføringsutgifter	10 256	0	-10 256	0
16240	Diverse avgiftsfrie inntekter	-2 313	0	2 313	0

<input type="checkbox"/>	<b>6</b>	<b>6 Salgsinntekter</b>	<b>-2 313</b>	<b>0</b>	<b>2 313</b>	<b>0</b>
	17090	Andre tilskudd/refusjoner knyttet til produksjon a	-255 000	-255 000	0	-255 000
	17110	Refundert sykelønn	-39 617	0	39 617	0
	17119	Påløpte feriepenger av refundert sykelønn	-3 326	0	3 326	0
<input type="checkbox"/>	<b>7</b>	<b>7 Refusjoner</b>	<b>-297 943</b>	<b>-255 000</b>	<b>42 943</b>	<b>-255 000</b>
<input type="checkbox"/>	<b>73417</b>					<b>315 000</b>

35/08

OSLO KOMMUNE	
BYDEL ØSTENSJØ	
3 APR 2008	
2007.009.0.5	IUG
AVD. SAKSBEH.: Signe	AK35b.6

## ÅRSMELDING 2007 Manglerud Frivillighetssentral

### 1. Drift av sentralen

Norsk Folkehjelp Oslo

### 2. Styrets medlemmer

Leder: Arvid Eriksen, Norsk Folkehjelp Oslo  
 Nestleder: Heidi Karsrud Nordal, Bydel Østensjø  
 Styremedlemmer: Eva Salomonsen, Bydel Østensjø  
 " Astrid Fritzen, Norsk Folkehjelp  
 " Bjarne Tonning, Seniortjenesten

### 3. Sentralens profil

Vår profil har vært i retning eldre, barn og psykiatri.

### 4. Hovedmålsetting

- Målsetting for rapporteringsåret
- Vi ønsker å være et nærmiljøsenter som kan inkludere og være en møteplass og brobygger for frivillige og privatpersoner i bydelen, og være et tilskudd til det offentlige hjelpeapparat. Vi ønsker å fremme det frivillige arbeidet og dets mangfold.

### 5. Ansatte

#### Tittel, navn, stillingsbrøk

Daglig leder: Karin Andersen, 100% stilling

### 6. Økonomi

Frivillighetssentralen finansieres med 60% fra KKD  
 40% fra bydel Østensjø.

Prosjekter etter søknader fra eks. Stiftelsen Helse & Rehabilitering, Legater.

### 7. Oversikt over brukere og frivillige

Frivillige årsverk (foregående år)	Antall brukere/antall oppdrag	Antall frivillige personer	Antall frivillige årsverk (rapporteringsåret)
3,49	606/1095	129	2,78

Tall hentes fra dataprogrammet Fritjof jf vedleggslist. Kommenter tallene i tabellen.

### 8. Rekruttering av frivillige og brukere

Byrådet i Oslo har bevilget penger til offisielle kampanjer for rekruttering til frivillighetssentralene i Oslo. En slik felles satsing er en meget bra måte å rekruttere frivillige på. Teknikkene varierer fra år til år, men har stort sett vært fruktbare for de fleste.

Ellers søker mange på nettet og finner gode tiltak de har lyst til å være med på. Munn til munn metoden og jungeltelegrafen funger også veldig bra i nærmiljøene.

Turer og sammenkomster med innhold som kan være interessante påfyllingsmetoder er alltid bra for frivillige. Hver sentral har sikkert sin metode for å ivareta sine frivillige, alt etter hvilke prosjekter man har gående også.

Vi er i ferd med å utvikle en Håndbok for frivillig arbeid i bydelen som et slags felles verktøy.

Beskriv åpningstider, beliggenhet, tlf, omfang og hyppighet av besøk til sentralen.  
Markedsføring av tilbud og åpningstider

## **9. Tilgjengelighet**

Sentralen er lokalisert i 2 etasje på Manglerud eldresenter.

Lett tilgjengelig for de fleste, er det noen som ikke klarer å gå i trappen møtes vi i 1 etasje.

Kjernetid for kontor og telefon er 0900 – 1600.

Er Daglig leder ute er alltid telefonen koblet til mobiltelefon.

## **10. Aktiviteter i regi av sentralen**

### Følgetjenester

Sentralen utfører en stor del følgetjenester for bydelens befolkning. Henvendelser kommer stort sett fra hjemmetjenesten og fra sykehjemmene i bydelen.

### Besøksvenn

Vi har gjennom de siste to år hatt besøksvenn på sykehjem.

Det er noe vanskeligere å rekruttere besøksvenner til private hjem.

### Reservebesteforeldre i barnehage.

Vi har hatt tre besteforeldre som har vært fordelt på to forskjellige barnehager.

I Storgården har vi hatt to (den ene har nå sluttet) som har hatt sine forskjellige aktiviteter.

På Gårdstunet barnehage har vi hatt en bestefar som har hatt hovedaktiviteten på "gamle dager". Med gamle leker og andre gamle aktiviteter.

Prosjektene har vært støttet økonomisk med midler fra Stiftelsen Helse & Rehabilitering.

Prosjektet i Storgården barnehage hadde også besøk av et TV-team fra Norsk Tipping som filmet barna med den ene bestemoren og innslaget ble vist på TV under Extra spillet. Stor stas for barna og mange fikk lov å sitte sent opp å se seg selv på TV.

### Handling

Gjøres etter behov fra brukere og tilgang på frivillige.

### Hagearbeid og enklere oppdrg.

Seniortjenesten som ligger under frivillighetssentralens område, utfører en rekke hage oppdrag gjennom året. Samt en del enklere reparasjoner privat hos eldre, eks. elektrisk arbeid og snekkerarbeid og annet praktisk arbeid.

De stiller også alltid opp til dugnader på Manglerud eldresenter.

## **11. Aktiviteter sentralen deltar i, i regi av andre innstanser**

### Kjeramikkverksted på Multhaug.

Sentralen har med midler fra Helse & Rehabilitering vært med å bygge opp kjeramikkverkstedet på Multhaug.

Det var et flott samarbeid for å få dette til gjennom med frivillige fra sentralen og Multhaugs egne brukere.

Kjeramikkverkstedet er nå et verksted som engasjerer seg selv.

### Eldre mot rasisme.

Dette er også et prosjekt som har vært støttet av Helse & Rehabilitering.

Det har vært et treårig prosjekt med stor oppslutning blant bydelens pensjonister.

De var også i sin tid den gruppen som ønsket et slikt prosjekt.

Dette har vært et samarbeid mellom Frivillighetssentralen, Manglerud Eldresenter og pensjonistforeningene.

Det er utarbeidet et programhefte for bruk til besøk hos andre som kan tenke seg å starte liknende prosjekter.

### Besøk fra Russland.

Tidlig på året hadde vi besøk av en delegasjon fra Russland. Murmansk og Arkhangelsk har fått hver sin frivillighetssentral basert på mal fra Norge. Gode støttespillere for disse har vært Norsk Folkehjelp og KKD.

Det var en nytting og gjensidig gjennomgang av hvordan man driver en frivillighetssentral i de to landene.

Gode erfaringer å ta med seg videre.

## **12. Samarbeidspartnere/nettverk**

Sentralen deltar i en gjensidig forpliktende samarbeidsgruppe mellom frivillighetssentralene og eldresentrene i bydelen, koordinert av bydelen v/styrer for Manglerud eldresenter. Tema for samarbeidet er erfearingsutveksling, rekruttering av frivillige og brukere, samt satsing på et differensiert tilbud til bydelens befolkning.

Manglerud Frivillighetssentral og Manglerud Eldresenter har et meget godt samarbeid og grunnen er vel at vi er samlokalisert.

Vi samarbeider både med frivillige og brukere, samt prosjekter som måtte rette seg mot eldre.

Frivillighetssentralene i Oslo sør har sine egne erfearingsmøter hver annen måned. Her utveksles erfaringer og problemer som håper å løse i fellesskap.

## **13. Utleie av lokaler**

Ingen utleie, men brukes av Manglerud eldresenter hvis det passer.

## **14. Informasjon/annet**

Vi har hatt en henvendelse fra Østensjøvannets Venner. De ønsker å lage et kulturgeite ved Bakkehavn gård. De trengte noen til nå hjelpe med å slå ned 500 staur til gjerde rundt beitet. Ingen våre frivillige kunne si seg sterke nok til et slikt arbeid. Daglig leder tok kontakt med Oslo Friomsorgskontor (tidligere Kriminalomsorg i frihet).

De stilte med mannskaper og beitet er nå klar til bruk når våren kommer.

En litt annerledes og artig kobling av gode ressurser, synes vi.

## **15. Avslutning**

Vi synes at våre målsetninger for 2007 er oppnådd og håper på like gode opplevelser og utfordringer videre.

Vi har for 2008 et stort prosjekt i samarbeid med Abildsø Bo og Rehabiliteringssenter. Vi har søkt Stiftelsen Helse & Rehabilitering om midler til å utarbeide en sansehage. Vi har nå fått beskjed om at midler er tiltelt og vi ser frem til dette arbeidet som vil være til stor glede både for beboere i omsorgsboligene, pasienter ved ABR , Østensjøvannets Venner med sitt kulturbalte i nærheten og friluftsbarnehagen på Bakkehavn. Dette vil være et toårs prosjekt.

## **Vedlegg**

Revisorattestert og godkjent årsregnskap

Utskrift fra Fritjof over:

- antall brukere/frivillige
- frivillige og brukere - antall timer
- frivillige og brukere - antall årsverk
- frivillige og brukere – antall oppdrag

26 MAR 2008

36/58

3506000111-1	UG
AVD. SAKSBEH.:	AK 356.b

**ÅRSMELDING for 2007 Oppsal Frivillighetssentral**

1

**1. Drift av sentralen**

Foreningen Oppsal Frivillighetssentral eier Oppsal Frivillighetssentral. Foreningen har følgende medlemmer: Bydel Østensjø, Eldrerådet i Bydel Østensjø, Lions Club Oslo - Bryn, Østensjø Rotary, Golia Hagebrukslag, Oppsal Menighet, Oppsal Vel, Oppsal Eldresenter, og personlige medlemmer.

Den daglige driften av sentralen ivaretas av daglig leder.

**2. Styrets medlemmer**

Leder:	Bernt Bernts fra Lions
Nestleder:	Tor Engebretsen fra Lions
Styrerepresentanter:	Anne Bexrud, personlig medlem Karin Jacobsen fra Oppsal Vel Carl Magnus Salvesen fra Oppsal Menighet Signe Sandnes fra Bydel Østensjø
Vara:	Bjarne Orten, personlig medlem Heidi Karsrud Nordal fra bydel Østensjø
Sekretær:	Turid Danielsen (daglig leder)

**3. Sentralens profil**

Oppsal Frivillighetssentral kan defineres som en hjelpesentral som hovedsakelig er orientert mot praktisk hjelp og sosiale tiltak. Våre brukere og frivillige består for en stor del av pensjonister, noe som er naturlig ut i fra at vi holder til i et distrikt med høy gjennomsnittsalder på befolkningen.

Våre tjenester er i stor grad brukt som et supplement til bydelens hjemmetjenester, idet vi får mange forespørslar om ledsagere til lege-, tannlege-, sykehusbesøk og tilsvarende fra disse tjenestene.

**4. Hovedmålsetting**

Målsetting for rapporteringsåret

1. Å bidra til hjelp til dem som ikke kan skaffe hjelp på annen måte, så langt sentralens kapasitet og kompetanse rekker.
2. Å bidra til å skape godt samhold og tilhørighet mellom de frivillige og befolkningen for øvrig i bydelen.
3. Å bidra til et positivt samarbeid med frivillige organisasjoner og kommunale instanser, samt enkeltmennesker i bydelen.

**5. Ansatte****Tittel, navn, stillingsbrøk**

Daglig leder Turid Danielsen, 100% stilling.

**6. Økonomi**

Driften finansieres ved hjelp av tilskudd fra KKD, tilskudd fra Bydel Østensjø samt tilskudd fra noen av Forening Oppsal Frivillighetssentrats eiere. 2007 viste et underskudd på driften med kr. 5.688,02, som ble dekket opp av egne driftsmidler.

## 7. Oversikt over brukere og frivillige

Frivillige årsverk 2006	Antall brukere/antall oppdrag 2007	Antall frivillige personer 2007	Antall frivillige årsverk 2007* (rapporteringsåret)
2,5	504/ 562	59	1,5

\*Ved innføring av "Fridtjof" telles antall brukere på en ny og annen måte, mens aktivitetsnivået var like høyt som tidligere.

Vedlagt følger utskrift fra database/ rapporteringsprogrammet "Fridtjof" som er utarbeidet til bruk av frivillighetssentralene. Når det gjelder tall fra rapporteringsåret 2006 er de ikke verifiserbare da "Fridtjof" ikke var i bruk da. Når det gjelder tallene for 2007 er det i samsvar med det registrerte, men det foreligger underrapportering, fordi en del frivillig innsats forgår ved at brukere tar direkte kontakt med frivillige som er registrert gjennom sentralen. Dette får ikke sentralen alltid tilbakemelding om.

## 8. Rekruttering av frivillige og brukere

Rekruttering av frivillige og brukere skjer gjennom flere kanaler. Sentralen har sider på nettstedet [www.frivillig-oslo.no](http://www.frivillig-oslo.no). Her finnes en oversikt over sentralens prosjekter, hva de frivillige hjelper til med, samt informasjon om hvordan man kan bli frivillig. Vi har også nettinformasjon under kommunens internetsider. Sentralens brosjyrer oppdateres jevnlig, og deles ut på offentlige steder i bydelen. Ellers går mye informasjon om sentralen ut via de kommunale instansene i bydelen. Brukere og frivillige forteller andre hva sentralen kan brukes til. Sentralen hadde stand på årets bydelsdager i mai/ juni. Ellers i diverse telefonkataloger. Oslocentralenes felles årlige reklameprosjekt "Frivillig – Jeg?" i desember og aksjon på frivillighetsdagen den 6. desember med sms-kampanje, førte til henvendelser om å bli frivillig.

I løpet av høsten 2007 hadde vi en vervekampanje som besto i å henge opp plakater i nærmiljøet og oppfordre de frivillige til å verve venner og kjente.

Når det gjelder å beholde og utvikle frivillige ser vi at tilbud om seminarer, turer samt individuell oppfølging ved samtal er med å bevare motivasjonen for frivillig innsats. Videre er en viss kontinuitet i oppdrag en måte å beholde motivasjonen på.

## 9. Tilgjengelighet

Oppsal Frivillighetssentral har daglig åpningstid kl 10 – 15. Den holder til i 3. etasje i Oppsal samfunnshus. Sentralen er tilgjengelig pr telefon med telefonsvarerjteneste og mobiltelefon hvis sentralen ikke er betjent grunnet fravær, møtevirksomhet og annet. Når det gjelder omfang og hyppighet av besøk til sentralen er det ikke systematisk registrert, men det er til tider en jevn pågang av besøkende her, hva enten det er for å benytte seg av kopimaskin, fax, datamaskin, bevitnelse av kopier og vitnemål, rådgivning/veileding i forbindelse med livsspørsmål eller bare stikke innom for en prat med tilbakemelding om oppdrag med mer. Vi opplever at kontorene er lite brukervennlige i forhold til sentralens oppgaver.

## 10. Aktiviteter i regi av sentralen

### Følgetjenester og andre tilsvarende oppdrag

De vanligste oppdragene som formidles gjennom sentralen, er følgeoppdrag til lege, tannlege, sykehus og lignende. Andre oppdrag som vi har en del av er; handleoppdrag, hjelp på data, og en del ulike praktiske oppgaver hjemme hos mennesker i distriktet.

**Besøksvenn**

Sentralen har flere besøksvenner. Gjennom Oslo Røde Kors, får disse frivillige tilbud om ekstra seminarer og møter for besøksvenner med relevante temaer innenfor tjenesten. Røde Kors betrakter Frivillighetssentralen som en nyttig samarbeidspartner på området.

**Matomkjøring**

Eldre får tilkjørt varm mat på døren to ganger per uke. Fire faste frivillige og to- tre vikarer har vekslet på å kjøre ut maten. Oppsal eldresenter og Frivillighetssentralen samarbeider om organiseringen, og vi har jevnlige møter om denne tjenesten med de frivillige kjørerne og eldresenteret.

**11. Aktiviteter sentralen deltar i, i regi av andre innstanser****TV-aksjonen**

Oppsal frivillighetssentral hadde ansvar for den lokale delen av TV-aksjonen 2007. En godt fungerende komité, bestående av fem rutinerte frivillige, med daglig leder som koordinator, gjorde at aksjonen ble vellykket. Det var god stemning på aksjonsdagen 21.oktober 2007, og komiteen hadde frivillige til alle 100 roder.

**Leseombud**

Samarbeidet med Deichmanske bibliotek her på Oppsal fortsetter. Ombudene er frivillige som hjelper til med høytlesing for de som selv har vansker med å lese. Ulike sykehjem og andre institusjoner i bydelen har fått tilbud om frivillige leseombud fra denne ordningen. Vi har fått etablert faste lesestunder på bl.a Manglerudhjemmet og Oppsal eldresenter. Oppsal Frivillighetssentral og Oppsal Bibliotek er nå tilsluttet "Leser søker bok", en organisasjon som produserer lettest og tilrettelagt litteratur. Biblioteket vil bistå leseombudene i å finne rett litteratur til den de leser for.

**Lydavis**

Flere frivillige jobber med lydavisen. Dette er et samarbeidsprosjekt mellom frivillighetssentralene og bibliotekene på Bøler og Oppsal. I praksis innebærer det at noen frivillige leser inn nyheter og informasjon fra lokalmiljøet en gang i kvartalet. Oppsal Frivillighetssentral kopierer og distribuerer kassetter ut til faste abonnenter. Målgruppen her er både blinde/ svaksynte og andre som av ulike grunner foretrekker å *høre* og ikke *lese* nyheter.

**Seniorsurf**

I samarbeid med Seniornett arrangerte sentralen seniorsurf den 11. oktober 2007. Da var 2 datakyndige frivillige i aktivitet her hele dagen og ga tilbud om internetsurfing til 12 interesserte. Dette har resultert i en nettkafe som vi har her på sentralen hver torsdag.

**12. Samarbeidspartnere/nettverk**

Sentralen deltar i en gjensidig forpliktende samarbeidsgruppe mellom frivillighetssentralene og eldresentrene i bydelen, koordinert av bydelen v/styrer for Manglerud eldresenter. Tema for samarbeidet er erfaringsutveksling, rekruttering av frivillige og brukere, samt satsing på et differensiert tilbud til bydelens befolkning.

Disse møtene holdes hver andre mnd. og er et nyttig forum for å kunne dele erfaringer og samordne aktuelle tjenester. Styreleder og daglig leder deltar her.

Annenhver mnd. har de daglige lederne på sentralene Oppsal, Lambertseter, Manglerud, Bøler, Ekeberg/Bekkelaget og Holmlia nettverksmøte. Vi har møtet på de forskjellige sentralene og deler erfaringer, informasjon fra sentralt hold og faglige utfordringer.

### **13. Utleie av lokaler**

Ingen utleie av lokalene

### **14. Informasjon/annet**

Det har vært skifte av daglig leder og Styreleder her på sentralen. Dette året har således vært et svært utfordrende år på mange måter. Det har tatt tid å sette seg inn i de ulike rutiner, bli kjent med samarbeidspartnere, brukere, frivillige og andre som bidrar til at sentralen kan fungere.

Sentralen har arrangert tur for frivillige i mai 2007. Vi har hatt flere hyggestunder for frivillige med bevertning og gaver.

### **15. Avslutning**

Når det gjelder målsetningen å bidra til hjelp for de som har behov til det, opplever vi god måloppnåelse. Det er alltid en utfordring å skaffe frivillige med kapasitet til å ta til tider ganske krevende oppgaver. Det kan synes som om de hjemmeboende eldre etter hvert har større behov for bistand fra frivillige. Videre at de hjemmebaserte tjenester kontakter oss oftere, og at de er blitt mer oppmerksomme på hvilke tjenester sentralen kan yte.  
Et sentralt område er å være en møteplass og aktør mht styrking av internettkompetanse blant befolkningen. Vårt samarbeid med Seniornett om nettkafe er godt i gang og skal videreføres.

Trange og uhensiktmessige lokaliteter stopper oss i planer om å utvikle sentralen som en møteplass og arena for sammenkomster. Dette er et område vi ønsker å videreutvikle og vi vil fortsatte gjøre fremstøt for å få tilgang til større og mer formålstjenlige lokaler.  
Vi ønsker i styret, sammen med bydagens politikere, å gå sammen i en dialog for sentralens fremtidige mål. Det er viktig i denne sammenhengen også å videreføre samarbeidet mellom alle sentralene i bydelen.

Vi vil gi en stor takk til alle som har vært med på å yte frivillige innsats. Vi gir også en stor takk til de som yter økonomisk bistand og våre øvrige samarbeidspartnere som bidrar til at vi kan være til nytte i bydelen.

Bernt Bernts, styreleder for  
Foreningen Oppsal Frivillighetssentral

### Vedlegg

Revisorattestert og godkjent årsregnskap

Utskrift fra Fridtjof over:

- antall brukere/frivillige
- frivillige og brukere - antall timer
- frivillige og brukere - antall årsverk
- frivillige og brukere - antall oppdrag

Til Signe!

**Balanse  
Pr. 31.12.2007**

**Eiendeler**

Kasse	206,00
Bank 1607 43 73252	69 773,31
Bank 1602 48 73025	198 444,40
Bank 1602 52 01233	-
Bank 1594 18 94604	10 733,68
<b>Sum omlepsmidler</b>	<b>279 157,39</b>
<b>Sum eiendeler</b>	<b>279 157,39</b>

**Gjeld og egenkapital**

Skyldig skattetrekk	13 602,00
Skyldig arbeidsgiveravgift	2 594,00
AGA av feriepenger	4 988,00
Skyldige feriepenger	35 379,00
<b>Sum kortsiktig gjeld</b>	<b>56 563,00</b>
Avsetning FRISAM-midler	155 448,00
<b>Sum langsiglig gjeld</b>	<b>155 448,00</b>
Egenkapital	72 834,41
Årets underskudd	(5 688,02)
<b>Egenkapital pr 31.12.07</b>	<b>67 146,39</b>
<b>Sum gjeld og egenkapital</b>	<b>279 157,39</b>

Til Signe S.

**Oppsal Frivillighetssentral  
pr 31.12.2007**

**Resultat:**

Tilskudd fra Bydel Østensjø	155 000,00
Tilskudd fra KKD	255 000,00
Tilskudd bydel Østensjø - husleie	28 000,00
Andre inntekter	5 408,38
<b>Sum inntekter</b>	<b>443 408,38</b>
 Lønn	
Påløpne feriepenger (inkl aga)	286 178,00
Påløpt arbeidsgiveravgift	40 367,00
Yrkesskadeforsikring	38 667,00
Ref. sykepenger + feriepenger	(19 327,00)
Pensjonsforsikring	4 522,30
Gaver ansatte	1 979,00
<b>Sum personalkostnader</b>	<b>368 347,30</b>
 Husleie	
Renhold	28 000,00
Rekvista	4 980,00
Inventar	544,00
Lydavis	2 998,00
Revisjonskostnader	575,00
EDB-kostnader	7 500,00
Kontorrekvista	3 021,00
Aviser, tideskrifter, bøker	5 370,23
Møter, kurs	475,00
Telefon	8 063,00
Mobiltelefon	6 168,95
Internett	-
Porto	2 822,00
Kilometergodtgjørelse	4 184,00
Forsikringer	5 017,00
Reisekostnader	2 583,00
Reklameartikler	378,00
Generalforsamling	3 616,00
Møter/aktiviteter/frivillige	919,30
Bankgebyrer	8 354,36
Diverse kostnader	1 883,07
<b>Sum andre driftakostnader</b>	<b>99 344,66</b>
 Renteinntekter	
<b>Sum finansinntekter</b>	<b>6 595,66</b>
 <b>Arsresultat - underskudd</b>	<b>(5 688,02)</b>

*til Signe S.*

## Sandberg Revisjon AS



Til medlemmene av  
Oppsal Frivillighetssentral

Adresse:  
Stangveien 34,  
Postboks 4173,  
2307 Hamar

Telefon:  
62 53 52 00  
Telefax:  
62 53 52 01

E-post:  
[post@sandberg-revisjon.no](mailto:post@sandberg-revisjon.no)  
Hjemmeside:  
[www.sandberg-revisjon.no](http://www.sandberg-revisjon.no)

Bank:  
1800.05.14914  
Foretaknr.:  
NO 951 697 826 MVA

Erling Sandberg  
Partner  
registrert revisor

Arild Wangen  
Partner  
statsautorisert revisor

Oppdragsgiverlig  
revisor

Karen Vidar Dverksen  
Registrert revisor

Odd Magne Lund  
Statsautorisert revisor

Kari Roen  
Registrert revisor

Arne Sæterhaugen  
Kontorsjef

Samarbeidende  
revisjonsaktører



Den norske Revisorforening  
Norsk Revisorforening  
Norsk Revisorforening  
Norsk Revisorforening  
Norsk Revisorforening

## REVISJONSBERETNING FOR 2007

Vi har revidert årsregnskapet for Østensjø Frivillighetssentral for regnskapsåret 2007, som viser et underskudd på kr 5 688,02. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse og noteopplysninger. Regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge er anvendt ved utarbeidelsen av regnskapet. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av selskapets styre og daglig leder. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder revisjonsstander vedtatt av Den norske Revisorforening. Revisjonsstandardene krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av selskapets formuesforvaltning og regnskaps- og intern kontroll-systemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttakelse.

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettvisende bilde av selskapets økonomiske stilling 31. desember 2007 og av resultatet i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapsskikk i Norge
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og om forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Hamar, 29.2.2008  
SANDBERG REVISJON AS

*Arild Wangen*  
Arild Wangen  
Statsautorisert revisor

Samarbeidende  
revisjonsaktører



Den norske Revisorforening  
Norsk Revisorforening  
Norsk Revisorforening  
Norsk Revisorforening  
Norsk Revisorforening

Til Signe S.

"FRIDTJOF"

vedlegg 1

## Antall brukere/ frivillige

Kvinner			Men			Totalt	
Frivillige	Brukere	Sum	Frivillige	Brukere	Sum	Frivillige	Brukere
Ukjent alder			7	61	68	20	375
Under 20 år	1	1				1	
Fra 20 - 29 år	2	1	3			2	1
Fra 30 - 44 år	3		3	2	2	5	
Fra 45 - 60 år	5	1	6	1	1	6	1
Over 60 år	16	66	82	9	19	28	85
Totalt	40	382	422	19	80	99	462

Til Signe S.

Vedlegg 2

## Frivillige og brukere - antall timer

Kvinner			Menn			Totalt	
Frivillige	Brukere	Sum	Frivillige	Brukere	Sum	Frivillige	Brukere
Ukjent alder			71		71	251	617
Under 20 år						18	
Fra 20 - 29 år		18		18		149	
Fra 30 - 44 år		99		50		22	2
Fra 45 - 60 år		22		24		1 045	695
Over 60 år		867		1 499		1 485	1 314
<b>Totalt</b>		<b>1 186</b>		<b>1 251</b>		<b>2 437</b>	

Til Signe S.

Vedlegg 3

## Frivillige og brukere - antall årsverk

Kvinner			Mean			Totalt	
Frivillige	Brukere	Sum	Frivillige	Brukere	Sum	Frivillige	Brukere
Ukjent alder			,11	,36	,47	,04	,00
Under 20 år			,00	,00	,00	,00	,00
Fra 20 - 29 år			,01	,00	,01	,00	,00
Fra 30 - 44 år			,06	,00	,06	,03	,09
Fra 45 - 60 år			,01	,00	,01	,00	,00
Over 60 år			,51	,37	,88	,10	,04
<b>Totalt</b>			<b>,70</b>	<b>,73</b>	<b>1,43</b>	<b>,18</b>	<b>,04</b>
						<b>,87</b>	<b>,77</b>

Til Signe S.

vedlegg 4

## Frivillige og brukere - antall oppdrag

Kvinner			Menn			Totalt		
Frivillige	Brukere	Sum	Frivillige	Brukere	Sum	Frivillige	Brukere	
Ukjent alder			93	229	322	31	31	124
Under 20 år								229
Fra 20 - 29 år			9		9			9
Fra 30 - 44 år				31	31	20		51
Fra 45 - 60 år			9	1	10			9
Over 60 år			295	250	545	74	24	98
<b>Totalt</b>			<b>437</b>	<b>480</b>	<b>917</b>	<b>125</b>	<b>24</b>	<b>149</b>
						<b>562</b>	<b>504</b>	

Til Signe S.

Vedlegg 5

REGISTRERT 31.12.2007					
	AKTIVE				
	Utdeler	Emissionsdato	Utgiv.	Elleve	Sum
Familie	65	4	69	36	84
Brukere	474	14	488	80	16
					96
Antall aktier i utgivelse			1 501	1 000	2 501
Antall aktier i utgitt					1,5
(Aktier som ikke er utgitt)					
Kommentarer:					



Oslo kommune  
Friluftsetaten  
Miljø- og planavdelingen

37/08

OSLO KOMMUNE	
BYDEL ØSTENSJØ	
4 MAR 2008	
9 000 000 - 1	UG
AVD. 11 SAKSBEH.:	AK 930
Kode: BCK, A	

Se mottakerliste

Dato: 01.03.2008

Deres ref:

Vår ref (saksnr):

08/00217-2

Saksbeh:

Cecilie Bergmann,

Arkivkode:

0 930-0

Oppgis ved alle henvendelser

## INTERN HØRING AV BYØKOLOGISK PROGRAM 2008-2024

Byøkologisk program 2008-2024 beskriver hvordan Oslo kommune skal arbeide for å nå sine visjoner for Oslomiljøet. Ved utarbeidelsen er gjeldende Byøkologisk program 2002-2014 og Miljø- og bærekraftstatus 2006 lagt til grunn. Det er i tillegg gjennomført en bred intern høring og flere arbeidsmøter. En arbeidsgruppe med de viktigste kommunale miljøetatene har bidratt i prosessen. Friluftsetaten har laget et utkast basert på disse bidragene og innspill fra byrådsavdeling for miljø og samferdsel.

Byøkologisk program 2008-2024 er vedlagt. Hvilke virksomheter som bør være ansvarlig for gjennomføring, oppfølging og rapportering er angitt i programmet. Det gjennomføres samtidig en ekstern høring av Byøkologisk program der kolonnen for ansvar er tatt ut. Informasjon om dette finner du på <http://www.friluftsetaten.oslo.kommune.no/> under *Planer til høring* (i høyrefeltet på hovedsiden). Her finner du også andre relevante dokumenter.

### Hva er Byøkologisk program?

Da forrige Byøkologisk program ble vedtatt fastsatte bystyret følgende visjoner for utvikling av byen vår.

- Oslo skal være en by i bærekraftig utvikling preget av økonomisk, sosial og kulturell vekst innenfor naturens økologiske bæreevne
- Vi skal overlevere byen til neste generasjon i en bedre miljøtilstand enn vi selv overtok den
- Oslo skal være en av verdens mest bærekraftige og miljøvennlige hovedsteder

Byøkologisk program revideres en gang per bystyreperiode. Programmet skal ivareta visjonene ved å sammenfatte og synliggjøre prioriterte innsatsområder. Oslo har nå valgt å dele opp programmet i 8 innsatsområder (tidligere 6):

1. Oslo skal redusere klimagassutslippene og bedre luftkvaliteten
2. Banebyen Oslo skal arbeide for miljøeffektiv mobilitet og transport
3. Oslo skal ha en bærekraftig byutvikling, og miljøvennlige bygningsmiljøer og byrom
4. Oslo skal ha kretsloppsbasert avfallshåndtering
5. Oslo skal bevare og styrke sin blågrønne struktur



Friluftsetaten  
Miljø- og planavdelingen

Postadresse:  
Postboks 1443 Vika  
0115 Oslo

Besøksadresse:  
Sommerrogata 1, inngang Inkognitogata  
postmottak@fri.oslo.kommune.no

Tелефon: 02180  
Telefaks: 23 42 70 01  
Bankgiornr.: 6097 05 04543  
Org.nr.: 971 185 600

6. Oslo skal ha en miljøeffektiv kommuneforvaltning
7. Oslo skal samarbeide med innbyggerne og næringslivet for et bedre miljø
8. Oslo skal bidra til og samarbeide for et bedre miljø regionalt, nasjonalt og globalt

Under hvert innsatsområde er det angitt mål, strategier og tiltak. Disse forutsettes lagt til grunn ved utarbeidelse, ajourføring og gjennomføring av alle kommunale planer, programmer og budsjetter innenfor kommunens økonomiske ressursrammer. Byøkologisk program angir også hvilke indikatorer som skal måles for å følge utviklingen av miljø- og bærekraftstatusen over tid.

#### **Gi innspill til Byøkologisk program 2008-2024**

Byøkologisk program favner vidt og omfatter mange fagområder. Ikke alle miljø- og bærekrafttema er tatt med. Dette er for å sette fokus på de viktigste tiltakene i hvert av de prioriterte innsatsområdene. Vi ber virksomhetene se spesielt på forslag til hvem som er foreslått som ansvarlige for indikatorene og oppfølging/gjennomføring.

Høringsuttalelser kan sendes til Friluftsetaten innen **1. mai 2008**

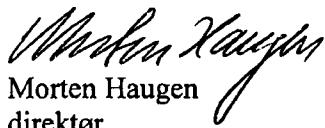
Send uttalelsene med post eller e-post [postmottak@fri.oslo.kommune.no](mailto:postmottak@fri.oslo.kommune.no).

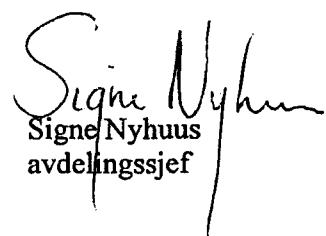
27. mars vil det bli avholdt et høringsmøte om Byøkologisk program 2008-2024. Møtet vil gi en innføring i hvordan Byøkologisk program har blitt til, samt en gjennomgang av de 8 innsatsområdene. Møtet er i Rådhuset i Formannskapssalen fra klokken 12.30-14.00.

Har du spørsmål om Byøkologisk program eller høringsprosessen kontakt Cecilie Bergmann, e-post: [cecilie.bergmann@fri.oslo.kommune.no](mailto:cecilie.bergmann@fri.oslo.kommune.no)  
telefon: 97619523 mellom kl 12.00-15.00 tirsdag til torsdag

Det endelige forslaget til Byøkologisk program 2008-2024 vil bli lagt frem for bystyret.

Med hilsen

  
Morten Haugen  
direktør

  
Signe Nyhuus  
avdelingssjef

**1 Vedlegg:** Byøkologisk program 2008-2024

**Kopi til:** Byrådslederens avdeling  
 Byrådsavdeling for miljø og samferdsel  
 Byrådsavdeling for finans og utvikling  
 Byrådsavdeling for byutvikling  
 Byrådsavdeling for barn og utdanning  
 Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester  
 Byrådsavdeling for næring og kultur

Navn	Att	Adr	Postnr	Poststed	Land
<b>Oslo kommunes virksomheter</b>					
Barne- og familieetaten	v/direktør Kirsten Hjermstad	Pb 6726 St. Olavs plass	0130	OSLO	Norge
Beredskapsetaten	v/direktør Jon B Berntsen	Arne Garborgs plass 1	0179	OSLO	Norge
Brann- og redningsetaten	v/direktør Jon Myroldhaug	Arne Garborg plass 1	0179	OSLO	Norge
Eiendoms- og byfornyelsesetaten	v/direktør Gunnar Arne Leganger	Pb 4753 Sofienberg	0506	OSLO	Norge
Energigjenvinningsetaten	v/direktør Helge Heier	Pb 54 Mortensrud	1215	OSLO	Norge
Enøketaten	v/direktør Erik Hauge	Akersgata 41	0158	OSLO	Norge
Friluftsetaten	v/fungerende direktør Morten Haugen	Sommerrogt. 1	0115	Oslo	Norge
Gravferdsetaten	v/direktør Margaret Eckbo	Ob. 2674 St. Hanshaugen	0131	OSLO	Norge
Helse- og velferdsetaten	v/direktør Gyda Berg	Pb 30 Sentrum	0101	OSLO	Norge
Kultur- og idrettsetaten	v/direktør Gro Balas	Pb 1453 Vika	0116	OSLO	Norge
Næringsetaten	v/direktør Anne Farseth	Tollbugt. 27, 3. og 4. etasje	057	OSLO	Norge
Sykehjemsetaten	v/direktør Bente Riis	Forskningsveie n 5	0373	OSLO	Norge
Utdanningsetaten	v/direktør Astrid Søgnen	Pb 6127 Etterstad	0602	OSLO	Norge
Plan- og bygningsetaten	v/direktør Ellen Marit S De Vibe	Pb 364 Sentrum	0102	OSLO	Norge

Renovasjonsetaten	v/direktør Lasse Ramdahl	Pb 4533 Nydalen	0404	OSLO	Norge
Rusmiddeletaten	v/direktør Tone Gulliksen	Pilestredet 27	0164	OSLO	Norge
Samferdselsetaten	v/direktør Knut O. Gabestad	Pb 6703 Etterstad	0609	OSLO	Norge
Trafikketaten	v/direktør Per Morstad	Pb 9336 Grønland	0135	OSLO	Norge
Utdanningsetaten	v/direktør Astrid Søgnen	Pb. 6127 Etterstad	0602	OSLO	Norge
Utviklings- og kompetanseetaten	v/direktør Wenche Hagan	Pb 6538 Etterstad	0606	OSLO	Norge
Vann- og avløpsetaten	v/direktør Finn Johansen	Pb. 4704 Sofienberg	0506	OSLO	Norge
Byantikvaren	v/direktør Marte Boro	Pb 2094 Grünerløkka	0505	OSLO	Norge
Oslo Havn KF	v/direktør Anne Sigrid Hamran	Pb 230 Sentrum,	0103	OSLO	Norge
Oslo Sporveier AS		Pb 2857 Tøyen	0608	OSLO	Norge
Omsorgsbygg Oslo KF	v/direktør Jan-Egil Clausen	Pb 2773 Solli	0201	OSLO	Norge
Boligbygg Oslo KF	v/direktør Amund Alm	Pb 1192 Sentrum	0107	OSLO	Norge
Undervisningsbygg	v/adm. dir Knut Jonny Johansen	Pb 6473 Etterstad	0605	OSLO	Norge
Plankontoret for Groruddalen		Rådhuset	0037	OSLO	Norge
Fjordbyen		Langkaia, Skur 49	0150	OSLO	Norge
Bydel Alna	v/direktør Erik Kjeldstadli	Pb 116 Furuset	1001	OSLO	Norge
Bydel Bjerke	v/direktør Kari-Anne Mathisen	Pb 23 Linderud	0517	OSLO	Norge
Bydel Frogner	v/direktør Wenche Ørstavik	Pb 2400 Solli	0201	OSLO	Norge
Bydel Gamle Oslo	v/direktør Marit Langfeldt Ege	Pb 9406 Grønland	0135	OSLO	Norge
Bydel Grorud	v/direktør Helge Jagmann	Ammerudveien 22	0958	OSLO	Norge

Bydel Grünerløkka	v/direktør Heidi Larssen	Pb 2128 Grünerløkka	0505	OSLO	Norge
Bydel Nordre Aker	v/direktør Mona Taasen	Pb 4433 Nydalens	0403	OSLO	Norge
Bydel Nordstrand	v/direktør Per Johannessen	Pb.98 Nordstrand	1112	OSLO	Norge
Bydel Sagene	v/direktør Knut Egger	Pb 4200 Nydalens	0401	OSLO	Norge
Bydel St. Hanshaugen	v/direktør Tone Frønes	Pb 6999 St. Olavs plass	0130	OSLO	Norge
Bydel Stovner	v/direktør Maria Brattebakke	Karl Fossums vei 30	0985	OSLO	Norge
Bydel Søndre Nordstrand	v/direktør Turid Glærum	Pb 180 Holmlia	1203	OSLO	Norge
Bydel Ullern	v/direktør Thor- Even Strømme	Pb 43 Skøyen	0212	OSLO	Norge
Bydel Vestre Aker	v/direktør Jan Hagen	Pb 59 Røa	0985	OSLO	Norge
Bydel Østensjø	v/direktør Tove Stien	Pb 157 Manglerud	0612	OSLO	Norge

## BYØKOLOGISK PROGRAM 2008-2024

### Innsatsområder:

1. Oslo skal redusere klimagassutslippene og bedre luftkvaliteten
2. Banebyen Oslo skal arbeide for miljøeffektiv mobilitet og transport
3. Oslo skal ha en bærekraftig byutvikling, og miljøvennlig bygningsmiljøer og byrom
4. Oslo skal ha kretslopbasert avfallshåndtering
5. Oslo skal bevare og styrke sin blågrønne struktur
6. Oslo skal ha en miljøeffektiv kommuneforvaltning
7. Oslo skal samarbeide med innbyggerne og næringslivet for et bedre miljø
8. Oslo skal bidra til og samarbeide for et bedre miljø regionalt, nasjonalt og globalt

## 1. OSLO SKAL REDUSERE KLIMAGASSUTSLIPPENE OG BEDRE LUFTKVALITETEN

Mål	Strategi/tiltak	Indikatorer *)	Frist	Ansvarlig for gjennomføring og oppfølging
1.1 Oslos skal redusere sine klimagassutslipp med 50 % innen 2030, og bli klimagassnøytrale innen 2050	<p>1.1.1 Gjennomføre og rullere Handlingsprogrammet for effektivisering og omlegging av stasjonær energibruk i Oslo i neste bystyreperiode. Enøkfondet omlegges til Energi- og Klimafondet for å kunne prioritere stimulering av tiltak som reduserer klimagassutslippene. Det skal blant annet stimuleres til at flere huseiere, utbyggere og gårdeiere satser på biobrensel og passive varmekilder som sol, sjø og jordvarme, evt. integrert i fjernvarme, samt annen energiøkonomisering/effektivisering.</p> <p>1.1.2 Revidere Klima- og energihandlingspakken for Oslo regionen. Få alle sektorer i Osloregionen; stat, næringsliv, innbyggere og kommune til å bli med på en felles dugnad for å redusere klimagassutslippene fra transport, stasjonær energi og avfall. Sikre</p>	<p>Utslipp av klimagasser fra stasjonær energi i Oslo (ENE)</p> <p>Forbruk av strøm per innbygger (ENE) (E)</p> <p>Utslipp av klimagasser per innbygger i Oslo,</p>	2012 2008	MOS, ENE MOS, FRI

\*) Ansvarlig virksomhet for indikatoren angis i parentes.  
(E) = Europeiske bærekraftindikator (N) = Nordisk bærekraftindikator

	<b>nødvendige politiske koordinering og styring, og etablere nødvendig administrativ kapasitet, kompetanse, samt finansiering for en effektiv gjennomføring av handlingspakken.</b>	<b>og per innbygger i Osloregionen (FRI) (E)</b>	
1.1.3	Oslo kommune skal øke andelen biler i sin tjeneste med lite eller ingen utslipp av CO <sub>2</sub> til 90 %. Ved anbudskonkurranser i kollektivtransporten skal det stilles krav til fornybart drivstoff med lave utslipp som for eksempel biometan.	Andel av energibrukene som er produsert av fornybare kilder (UKE)	ALLE, UKE, Ruter
1.1.4	For å måle fremskrittet med å redusere klimagassutslipp innføres CO <sub>2</sub> regnskap i forhold til vesentlige utslippskilder fra Oslo kommunes virksomheter.	Utslipp av klimagasser fra kommunens egen virksomhet (MOS)	MOS, FRI
1.1.5	Oslo kommune vil delta i Storbyprogrammet Fremtidens byer om klimatilpassing og reduksjon av klimagassutslipp for å utveksle erfaringer med andre storbyer og søke samarbeid med staten om bedre rammebetingelser for klimaattbeidet		
1.2	Utarbeide sektorvisse handlingsplaner for tilpasning til endrede klimaforhold i Osloregionen. Tiltakene nedfelles i aktuelle saker og delplaner.		2009 ALLE
1.3	Oslo skal arbeide aktivt for å møte de kommende klimaendringer	Antall dager per år med overskridelser PM <sub>10</sub> (FRI) (E)  Årlig middel-konsentrasjon av PM <sub>10</sub> (FRI) (E)  Antall dager med	FRI, MOS, ENE, SAM  2008  FRI
1.3.1	Revidere Tiltaksutredningen for lokal luftkvalitet i Oslo og følge opp med nye tiltak. Følgende tiltak videreføres: <ul style="list-style-type: none"><li>• Piggedekkavgiften videreføres for å oppnå høyere piggfriandel!</li><li>• Tilskudd til utskifting av gamle vedovner med rentbrennende ovner</li><li>• Støvdemping fra utsatte veistrekninger, inkl. bedre renhold/vasking av veibanel</li><li>• Svoelfritt drivstoff</li><li>• Partikkelfilter på dieseldkjøretøy</li><li>• Tilrettelegge for biler uten utslipp</li></ul>		

\* ) Ansvarlig virksomhet for indikatorene angis i parentes.

(E) = Europeiske bærekraftindikator (N) = Nordisk bærekraftindikator

	1.3.2 Redusere lokal luftforurensing fra det lokale veinettet. Overskridelser av grenseverdier gitt i forskrift om lokal luftkvalitet følges opp med prioriterte tiltak der dette er nødvendig.	overskridelser av Ozon (FRI) (E)  Årlig middel-konsentrasjon av NO <sub>2</sub> (FRI) (E)	FRI, MOS	
1.4	Fullføre støykartleggingen i Oslo etter både Forureningsforskriftens del om støy og etter statlig retningsslinje for støy i arealplanleggingen (T-1442). Kartleggingen etter retningsslinjene baseres på nåsituasjonen i tillegg til prognoser for støyutvikling inntil 20 år frem i tid med sikte på at kartene skal brukes i arealplanleggingen i forebyggende øyemed. Støykartleggingen følges opp med en handlingsplan med sikte inn tiltak for å redusere støyplagene for befolkningen. Stille områder i byggesonen og marka skal velges ut og ivaretas og sikres gjennom handlingsplanen.	Andel av befolkningen som er utsatt for støyinntil over 55dB(A) dag (HEV) (E)  Andel som er utsatt for 55dB(A) natt (HEV) (E)	2008  FRI, PBE	
	1.4.1 Oslo skal redusere innbyggernes støybelastning	Etablere forvaltningspraksis som sikrer at ny og eksisterende infrastruktur for transport skjer på en måte som sikrer at intensionen i T-1442, statlige retningsslinjer for støy etterlevyes. Avgrense sentrumsmråder og kollektivknutepunkter og etablere særskilte retningsslinjer for hvordan slike områder skal håndteres som avvik fra de generelle bestemmelsene i retningsslinjene.	2010  PBE, SAM	
	1.4.2 Fremskaffe vesentlig bedre grunnlagsdata om vegtrafikk til bruk i kartlegging og overvåking av støy og luftkvalitet. Det er i denne forbindelse behov for en vesentlig økt satning på trafikktiltak, samt utvikling og vedlikehold av trafikkdatabaser.	SAM		

\*) Ansvarlig virksomhet for indikatoren angis i parentes.

(E) = Europeiske bærekraftindikator (N) = Nordisk bærekraftindikator

## 2. BANEBYEN OSLO SKAL ARBEIDE FOR MILJØEFFEKTIV MOBILITET OG TRANSPORT

Mål	Strategi/tiltak	Indikatorer *	Frist	Ansvarlig for gjennomføring og rapportering på indikator
2.1 Oslo kommune skal tilrettelegge for å kunne bo og arbeide i ulike fremkomst- og transportformer på en måte som bidrar til miljøeffektiv transport og bedre bymiljø.	2.1.1 Utvikle en integrert plan for miljøeffektiv mobilitet i indre by (innenfor ring 3). Planen skal søke å redusere bilbruken og belastning av biltrafikken i indre by ved å samordne de ulike virksomhetene i byen.	Reisemiddelfordeling (FRJ) (E)	2010	SAM
	2.1.2 Oslo kommunes virksomheter skal gjennomføre mobilitetsplanlegging i egen virksomhet. (som Göteborg). Oslo kommune skal stimulere staten og næringslivet til å gjennomføre mobilitetsplanlegging i egne virksomheter og eventuelt delta i prosjektet Mobility Oslo. Informasjon om prinsippene for bildeling vil være en naturlig del av mobilitetsrådgiving.	Antall og andel kommunale, statlige og private virksomheter som har gjennomført mobilitetsplanlegging (SAM)	2015	ALLE, SAM v/Mobility Oslo
	2.1.3 Mobility Oslo prosjektet med rådgiving og tilskudd til mobilitetstiltak evalueres med sikte på videreføring. Det utarbeides en veileder for mobilitetsplanlegging til bruk for både offentlige og private virksomheter. Oslo skal delta i den Europeiske Mobilitetsuken med eget arrangement i samarbeid med aktuelle organisasjoner og virksomheter.	SAM v/Mobility Oslo	Årlig	SAM
2.2 Oslo skal legge til rette for sine myke trafikanter	2.2.1 Tilrettelegge for at barn og ungdom skal ha trygge reiseveier, slik at flest mulig skolebarn går, sykler eller bruker kollektivtransport til og fra skolen (FRJ) (E)	Andel barn som går, sykler eller bruker kollektivtransport til og fra skolen (FRJ) (E)	2012	SAM, PBE, MOS
	2.2.2 Bedre fremkommeligheten og trafikksikkerheten for fotgjengere. Etablere flere gågater i indre by og oppgradere gater med stor fotgjengeraktivitet. Gjennomføre gatebruksplan for Oslos sentrale områder med en fordobling av gågatearealet vil være et viktig virkemiddel i denne sammenheng.	Andel skoler som har iverksatt reiseplaner (UDE)		

\* Ansvarlig virksomhet for indikatoren angis i parentes.

(E) = Europeiske bærekraftindikator (N) = Nordisk bærekraftindikator

2.2.3	Bedre fremkommeligheten og trafikksikkerheten for syklister. Prioritere gjennomføring og videreutvikling av planen Hovedsykkelveinettet i Oslo. Videreutvikle sekundærsykkelveinettet. Forser utbygningen av sykkelparkeringsplasser, spesielt i forbindelse med holdeplasser og stasjoner. Utvide By-sykkelordningen i Oslo til 3000 sykler.	<i>Antall meter gågater i Oslo (SAM)</i>	2011	SAM, MOS
2.2.4	Oslo kommune skal fortsette å stimulere til økt bruk av sykkel i egen tjeneste. Sykkelgodtgjørelsen for bruk av egen sykkel i Oslo kommunes tjeneste videreføres og gjøres bedre kjent.	<i>Antall fotgjengere og syklistdødsfall som en følge av trafikkulykker per år (SAM) (E)</i>	FIU, ALLE	
2.2.5	Det utarbeides en egen plan for universell utforming basert på en vurdering av forholdene for fotgjengere i de ulike bydelene med forslag til kart og andre tiltak for å gjøre det enklere og tryggere å ta seg frem i Oslo. Utforming av det offentlige utsurom, inklusive gater, veier og plasser skal være inkluderende for alle mennesker, uavhengig av alder og ferdigheter.	<i>Antall kilometer sykkelveier og sykkelfelt (SAM) (E)</i>	PBE, SAM, Bydelene	
2.3	<b>Oslo skal øke andelen kollektivreiser</b>	<i>Årlig utlegg til bil- og sykkelgodtgjørelse og taxi (FIU)</i>	<i>Antall bydeler som har utarbeidet en plan for universell utforming (PBE)</i>	MOS, Ruter
2.3.1	Videreføre kollektivsatsingen med fysisk opprustning av infrastruktur og materiell, for å få et driftssikker, attraktivt og moderne kollektivtransportssystem. Fremkommelighetsarbeidet videreføres for å sikre bedre fremkommelighet, komfort og punktlighet.	<i>Andel av befolkningen som bor innen 300 meter fra en kollektivholdeplass (PBE) (E)</i>	BYU, MOS	
2.3.2	Utvile kollektivtilbuddet i et samspill mellom trikk, T-bane, tog og buss som utvikler og utnytter driftsartenes miljøkvaliteter og andre sterke sider.			

\*) Ansvarlig virksomhet for indikatoren angis i parentes.

(E) = Europeiske bærekraftindikator (N) = Nordisk bærekraftindikator

	Fjordbyen skal utbygges med et nullutslipps eller skinnegående kollektivtilbud. Det skal avsettes areal i Fjordbyplaner for en fremtidig Fjordbane med forbindelser til eksisterende banesystem.	<i>Reisemiddelfordeling (FRJ) (E)</i> <i>Andel av kollektivtransporten med ingen eller mycket lave utslipps (Ruter) (E)</i>	BYU, MOS
2.3.3	Knytte større eksisterende og nye byutviklingsområder i byen og i regionen til banenettet eller andre miljøvennlige kollektivformer og tilrettelegges for en høy kollektivtransportandel. Oslo skal videreføre og styrke sitt regionale samarbeid for å sikre en mest mulig miljøvennlig utvikling av regionens samferdsel. Det søkes utarbeidet en regional plan for samordnet areal- og transportplanlegging, inklusive økt kollektivtransportutvikling og dekning. Det søkes i samarbeid med staten og nabokommuner etablert flere innfartsparkingsplasser ved kollektivknutepunkter i randsonen.	<i>Reisemiddelfordeling i Osloregionen (SAM) (E)</i>	BYU, MOS
2.3.4	Oslo kommune vil vurdere å tilby alle ansatte gratis- eller subsidierte månedskort på kollektivtransportsystemet. Fordeler/miljøgevinster og ulemper/kostnadene utredes nærmere førstnevnt vedtak.	<i>Antall og bruk av p-plasser til innfartsparkering (TET)</i>	FIU 2009
2.4	Redusere biltrafikken fra gjennomgangstrafikk på det kommunale veinettet til det overordnede hovedveinettet med bedre fremkomstmulighet (Oslopakke 3).	<i>Andel bilreiser av alle reiser under 5 km (FRJ) (E)</i>	MOS, SAM
2.4.1	Redusere biltrafikken fra gjennomgangstrafikk på det kommunale veinettet til det overordnede hovedveinettet med bedre fremkomstmulighet (Oslopakke 3).	<i>Antall p-plasser på gategrunn (SAM)</i>	MOS, TET, SAM
2.4.2	Redusere parkering på gategrunn i sentrum til fordel for myke trafikanter, servicetransporter, kollektivtransport og andre aktiviteter. Restriksjoner på parkering, herunder midlertidig tillatelser til parkering på byggeklare tomter, brukes som virkemiddel for å hindre unødvendige bilreiser i indre by og for å bedre nødvendig servicetransport. Parkingsnormene for bolig og næringsutbygging revideres hvert 4 år i forbindelse med rulling av kommuneplanen. Oslo kommune skal oppmuntre og legge til rette for full- eller semiautomatiske (fortrinnsvis) underjordiske p-anlegg i nye offentlige og private byggprosjekter.	<i>Omfang av bruk av avgiftsfri parkering til nullutslipps personbiler (TET)</i>	

\* Ansvarlig virksomhet for indikatoren angis i parentes.  
(E) = Europeiske bærekraftindikator (N) = Nordisk bærekraftindikator

	2.4.3 Forleng ordningen med avgiftsfri parkering og passering av bompengeringen for nullutslippsbiler. Fortsette arbeidet for etablering av flere ladestasjoner for elbiler i parkeringshus og på bensinstasjoner, samt pumper for biodrivstoff på alle bensinstasjoner.	<i>Deltagere i bilstedelingsordninger i Oslo (SAM)</i>	MOS, TET, SAM
--	---	--	---------------

### 3. OSLO SKAL HA EN BÆREKRAFTIG BYUTVIKLING, MED MILJØVENNLIGE BYROM OG BYGNINGSMILJØER

Mål	Strategi/tiltak	Indikatorer *)	Frist	Ansvarlig for gjennomføring og rapportering på indikator
3.1 Oslos arealplanlegging og -forvaltning skal fremme en miljøeffektiv byutvikling i samsvar med gode byøkologiske prinsipper	3.1.1 Næringsutvikling og boligbygging skal, i samsvar med Kommuneplanen, skje ved fortetting innenfor byggessonen og i tilknytning til knutepunkter på kollektivtransportnettet. Fortetting skal i hovedsak skje på tidligere områder for industri, havn og samferdsel (PBE) (E)  Miljøetterspørselen etter boliger og arbeidsplasser på kollektivsystemet og dagligvareforretninger skal dekkes ved utbyggingsfasen. I denne forbindelse skal det stimuleres til utførelse av CO <sub>2</sub> regnskap ved planlegging av større byutviklingsområder. Miljøkrav skal integreres i reguléringsplaner for å styrke miljøkvaliteten i arealutviklingen.  3.1.2 Oslo kommune vil tilrettelegge for at innbyggerne skal ha et dekkende servicetilbud i gangavstand fra der de bor. Viktige tilbud i denne sammenheng er friområder, returpunkter for avfall, holdeplasser på kollektivsystemet og dagligvareforretninger.	<i>Andel nybygging på tidligere arealer for industri, havn og samferdsel (PBE) (E)</i>  <i>Befolkingstetthet i nye boligområder (PBE) (E)</i>	PBE	BYU, FIU, PBE
		<i>Andel av befolkningen med tilgang til lokalt servicetilbud innen 300 meter fra hjemmet (PBE) (E)</i>		

\*) Ansvarlig virksomhet for indikatoren angis i parentes.

(E) = Europeiske bærekraftindikator (N) = Nordisk bærekraftindikator

3.1.3	Bydelene, PBE, SAM, FRI, HEV IDE, KUE	2017	
Oslo kommune skal prioritere opprusting av miljøforholdene i de mest utsatte bydeler, bo- og nærmiljøer. Intensjonsavtalet mellom stat og kommune om Groruddalsatsingen over 10 år prioriteres med vekt på bærekraftig utvikling, bedre livskvalitet og samlet sett bedre levekår gjennom fire handlingsprogrammer:			
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Miljøvennlig transport i Groruddalen,</li> <li>• Alna, grønstruktur, idrett og kulturmiljø,</li> <li>• Bolig-, by- og stedsutvikling og</li> <li>• Oppvekst, utdanning, levekår, kulturaktiviteter og inkludering.</li> </ul>			
3.1.4	EBY		
Oslo kommune skal ved kjøp og salg av eiendom bidra til bærekraftig byøkologi. Kjøp av eiendom skal brukes som virkemiddel for å oppnå målsetninger om sammenhengende grønstruktur, parsell- og skolehager, åpning av vassdrag og sikring av allmenn tilgjengelighet til strandsonen. Ved salg av kommunal eiendom avsettes 0,5 % av salgssummen til et frilusfond til kjøp av friarealer og gjennomføring av en sammenhengende grønstruktur.	<i>Antall kvadratmeter ervervet til utvikling av grønstruktur (EBY)</i>		
3.1.5	PBE		
Ved planlegging og utbygging av arealer langs fjorden legges til grunn at havnivået kan stige i kommende århunder.			
3.2	<i>Andel regulerings- planer som har miljøoppfølgings- program (PBE)</i>	PBE	
Nybygg i Oslo skal være energi- og miljøeffektive	Det skal utarbeides egne miljøoppfølgingsprogrammer for å sikre at viktige miljøhensyn som ikke kan nedfelles i reguleringsplan blir ivaretatt ved utbygging av alle større byutviklingsområder og -prosjekter som for eksempel Fjordbyen med Bjørvika, Ensøybyen, Økern, Gjersrud/Stensrud m.v. Miljøoppfølgingsprogrammene skal følges opp av Oslo kommune og skal bidra til gode kretsloppsløsninger med lavest mulig energiforbruk, klimautslipp, forurensing og livslopskostnader.	<i>Antall byggeprosjekter med miljøprogram (PBE) (E)</i>	

\*) Ansvarlig virksonhet for indikatorene angis i parentes.

(E) = Europeiske bærekraftindikator (N) = Nordisk bærekraftindikator

	<p><b>3.2.2</b> Det bør brukes miljøprogrammering i prosjektering og design av alle kommunale nybygg og store rehabiliteringer for å sikre lang holdbarhet ved klimatilpassing, og redusert energi og ressursbruk samt miljøeffektive materialer og tekniske løsninger.</p>	<p><i>Energibruk per m<sup>2</sup> i kommunale bygg (EBY) (E)</i></p>	<p>Ønsorgsbygg Oslo KF, Boligbygg KF, Undervisn. bygg, EBY, PBE</p>
<b>3.3</b>	<p><b>3.3.1</b> Vedtatte planer for opprustning av Oslos byrom følges opp, jfr. Kommunedelplan for torg og møteplasser, Handlingsprogram for rehabilitering og opprustning av gater, torg og møteplasser, Belysningsplan og Estetisk plan for Oslo. Prosjektet Levende Oslo vurderes videreført som bidrag til en opprustning av sentrale byrom.</p> <p><b>3.3.3</b> Det søkes etablert et system for sentrum med samordnet tilsyn, veiledning, orden, renhold og forvaltning av de offentlige uterom, gater, plasser og parker i samarbeid mellom de berørte etater. Antall rotter i sentrum søkes redusert.</p> <p><b>3.3.4</b> Stopp Tagging kampanjen utvides til å omfatte alle bydeler. I bydelene i ytre by intensiveres innsatsen i samarbeid mellom Samferdselssetaten, bydelene, politiet, Ruter AS, boretslag, velforeninger, næringslivet og andre aktuelle aktører. Det søkes etablert et system med samordnet fjerning av tagging på kommunale eiendommer og installasjoner (søppel kasser, murer, etc.) for hele byen gjennom en samkjøpskontrakt for flest mulig av kommunens virksomheter.</p> <p><b>3.3.5</b> Rusken-aksjonene videreføres for å bidra til å styrke folks bevissthet om å ta ansvar for trivsel og renhold i sitt nærmiljø.</p>	<p>PBE, FRI</p>	<p>SAM, FRI, TET</p>
		<p><i>Antall politiameldte tagginger i forhold til antall borettslag taggere (MOS)</i></p>	<p>MOS</p>
		<p><i>Antall deltagende velforeninger, boretslag og bedrifter m.v. (MOS)</i></p>	<p>MOS</p>

\*) Ansvarlig virksomhet for indikatorene angis i parentes.

(E) = Europeiske bærekraftindikator (N) = Nordisk bærekraftindikator

<b>3.4</b> Oslo skal rydde opp forenset grunn	<b>3.4.1</b> Det utarbeides et handlingsprogram for systematisk opprensing av forensete arealer. Programmet utarbeides på bakgrunn av aktisomhetsskarter som sluttføres i 2008. Det søkes gjenbruksmuligheter for forensete masser. Eiendommer med forurensingsgrad 3 (grunnforurensing med fare for spredning til miljøet), ryddes.	<i>Antall da. grunn med forurensing- grad 3 som er ryddet (EBY)</i>	2010	EBY, HEV
	<b>3.4.2</b> Det ryddes opp i gamle fyllinger i Groruddalen, og miljøkartleggingen fortsettes for å avdekke og rydde opp i skjulte fyllinger.	EBY	2017	EBY
	<b>3.4.3</b> Før gjennomføring av salg av kommunal eiendom skal det alltid skaffes oversikt over jordforurensing på eiendommen.	EBY		
	<b>3.4.4</b> Det utarbeides et handlingsprogram for måling av radon i boliger i Oslo kommune med kartlegging av behov, omfang og finansiering av programmet. Handlingsplanen samordnes med Folkehelseplanen/miljørettet helsevern.	HEV	2010	
	<b>3.4.5</b> Det skal etableres et tilstrekkelig antall egnede lokalteter til snødeponering med rensing av smeltevann.	PBE, EBY	2011	PBE, EBY

\*) Ansvarlig virksomhet for indikatorene angis i parentes.

(E) = Europeiske bærekraftindikator (N) = Nordisk bærekraftindikator

## 4. OSLO SKAL HA KRETSLØPSBASERT AVFALLSHÅNDTERING

Mål	Strategi/tiltak	Indikatorer *	Frist	Ansvarlig for gjennomføring og rapportering på indikator
4.1 Oslo skal forebygge at avfall oppstår og bidra til økt ombruk	<p>4.1.1 Bevisstgjøre Oslos innbyggere og næringsliv i forhold til eget forbruk og produkters leveidskostnader, gjenbruks- og reparasjonsmuligheter. Viderefutvikle samarbeidet med Grønn hverdag og LOOP. Oslo kommune skal være en pådriver overfor staten for å sikre bedre rammevilkår for forebygging av avfallsproduksjon.</p> <p>4.1.2 Rullere avfallsplanen skal for perioden 2010-2013 med sikte på utvikling og drift av et mest mulig miljøeffektivt avfallshåndteringssystem i Oslo. Avfallshåndteringen skal være basert på avfallshierarkiets prioriteringer. Det stilles krav om avfallssug eller tilsvarende i utbyggingsprosjekter på over 200 leiligheter. Oslo kommune skal søke å redusere kommunens egen avfallsproduksjon til et minimum.</p> <p>4.1.3 Tilrettelegge nye gjenbruksstasjoner skal for ombruksvirksomhet. Arbeidet for å øke omfanget av hjemmekompostering videreføres. Oslo skal videreføre samarbeidet med frivillige organisasjoner om mottak av tekstiler til ombruk og gjenbruk.</p>	<p><i>Antall kilogram husholdningsavfall pr. innbygger (REN) (N)</i></p> <p><i>Andel avfall som går til deponi (REN) (E)</i></p> <p><i>Andel kommunalt avfall som blir hente i fraksjoner (REN) (E)</i></p> <p><i>Omfang av hjemmekompostering (REN)</i></p>	<p>2009</p>	REN
4.2 Oslo skal arbeide for økt materialgjenbruk	<p>4.2.1 Kommunen skal ha innført henteordninger for matavfall og plastemballasje i tillegg til papir og restavfall innen 31.12.2011. Tilbuddet med bringeordninger for glass, metall og grovavfall skal utvides til med flere retupunkter, minigjenbruksstasjoner/miljøstasjoner og gjenbruksstasjoner. Det skal være retupunkter med en dekningsgrad hvor minst 90 % av befolkningen ikke har over 300m gangavstand til nærmeste returstasjon. Oslo skal stimulere til økt material- og energigjenbrukking i næringslivet.</p>	<p><i>Antall gjenbruksstasjoner (REN)</i></p> <p><i>Andel av befolkningen med maks. 300 m til nærmeste retur-</i></p>	<p>2011/ 2012</p>	REN

\*) Ansvarlig virksomhet for indikatoren angis i parentes.

(E) = Europeiske bærekraftindikator (N) = Nordisk bærekraftindikator

	<b>4.2.2</b> Avfall som ikke kan materialgjenvinnes går til energigjenvinning som energi til fjernvarmesystemet.	<i>stasjon (REN) (E)</i> <i>Andel av byens oppvarmingsbehov som dekkes ved fjernvarme (ENE)</i>	REN, ENE
	<b>4.2.3</b> Oslo kommune skal fortsett være en pådriver for kildesortering i bygge-, rive- og rehabiliteringsprosjekter. Bygg- og anleggssavfall, især helse- og miljøskadelig avfall, skal styrtes slik at avfallet blir tatt hånd om på en mest mulig miljøvennlig måte og i prioritert rekkefølge til ombruk, gjenvinning, forbrenning og deponi. Feil håndtering av bygg- og anleggssavfall resulterer i tvangsmulkt. Alle rive- og rehabiliteringsprosjekter skal følges av miljøsaneringsrapporter.	<i>Grad av gjenbruk og ombruk i forbindelse med bygg- og anleggs-prosjekter, og andel sendt til deponi (REN)</i>	PBE, EBY
	<b>4.2.4.</b> Alt farlig avfall skal samles inn. Det etableres permanente henteordninger for farlig avfall fra husholdningene, og antall stasjoner som mottar farlig avfall fra husholdningene økes. Dumping i naturen anmedes for bøtelegging.	<i>Antall registrerte ulovlige dumpinger pr. år (FRI)</i>	REN FRI

\*) Ansvarlig virksomhet for indikatoren angis i parentes.

(E) = Europeiske bærekraftindikator (N) = Nordisk bærekraftindikator

## 5. OSLO SKAL BEVARE OG STYRKE SIN BLÅGRØNNE STRUKTUR

Mål	Strategi/tiltak	Indikatorer *	Frist	Ansvarlig for gjennomføring og rapportering på indikator
5.1 Oslo skal bevare og utvikle det biologiske mangfoldet	<p>5.1.1 Oslo kommune skal ta sin del av det nasjonale ansvaret knyttet til Norges undertegning av deklarasjonen fra Verdens naturvernorganisasjon, IUCN (World Conservation Union) om behovet for å redusere tapet av biologisk mangfold innen 2010. De biologisk mest verneverdige og truede artene skal sikres og utvikles. En økologisk forsvarelrestaurering og skjøtsel av områdene inngår som en viktig del av dette. Truede, viktige områder for biologisk mangfold skal sikres gjennom regulering og om nødvendig erverv.</p> <p>5.1.2 Kunnskapsgrunnlaget om Oslos biologisk mangfold oppdateres kontinuerlig, og benyttes av kommunens saksbehandlere.</p> <p>5.1.3 Arbeidet med å redusere forekomsten av fremmede arter skal ha sterk prioritet</p>	<i>Antall utrydnings-truede arter (rødlistearter) (FR)</i> <i>Andel verneete naturområder av samlet areal (FR)</i> <i>(N)</i>	FR	
5.2 Oslo skal bevare og videreføre utvikle grønnsstrukturen med fokus på sammenheng og kvalitet	<p>5.2.1 Bevare markagrensen. Forvaltningen av markas nærsone mot bebyggelse tilpasses bruksintensiteten og slitasjen på naturen i områdene.</p> <p>5.2.2 Tilrettelegge for bruk av de regulerte friområdene gjennom erverv eller avtale, i tillegg til opparbeiding. Verneverdig uregulerte naturområder sikres gjennom regulering. De regulerte friområdene og andre viktige natur- og rekreasjonsområder i byggsonen skal bevares. Kvalitet og tilgjengelighet av grøntarealer og eventuelle barrierer til disse analyseres. Eventuelle nye friområder skal ha god kvalitet. Kommunedelplan for grønnsstruktur revideres.</p>	<i>Forekomst av ønskete fremmede arter (FR)</i>	FR	PBE
		<i>Andel innbyggere med maks. 300 m til nærmeste grøntareal (PBE)</i> <i>(E)</i>	FR	PBE

\*) Ansvarlig virksomhet for indikatoren angis i parentes.

(E) = Europeiske bærekraftindikator (N) = Nordisk bærekraftindikator

5.2.3	Gjennomføre vedtatte planer og investeringsprosjekter for grønstrukturen i byggesonen Sikre og fullføre utbyggingen av turveisystemet, og videreutvikle planer for systemet i forbindelse med den reviserte grøntplanen. Sikre allmenn tilgjengelighet i strandsonen og etablere sammenhengende kyststi der det er mulig.	<i>Antall kilometer kystsii planlagt og utbygget (FRI)</i>
5.2.4	Sikre arealer til skolehager og parsellhager. Økt bruk av disse skal forankres i kommunal forvaltning.	<i>Antall kvadratmeter skolehager og parsellhager (PBE)</i>
5.3	Rørlage elve- og bekkestrøkninger skal åpnes der det er mulig. Gjenåpnet trasé skal om mulig følge vassdragets historiske løp. Det skal være en oppdatert oversikt over prioriterte åpningsprosjekter og forventet fremdriftsplansplan for disse. Elver og bekker renses. Elver og bekker skal forbedres ved å gjenåpne selvenssningsevne til å forbygge forurensningskader skal forbedres ved å gjenåpne gamle elve- og bekkelukninger, infiltrere og fordrøye forurenset overvann før det ledes til elv og bekke.	<i>Løpmeter gjenåpnede bekker- og elvestrekninger (VAV)</i>
5.3.1	Det søkes etablert sammenhengende grøntkorridorer langs vassdragene mellom marka og fjorden. Det skal utarbeides en plan for hvert hovedvassdrag.	
5.3.2	Det søkes etablert minimum 20 meter brede byggefrie belter langs begge sider av hovedvassdragene og 12 meter langs sidevassdrag og andre bekker. Naturlig kantvegetasjon langs vannkantene skal utgjøre minst halvparten av de byggefrie beltene bredde. De byggefrie beltene skal være allment tilgjengelige der dette ikke kommer i konflikt med naturinteresser.	<i>Antall da. byggefrie belter langs vassdrag i Oslo (PBE)</i>
5.3.3		PBE, FRI

\* ) Ansvarlig virksomhet for indikatorene angis i parentes.

(E) = Europeiske bærekraftindikator (N) = Nordisk bærekraftindikator

5.4 Forvaltningen av Oslos vannressurser med drikkevanns- forsyning, vassdrag, grunnvann og fjord skal være miljøeffektiv	5.4.1 Hovedplanen for Oslos drikkevannsforsyning legges til grunn for videreutviklingen av drikkevannsforsyningen for perioden 2000-2015. Vannforbruks- og lekkasjer på ledningsnettet søkes redusert og drikkevannskildene utviklet slik at innbyggerne sikres drikkevann også i tørkeperioder. Drikkevannskvaliteten skal tilfredsstille EUs krav i norsk forskrift. Nasjonale krav til vannforsyning skal være tilfredsstilt. Hovedplanen revideres hver bystyreperiode,	<i>Oppfylling av EU og nasjonale krav Vannforbruk per innbygger (VAV) (E)</i>	2010 VAV
	5.4.2 Hovedplan for avløp og vannmiljø 2001-2016 legges til grunn for rensing og forvaltning av Oslo vassdrag. Avløpshåndtering – oppsamling, transport og rensing – skal hindre at avløpsvann medfører skade på eiendom, folks liv og helse. Brukt vann skal når det tilbakeføres til naturen, ikke forurense eller skade det biologiske mangfold. Gamle og dårlige vann- og avløpsledninger saneres i tråd med Hovedplanen for vann- og avløp. Hovedplanen revideres hver bystyreperiode.	<i>Andel av drikkevannsforbruk som registreres ved vannmåler (VAV) (E)</i>	2010 VAV
	5.4.3 Regnvann (overvann) skal i størst mulig grad håndteres lokalt slik at vannets naturlige kretsløp opprettholdes, og naturens selvrensingsevne utnyttes. Forurensingen fra trafikkarealer til vassdrag skal søktes redusert ved anlegg av selvtrensesystemer og fordrøyningsdammer. Det skal legges vekt på å utnytte regnvann som naturressurs og estetisk element i uteområdene. Det skal utarbeides prinsipplaner for overvannshåndtering ved større utbyggingsområder som for eksempel Bjørvika, Fjordbyen, Ensjo, Økern m.v. hvor dette sikrer en best mulig miljøriktig overvannshåndtering.	<i>Tilfredsstillelse av EU's krav til avløpsrensing (VAV) (E)</i>	PBE, VAV
	5.4.4. Grunnvannskvaliteten i Oslo kartlegges og behovet for aktuelle tiltak vurderes.	<i>Andel av befolkningen tilknyttet rense- anlegg (VAV) (E)</i> <i>Utslipp til vann</i>	2010 VAV

\*) Ansvarlig virksomhet for indikatoren angis i parentes.

(E) = Europeiske bærekraftindikator (N) = Nordisk bærekraftindikator

	5.4.5 Fullføre opprydding av og kontrollert deponering og tildekking av forurensede bunnsedimenter i havnebassenget i indre Oslofjord i henhold til vedtatt tiltaksplan. Ytterligere tiltak for reetablering av det biologiske mangfoldet, og å bedre miljøkvaliteten i indre Oslofjord vurderes. Oslo vil i denne sammenheng søke samarbeide med nabokommunene om opprydding av forurensede bunnsedimenter i andre deler av indre Oslofjord (Bunnefjorden og Vestfjorden)	(VAV) (N) <i>Tilfredsstillelse av krav for oppheving av kostholdsrestriksjoner på fisket i indre Oslofjord (HEV)</i>	Oslo Havn KF, FRI
5.5	5.5.1 Tilrettelegge og vedlikeholde grøntområdene, øyene og markas nærsone for å trekke flere brukergrupper ut i natur og friluft. Arealer for rekreasjon skal sikres gjennom blant annet friområdeprosjektet. Alunsjøen og Breisjøen åpnes for allmennheten til bruk for friluftsliv og badning.  5.5.2 Beware og sikre 100-meterskoger skal for naturopplevelse og fysisk aktivitet i nærområdene. Det utarbeides en oversikt over hvilke områder som inngår i dette i forbindelse med revisjon av grønntplanen.	<i>Antall da friareal (PBE)</i>  2010	FRI, VAV  2008 PBE, FRI
	5.5.3 Skoler og barnehage bør legge deler av undervisningen til nærmiljøet, på steder med interessante bygninger, anlegg eller naturtyper. Alle skoler bør ha "uteskole" som fast tiltak fast "uteskolepraksis (UDE)" i sin miljøundervisning.	<i>Andel skoler med fast "uteskolepraksis (UDE)"</i>	UDE
	5.5.4 Etablere en egen database med interessante miljømessige og kulturhistoriske objekter og miljøer til bruk i undervisningen. Tiltak knyttet til miljø og naturopplevelse som kommunen kan tilby til skolene forankres i undervisningen.		UDE

\* ) Ansvarlig virksomhet for indikatoren angis i parentes.

(E) = Europeiske bærekraftindikator (N) = Nordisk bærekraftindikator

## 6. OSLO SKAL HA EN MILJØEFFEKTIV KOMMUNEFORVALTNING

Mål	Strategi/tiltak	Indikatorer *)	Frist	Ansvarlig for gjennomføring og rapportering på indikator
6.1 Oslo skal sikre sine innbyggere og omverden tilgang til god informasjon om miljøstatus og sitt miljøarbeid	<p>6.1.1 Kommunisere Byøkologisk program aktivt til alle ansatte, innbyggere, organisasjoner, stat, næringsliv og andre viktige aktører i bysamfunnet. Etatenes og virksomhetenes egne nettsider, miljøinformasjon på internettet og ”Oslo nå” er viktige kanaler i denne sammenheng. Byøkologisk program og Miljøstatus rulleres i begynnelsen av hver ny bystyreperiode.</p> <p>6.1.2 Videreutvikle rutiner og prosedyrer for måling, rapportering og evaluering av gjennomføring av Byøkologisk program. Som en del av dette utvikles en internettbasert rapporteringsordning for oppfølging av programmet for løpende presentasjon av tiltak og status (Jfr. Stockholm). Videreutvikle og supplere bruken av felles europeiske og nordiske miljø- og bærekraftindikatorer med aktuelle nasjonale og lokale indikatorer. Indikatorene gjør det mulig å måle utviklingen av Oslos miljøtilstand og bærekraftige utvikling ved å sammenligne med seg selv i foregående år og med andre byer i Norge, Europa og verden for øvrig.</p> <p>6.1.3 Oslo skal være en foregangskommune i sin etterlevelse av lov om miljøinformasjon. Virksomhetenes kjemnaskap til hvordan loven forplikter offentlig sektor og gode rutiner for etterlevelse skal sikres med veiledning, informasjon og oppfølging. Miljøportalen skal bidra som kanal for publikums etterspørrelser etter miljøinformasjon. Det utarbeides en overordnet kommunikasjonsstrategi for miljøarbeidet og miljøsaker i Oslo kommune som implementeres på tvers av hele organisasjonen. Miljøinformasjon på Internet, Grønt Inspirasjonscenter og Oslo/Nå er viktige medier i denne sammenheng.</p>	<i>Antall treff på Miljøportalen (FRI)</i> <i>Andel miljøplaner lagt ut på Internet (MOS) (E)</i>	2012	MOS, FRI
		<i>Andel av befolkningen som blir regelmessig informert om kommunale miljøtiltak/aktiviteter (MOS) (E)</i>		FRI
			2008	MOS, FRI

\*) Ansvarlig virksomhet for indikatoren angis i parentes.

(E) = Europeiske bærekraftindikator (N) = Nordisk bærekraftindikator

6.2 Miljøledelse med sertifisering skal brukes for å fremme en miljøeffektiv kommunal- forvaltning	6.2.1 Innføring av miljøledelse i henhold til bystyremelding 3/2003 Grønn kommune fullføres. Det utvikles et helhetlig system for videreføring, drift og revisjon av Grønn kommune basert på rapporten "Grønn kommune 2007: Erfaringer med innføring av miljøledelse".	<i>Andel miljøsertifiserte kommunale virksomheter (MOS)</i>	2010	MOS
	6.2.2 Miljøledelse integreres i kommunens sentrale lederopplæringsprogram og øvrig virksomhetsutvikling. Virksomhetsnettverk for miljøledelse videreføres med vekt på erfaringssutveksling og kompetansebygging. Nyetablerte tjenesteder/virksomheter tilbys eget introduksjonsopplegg.	<i>Antall ansatte som har deltatt på miljøkurs (MOS)</i>	MOS	
	6.2.3 Byøkologisk program skal integreres i virksomhetenes miljøledelsessystem. Strategiene og tiltak i Byøkologisk program legges til grunn ved utarbeidelse av strategiske planer, årsplasser og planlegging av miljøeffektiviseringstiltak i de enkelte virksomheter.	<i>Antall ansatte som har fått konsulent og/eller sertifiseringskurs for miljøfjærtårn (MOS)</i>	MOS, FRI	
6.3 Det sikres god faglig koordinering og kvalitetssikring av Oslos miljøarbeid.	6.3.1 Styrke miljøforvaltningen i Oslo for å kunne sikre en effektiv forvaltning av Oslos miljøstyringssystem generelt, og oppfølging av Byøkologisk program spesielt.		2009	MOS
	6.3.2 Etablere et tverrsektorelt miljønettverk "Byøkologisk forum" for å ivareta miljøsamarbeid på tvers av Oslo kommunes virksomheter. Det etableres en katalog over Oslo kommunes miljøfaglige kompetanse.		2009	MOS
	6.3.3 Styrke miljøkompetansen og -kapasiteten i bydelene for å kunne ivareta arbeidet med miljø og bærekraftig utvikling (LA 21) i bydelen generelt, og til å kunne miljøsertifisere små og mellomstore bedrifter og virksomheter i bydelen i samsvar med Miljøfjærtårnordningen. Det skal utprøves bruk av "Peer review" metoden for kvalitetssikring av miljøarbeidet i bydelene. En pilotgruppe på 4 bydeler etableres. Testingen evalueres som grunnlag for en			MOS

\*) Ansvarlig virksomhet for indikatorene angis i parentes.

(E) = Europeiske bærekraftindikator (N) = Nordisk bærekraftindikator

	<i>Andel skoler som har aktivt brukt miljøsertifisering i miljøundervisning (UDE)</i>	<i>UDE</i>	
6.3.4 Styrke miljøundervisningen i skolen i samsvar med UNESCO's tiår for bærekraftig utvikling.			
6.4 Oslo kommune skal praktisere miljøeffektive anskaffelser	<p>6.4.1 Stille relevante miljøkrav ved alle anskaffelser til kommunen, med integrering av hensyn til miljømessige konsekvenser og livssykluskostnader i planleggingsfasen av innkjøp. Rettferdig og etisk handel skal også vektlegges. Ved opprettelse av anskaffelseskomiteer skal nødvendig miljøkompetanse sikres.</p> <p>6.4.2 Oslo kommune skal videreførerutvikle system for miljørtig anskaffelser. Det skal utvikles kriterier og tilrettelegges for miljørtige anskaffelser på alle nivåer. Anskaffelsesrutiner og -verktøy (Agresso, Kostra) skal utvikles for å bidra til nødvendig rapportering og målstryring.</p> <p>6.4.3 Følgende tiltak gjennomføres som viktige ledd i arbeidet for miljøeffektive innkjøp.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Prosjektet ”Økologisk mat i Oslo kommunens virksomheter” søkes videreført med støtte fra Statens landbruksforvaltning. Innen 2015 skal 15 % av matinnkjøp til bruk i kommunal tjeneste være økologisk.</li> <li>• Strøm til bruk i Oslo kommunes tjeneste skal være sertifisert som fornybar</li> <li>• Innkjøp av produkter som inneholder stoffer på SFTs obs- og stoffflister skal i hovedsak ikke forekomme.</li> <li>• Ved innkjøp skal det velges miljømerkede produkter (Svanen eller EU-blomsten) der det er mulig.</li> <li>• Ved innkjøp av transporttjenester skal det stilles krav om at tilbyder leverer tjenesten med miljøtilpassede biler, der det er mulig.</li> <li>• Leverandører av produkter som omfattes av returselskapenes ordninger</li> </ul>	<p>Antall anskaffelses-komiteer uten miljøkompetanse (UKE)</p> <p>Antall anskaffelser med miljøkrav (UKE)</p>	<p>UKE, ALLE</p> <p>UKE, MOS, ALLE</p>

\*) Ansvarlig virksomhet for indikatoren angis i parentes.

(E) = Europeiske bærekraftindikator (N) = Nordisk bærekraftindikator

	(og/eller produsentansvar) skal dokumentere at de et/vil bli tilknyttet retursystem eller på annen måte oppfyller produsentansvar <ul style="list-style-type: none"> <li>• Alle leverandører skal kunne dokumentere sitt miljøstyringssystem</li> </ul>		
6.5	Forvaltning av Oslos eiendommer skal være miljøeffektiv	<p>6.5.1 Bygging, drift og vedlikehold av kommunens eiendommer, bygninger, gater, friarealer, anlegg og infrastruktur skal være miljøeffektiv. Prinsippet om verdibevarende vedlikehold legges til grunn for forvaltningen. Alle eksisterende kommunale bygg i rimelig nærhet av fjernvarmenettet skal søkes tilkoblet. Kommunens eiendom skal energisertifiseres ved omsetring.</p> <p>6.5.2 Det forutsettes utarbeidet miljøprogrammer og miljøoppfølgingsplaner for alle nye kommunale byggeprosjekter for å redusere energibruken og sikre bruk av miljøvennlige materialer. Nye kommunale bygg inkl. totalrehabiliteringsprosjekter over 250 m<sup>2</sup> skal bygges med vannbåre varmesystem og søkes tilkoblet fjernvarmenettet der dette er mulig.</p> <p>6.5.3 Det utarbeides en miljøstandard for planlegging og utbygging på Oslo kommunes eiendommer og for prosjekter hvor Oslo kommune har vesentlig innflytelse over miljøkvaliteten (for eksempel hvor det bygges og Oslo kommune skal være langtidsleietaker). Standarden tilpasses ulike utbyggingsformål. Standarden anvendes ved salg av kommunale eiendommer for å stille miljøkrav i forbindelse med fremtidig utbygging og utvikling. "Verktøy for miljøprogrammering" brukes som utgangspunkt for utarbeidelse av standarden.</p> <p>6.5.4 Oslo kommune skal stille miljøkrav ved innkjøp av arkitekt- og byggkonsulenttjenester, samt ved valg av byggeledelse, entreprenør og underentreprenører.</p>	<p>Energibruk i kommunale bygninger per m<sup>2</sup> (EBY) (E)</p> <p>PBE, Omsorgs- bygg Oslo KF, Boligbygg KF, Undervis. bygg</p> <p>Omsorgsbygg Oslo KF, Boligbygg KF, Undervis. bygg</p> <p>Omsorgsbygg Oslo KF, Boligbygg KF, Undervis. bygg</p>

\*) Ansvarlig virksomhet for indikatoren angis i parentes.

(E) = Europeiske bærekraftindikator (N) = Nordisk bærekraftindikator

## 7. OSLO SKAL SAMARBEIDE MED INNBYGGERNE OG NÆRINGSLIVET FOR ET BEDRE OSLOMILJØ

Mål	Strategi/tiltak	Indikatorer *)	Frist	Ansvarlig for gjennomføring og rapportering på indikator
7.1 Oslo skal arbeide for et bedre miljø og redusert økologisk fotavtrykk i samarbeid med staten, frivillige organisasjoner og næringsslivet	7.1.1 Oslo kommune vil styrke dialogen og samarbeidet med staten, næringsslivet og innbyggerne vedrørende deres medansvar for bedre miljø og bærekraftig utvikling i byen. Lavere avfallsproduksjon, lavere klimagassutsipp og mer miljøvennlig varetransport, kunde- og arbeidsreiser er sentrale temaer i denne sammenheng. Arbeidet i Oslo Forum for bærekraftig by videreføres og styrkes.	<i>Antall møter i Oslo forum for bærekraftig by</i> (MOS)	Bydelene	MOS
	7.1.2 Lokal Agenda 21 arbeidet i bydelene styrkes for å oppnå for bedre miljø og bærekraftig lokalsamfunnsutvikling i bydelene. Bydelene deltar i KS programmet Livskraftige lokalsamfunn vil kunne være en viktig stimulans i denne sammenheng. Det søkes videreutviklet LA 21/medvirkningsfora med deltagelse fra kommunen, skolene, næringsslivet, lokale organisasjoner og evt. aktuelle kompetansemiljør i de bydelene som ikke har dette.	<i>Antall bydeler med eget LA 21 eller medvirkningsfora (bydelene)</i>	Bydelene	MOS, UKE
	7.1.3 Oslo vil fortsette samarbeidet med Grønn hverdag, GRIP og stiftelsen Miljømerking om å øke næringsslivets og forbrukernes bevissthet om miljøeffektive innkjøp, og økt bruk av miljømerkete, etisk rettferdige og økologiske produkter.	<i>Forbruk av produkter som er miljømerket/rettferdig handel og/eller økologiske (FRU) (E)</i>	Forbruk av produkter som er miljømerket/rettferdig handel og/eller økologiske (FRU) (E)	MOS, UKE
	7.1.4 Oslo vil fortsette samarbeidet med stiftelsen Miljøfyrtnå og arbeide for at flest mulig bedrifter, organisasjoner og andre virksomheter kvalifiseres for miljøsertifisering.			MOS, UKE

\*) Ansvarlig virksomhet for indikatoren angis i parentes.

(E) = Europeiske bærekraftindikator (N) = Nordisk bærekraftindikator

	<i>Miljøkrav ved innkjøp blir et viktig virkemiddel i denne sammenheng.</i>	<i>Økologisk fortøyrrkt (FRI) (E)</i>	<i>FRI</i>
7.1.5	<i>Oslo kommune vil fortsette samarbeidet med frivillige organisasjoner om å skape et bærekraftig bymiljø i Oslo, og legge bedre tilrette for og stimulere til økt bruk av marka, øyene og fjorden til undervisning, friluftsliv og rekreasjon.</i>	<i>Andel miljø-sertifiserte virksomheter i næringslivet og offentlig forvaltning (MOS) (E)</i>	<i>FRI</i>
7.1.6	<i>Videreføres utdelingen av den årlige Bymiljøprisen til aktører som ved sin miljøinnsats kan fremstå som et godt eksempel for andre,</i>	<i>Vinner av Bymiljøprisen (FRI)</i>	<i>MOS</i>
7.1.7	<i>Oslo skal videreføre markeringen av verdens Miljøverndag 5.juni og felles Grønn uke/Mobilittuke, i samarbeid med staten, næringslivet og miljø- og andre organisasjoner.</i>	<i>Antall miljøarrangementer og deltagere hvert år (MOS)</i>	<i>Urviklings-prosjekter hvor Oslo kommune deltar som foregangsby og pilotby på miljø og klima (MOS)</i>
7.2	<i>Oslo ble i 2003 kåret til "Europas Bærekraftige By". Oslo vil fortsette samarbeidet med staten, næringslivet og miljøorganisasjonene om å videreutvikle og kommunisere hovedstaden som en internasjonal anerkjent miljøby.</i>	<i>Oslos score på internasjonale miljøby-rankinger (MOS)</i>	<i>MOS</i>
7.2.1			
7.2.2	<i>Oslo kommune skal bidra til utvidet samarbeid med forskning og næringsliv i Osloregionen om videreutvikling av kompetanse og teknologi på energi- og miljøområdet hvor Oslo og Norge allerede står sterkt internasjonalt. Oslo kommune vil i denne forbindelse være en foregangs-/pilotby for utvikling og utprøving av nye energi- og miljøeffektive produkter og løsninger i egen virksomhet, drift og forvaltning. Oslo kommune vil arbeide for en sterkere profilering og markedsføring av Osloregionens miljøkompetanse og -teknologi i samarbeid med Oslo teknopol og Innovasjon Norge.</i>	<i>Urviklings-prosjekter hvor Oslo kommune deltar som foregangsby og pilotby på miljø og klima (MOS)</i>	<i>MOS</i>

\* ) Ansvarlig virksomhet for indikatoren angis i parentes.

(E) = Europeiske bærekraftindikator (N) = Nordisk bærekraftindikator

		MOS, FRI
7.2.3 Oslo skal videreføre samarbeidet med kompetansemiljører og frivillige organisasjoner om utvikling av miljøkompetanse og deltagelse i aktuelle nasjonale og internasjonale utviklingsprogrammer på miljøområdet, som for eksempel KS programmet "Livskraftige kommuner", Storbynettverket "Fremtidens byer" for klima og miljø m.v..  7.2.4 Det bør utarbeides en strategi for miljøvennlig turisme i Oslo i samarbeid med Visit Oslo.		MOS

## 8. OSLO SKAL BIDRA TIL OG SAMARBEIDE FOR ET BEDRE MILJØ REGIONAL, NASJONAL OG GLOBALT

Mål	Strategi/tiltak	Indikatorer *)	Frist	Ansvarlig for gjennomføring og rapportering på indikator
8.1. Oslo vil samarbeide om bedre miljø og bærekraftig utvikling i regionen	8.1.1 Oslo vil fortsette det regionale klimasamarbeidet. Samarbeidet med Akershus og Buskerud evalueres. Det vurderes å videreføre samarbeidet innenfor rammen av det regionale samarbeidsforumet Osloalliansen eller andre regionale samarbeidsstrukturer. Oslo skal samarbeide med staten og regionale aktører i forbindelse med tiltaket "Klimalettet" som skal rette seg mot husholdninger, bedrifter, kommuner og offentlig etater for å bidra til økt forståelse, engasjement og motivasjon til å være med og redusere klimautslippene.  8.1.2 Oslo vil medvirke til å utvikle et nettverk av miljøkompetanseinstitusjoner og bedrifter i Osloregionen og Oslo-Göteborg regionen/Skandinaviske arenaen.  8.1.3 Oslo vil samarbeide om etablering av et regionalt (og evt. nasjonalt/internasjonalt)			MOS

\*) Ansvarlig virksomhet for indikatoren angis i parentes.

(E) = Europeiske bærekraftindikator (N) = Nordisk bærekraftindikator

	informasjonsenter for miljø og byøkologi i samarbeid med aktuelle samarbeidspartnere. Bruken av informasjonssenteret vurderes i sammenheng med Oslo kommunes eget informasjonsarbeid.		
8.1.4	Oslo vil arbeide for en regional ny- og boligutstilling med hovedvekt på utvikling og utprøving av miljø- og energieffektive boliger for fremtiden med lave klimagassutslipp	EBY, ENE	
8.2	<p>8.2.1 Oslo vil arbeide for at staten utvikler en helhetlig miljøpolitikk for Hovedstadsregionen slik at statlige rammebetingelser for arealbruk, transport, energibruk, bymiljø, produksjon og forbruk blir sett i sammenheng. Kostradlene ved å opprettholde en god miljøstandard i storby bør gjenspeiles i de statlige rammeoverføringene. Det foretas en gjennomgang av regler, påbud og avgifter som hindrer miljøriskig atferd, for å redusere eller fjerne disse. Det bør vurderes å innføre skattefritak på gratis månedskort.</p> <p>8.2.2 Oslo vil arbeide for at staten sikrer nødvendige bevilgninger til å følge opp statlig delansvar for et bedre miljø. Viktige prosjekter i denne sammenheng er Groruddals-satsingen, Bjørvika, Økern og Oslo pakke 2 og 3, Hovedplan for utbygging av sykkelnettet, reduksjon av støy fra riksveier og jernbanenettet, fjerning av forurensende bunnsedimenter i Oslo havn og sikring av verneverdig områder.</p> <p>8.2.3 Oslo vil arbeide for at staten, olje- og energiselskapene og bilbransjen samarbeider om å legge tilrette for at minst 50 % av biltrafikken i Oslo er biler med meget lave utslipp. Det bør i denne sammenheng søkes samarbeid med staten og transportbransjen om tiltak for å stimulere til bruk av partikkelfiltre på eldre biler, og overgang til renere og miljøvennlig drivstoff.</p> <p>8.2.4 Oslo vil arbeide for at staten stimulerer til miljøvennlig praksis og forbruksmønster gjennom systematisk bruk av hensiktsmessige virkemidler. Oslo vil arbeide for at staten, gjennom virksomhet som</p>	<p>Oslos initiativ overfor staten for et helhetlig miljø-politikk for Hovedstadsregionen, og positiv statlig respons (MOS)</p> <p>Positiv evaluering av gjennomførte planer og prosjekter(MOS)</p> <p>MOS</p> <p>MOS</p> <p>MOS</p>	MOS

\*) Ansvarlig virksomhet for indikatorene angis i parentes.

(E) = Europeiske bærekraftindikator (N) = Nordisk bærekraftindikator

	som byens nest største arbeidsgiver og eiendomsbesitter, fører en miljøeffektiv forvaltning i alle deler av sin virksomhet i Oslo. Dette gjelder også statlig eide bedrifter. Statens virksomheter bør miljøsertifiseres.	<i>er miljøsertifisert (MOS)</i>	
8.3	8.3.1 Oslo skal ta sin del av ansvaret for et bedre miljø og bærekraftig utvikling i samarbeid med andre storbyer og organisasjoner	<i>Oslos bidrag og deltagelse i internasjonale miljøinitiativer (MOS)</i>	MOS
	8.3.2	<i>Antall aktive samarbeidsbyer (BLA)</i>	BLA, MOS
	8.3.3	<i>Antall aktive vennskaps-forbindelser (BLA)</i>	BLA, MOS
	8.3.4	<i>Antall miljøplaner/-rapporter oversatt til engelsk (MOS)</i>	MOS

\*) Ansvarlig virksomhet for indikatorene angis i parentes.

(E) = Europeiske bærekraftindikator (N) = Nordisk bærekraftindikator

~~2007~~

# Publikumsundersøkelsen 2007

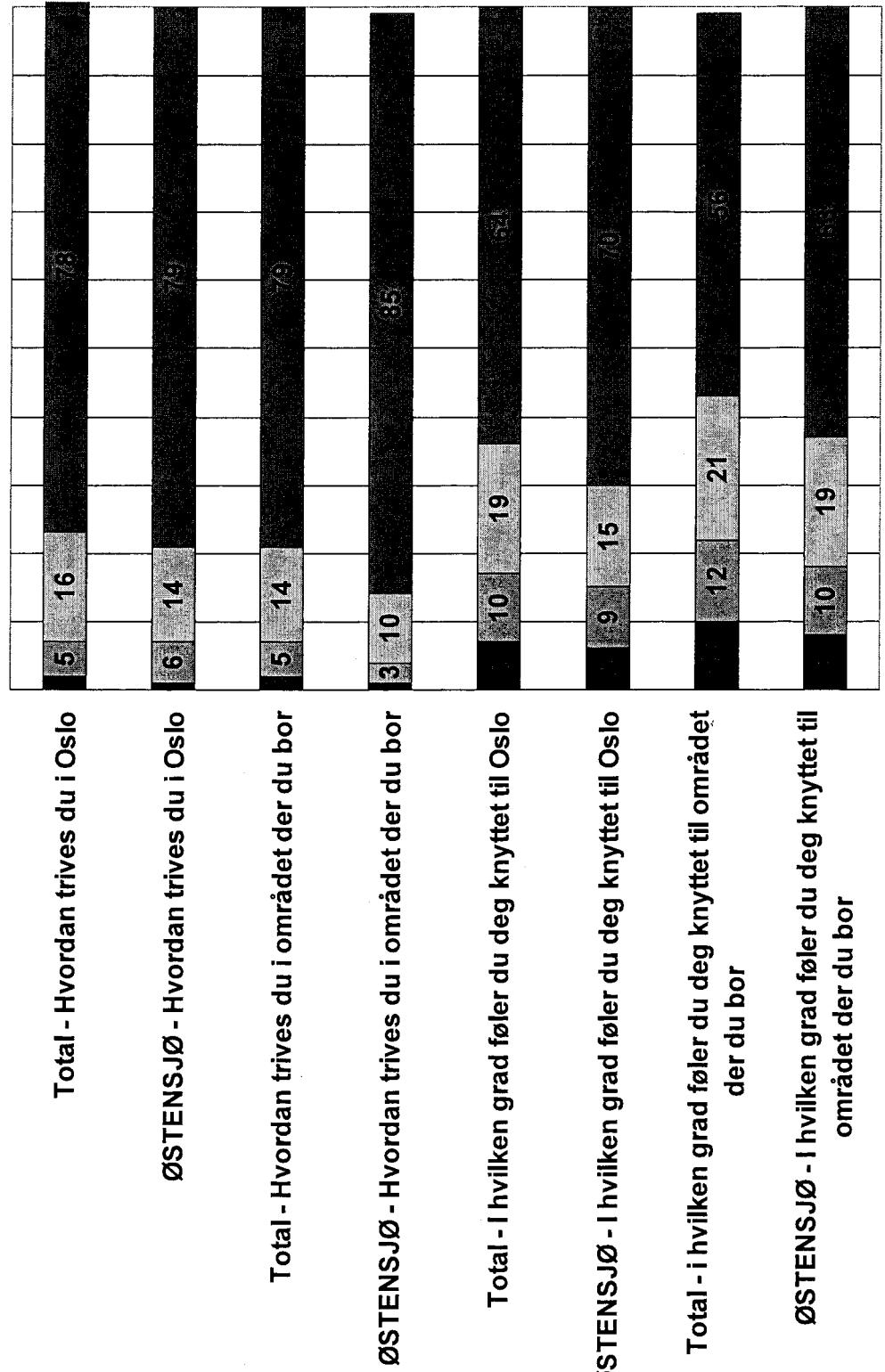
Bydelsrapport:  
Bydel Østensjø



## Mest typiske avvik fra totalen (gjennomsnittet):

- Mer positiv vurdering av trivelser, tilhørighet og det å leve/bo i bo-området.
- Generelt sett mer positive holdninger enn gjennomsnittet.
- Mer fornøyd med oppvekstmiljøet for barn og unge, samt det å bli gammel i bydelen.
- Mer fornøyd med offentlig (og privat) grunnskole generelt sett.
- Større tilfredshet med dekning av legetjenester, offentlig tannhelsetjeneste og helsestasjon
- Mindre graffiti/tagging i boligområdet
- Mer tilfredshet med trafikksikkerheten i boligområdet
- Noe større nabofelleskap

## Trivsel og tilknytning til Oslo og området man bor i

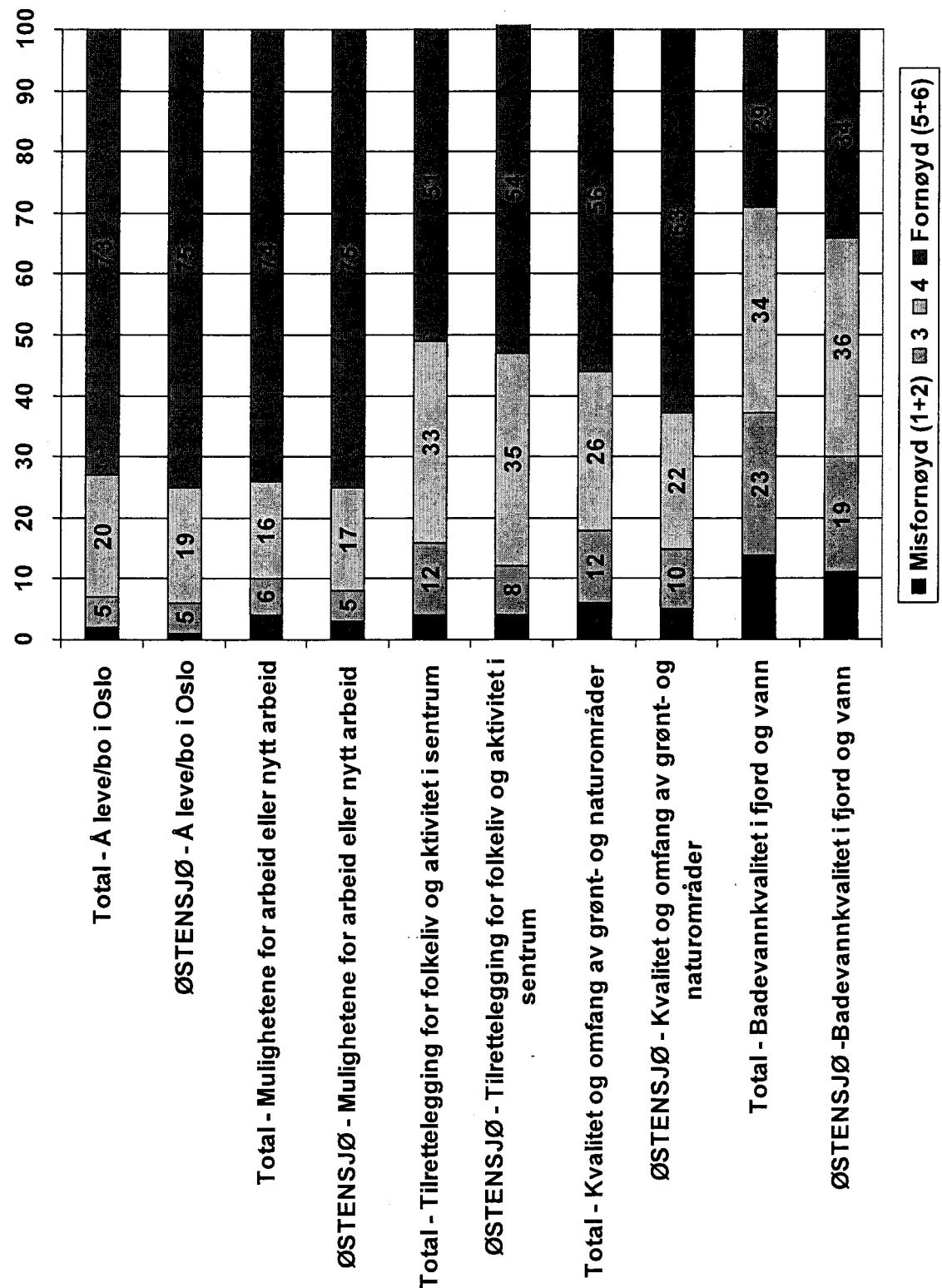


■ I liten grad (1+2) ■ 3 ■ 4 ■ I stor grad (5+6)

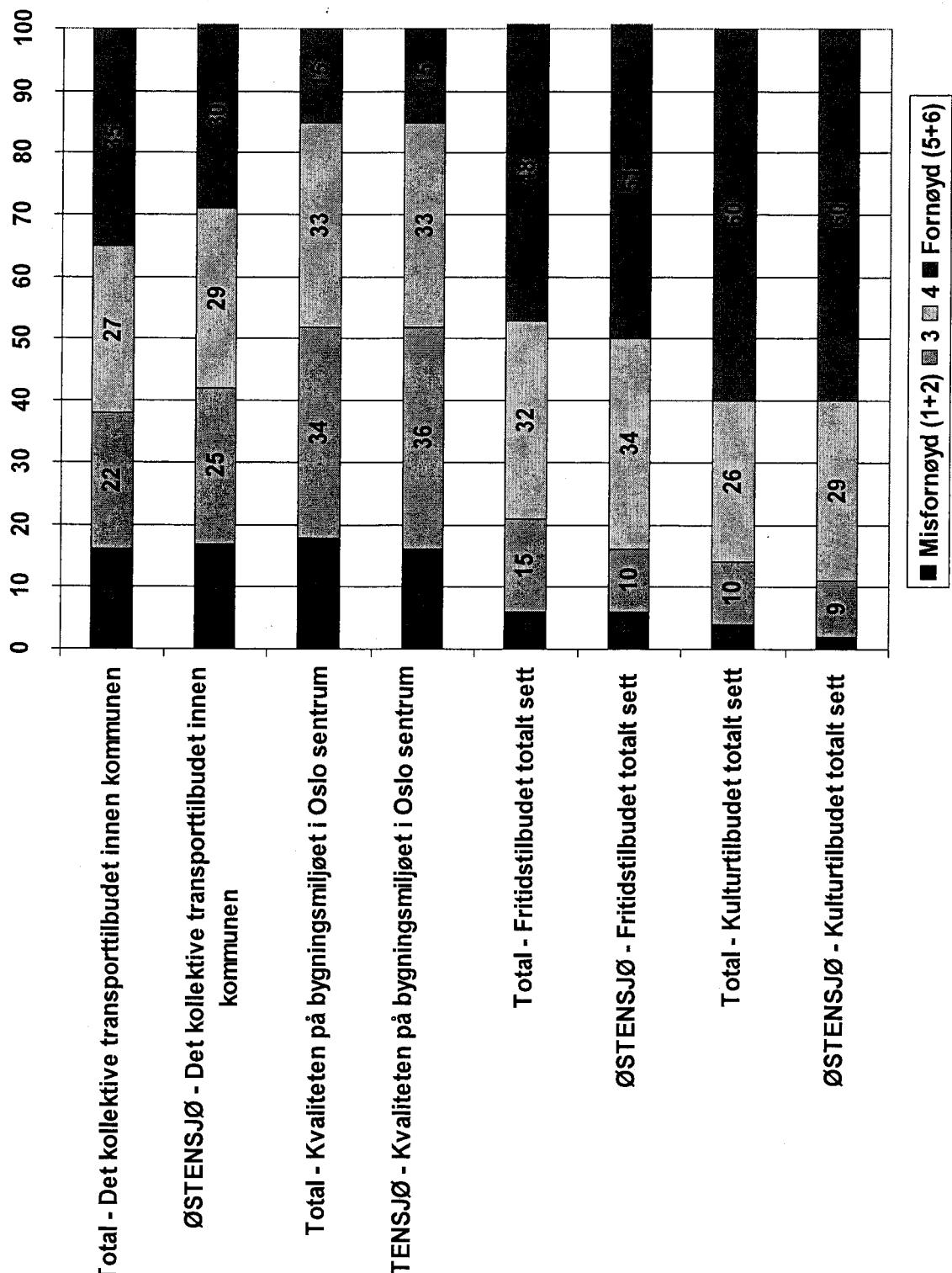


synovate  
Research reinvented

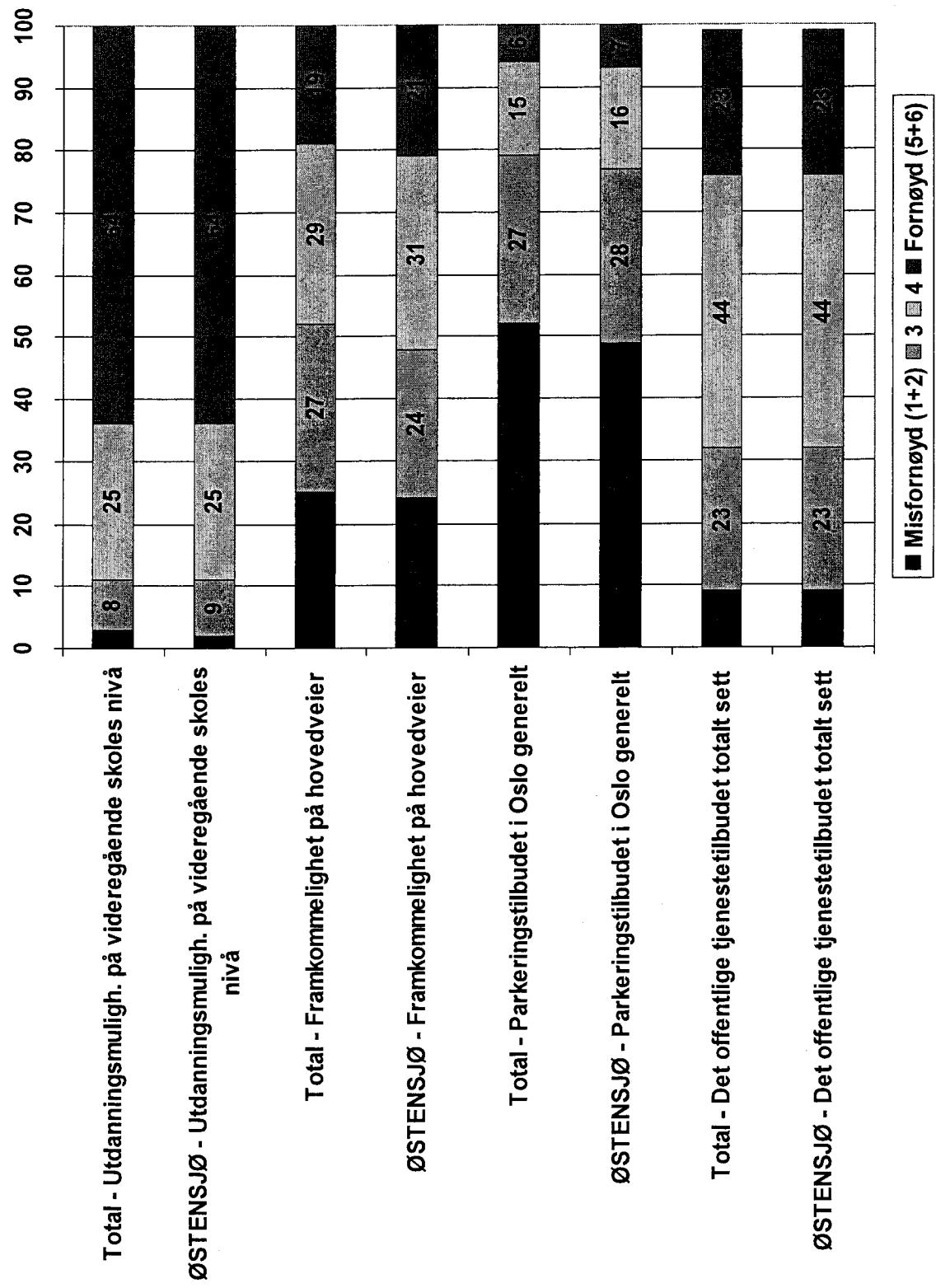
\*\* Spm: 11.1-5 \*\* Hvor fornøyd/misfornøyd er du når det gjelder....?



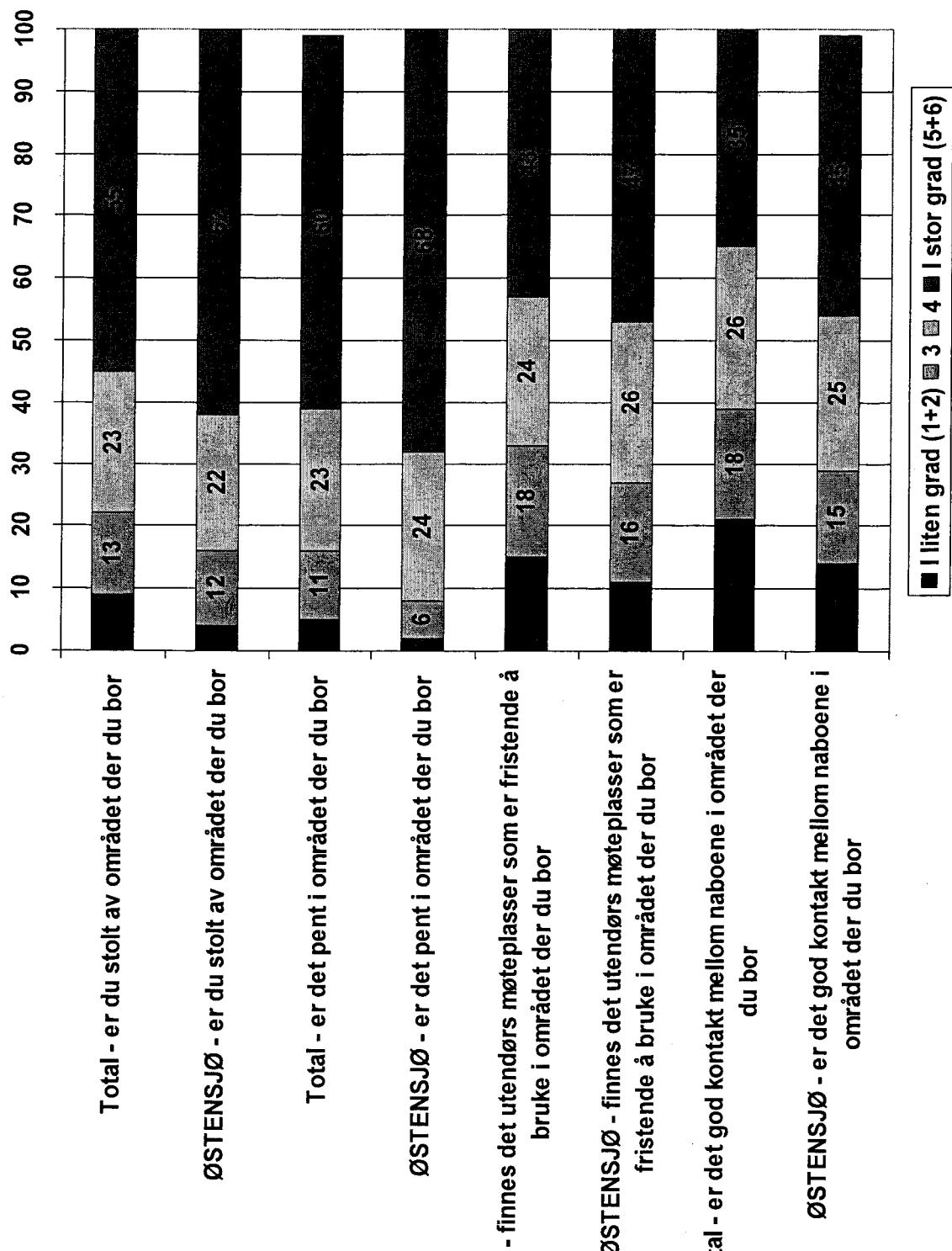
\*\* Spm:11.6-10 \*\* Hvor fornøyd/misfornøyd er du når det gjelder....?



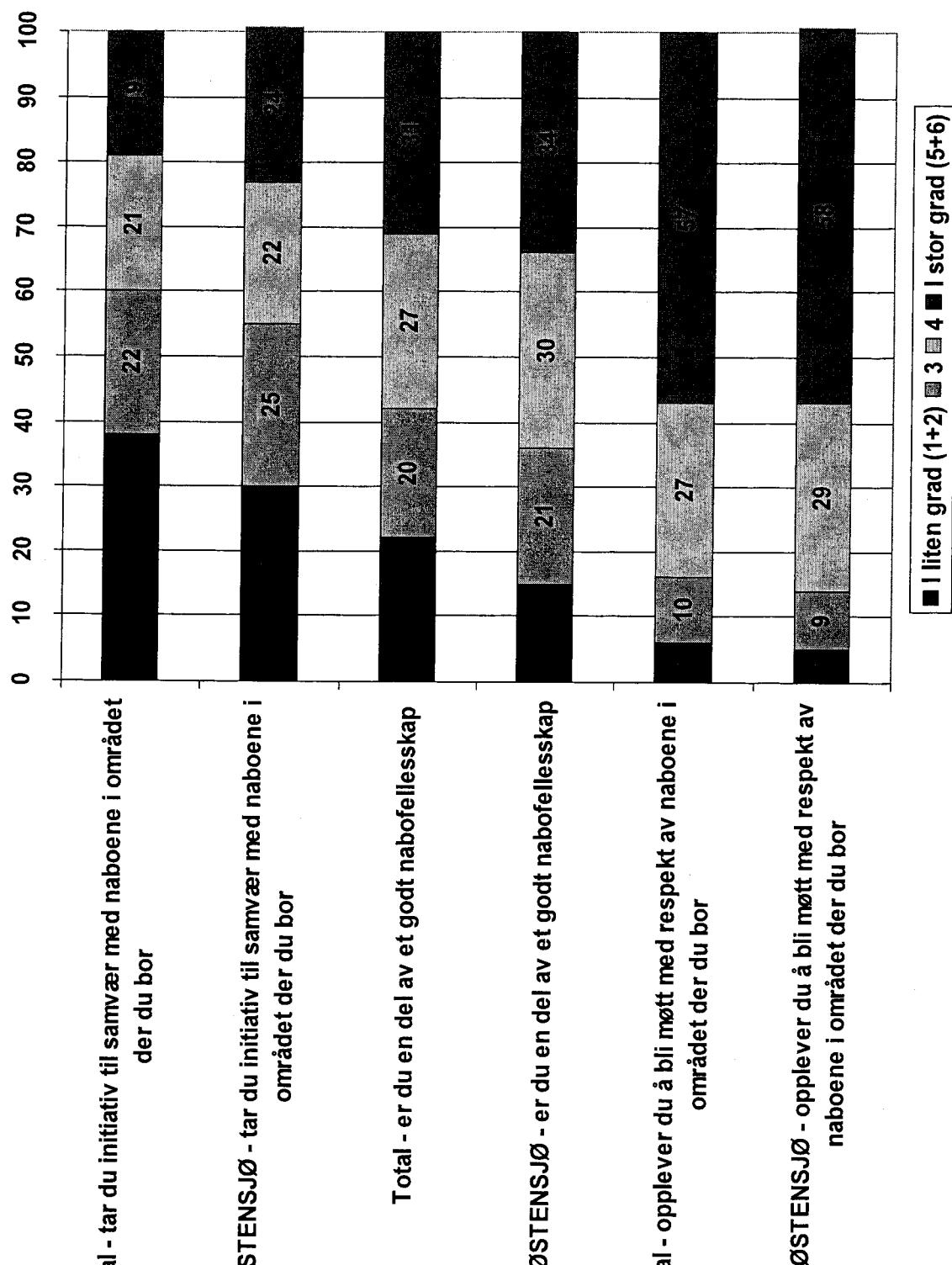
\*\* Spm:11.11 - 13 \*\* Hvor fornøyd/misfornøyd er du når det gjelder....?



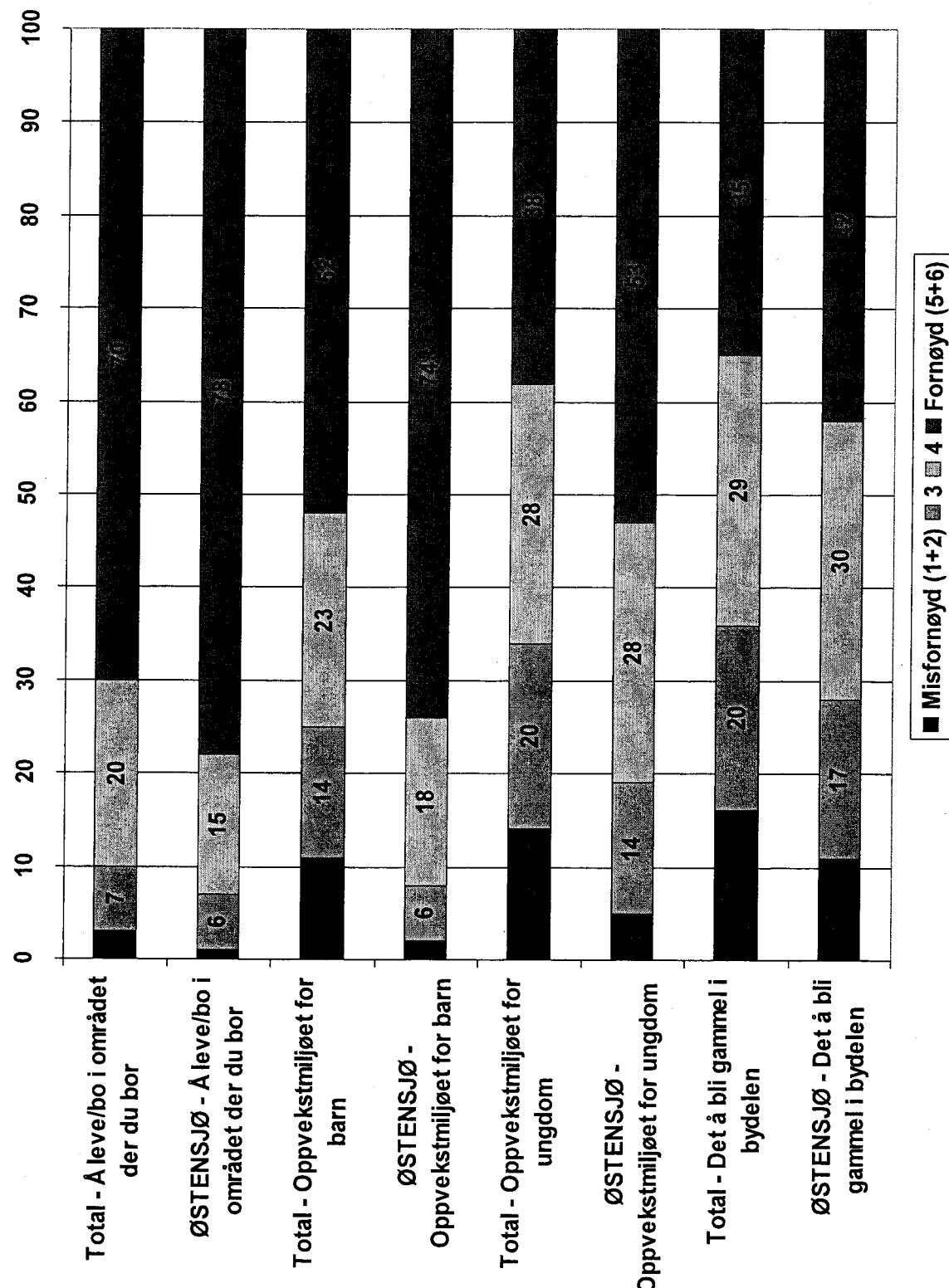
**\*\* Spm:12.3 - 6 \*\* I hvilken grad....?**



\*\* Spm:12.7-9 \*\* I hvilken grad....?

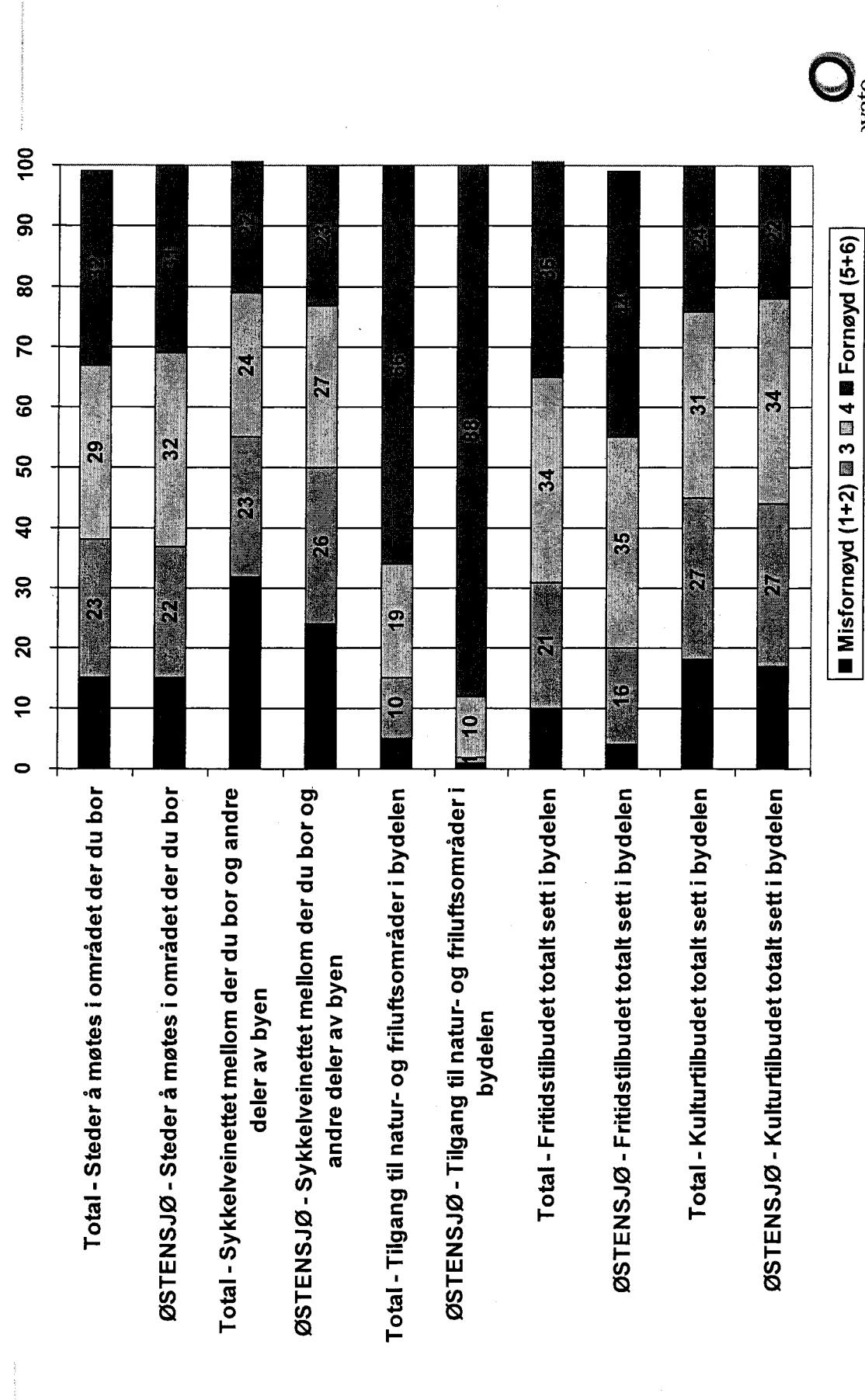


**\*\* Spm13.1-4 \*\* Hvor fornøyd/misfornøyd er du når det gjelder....?**



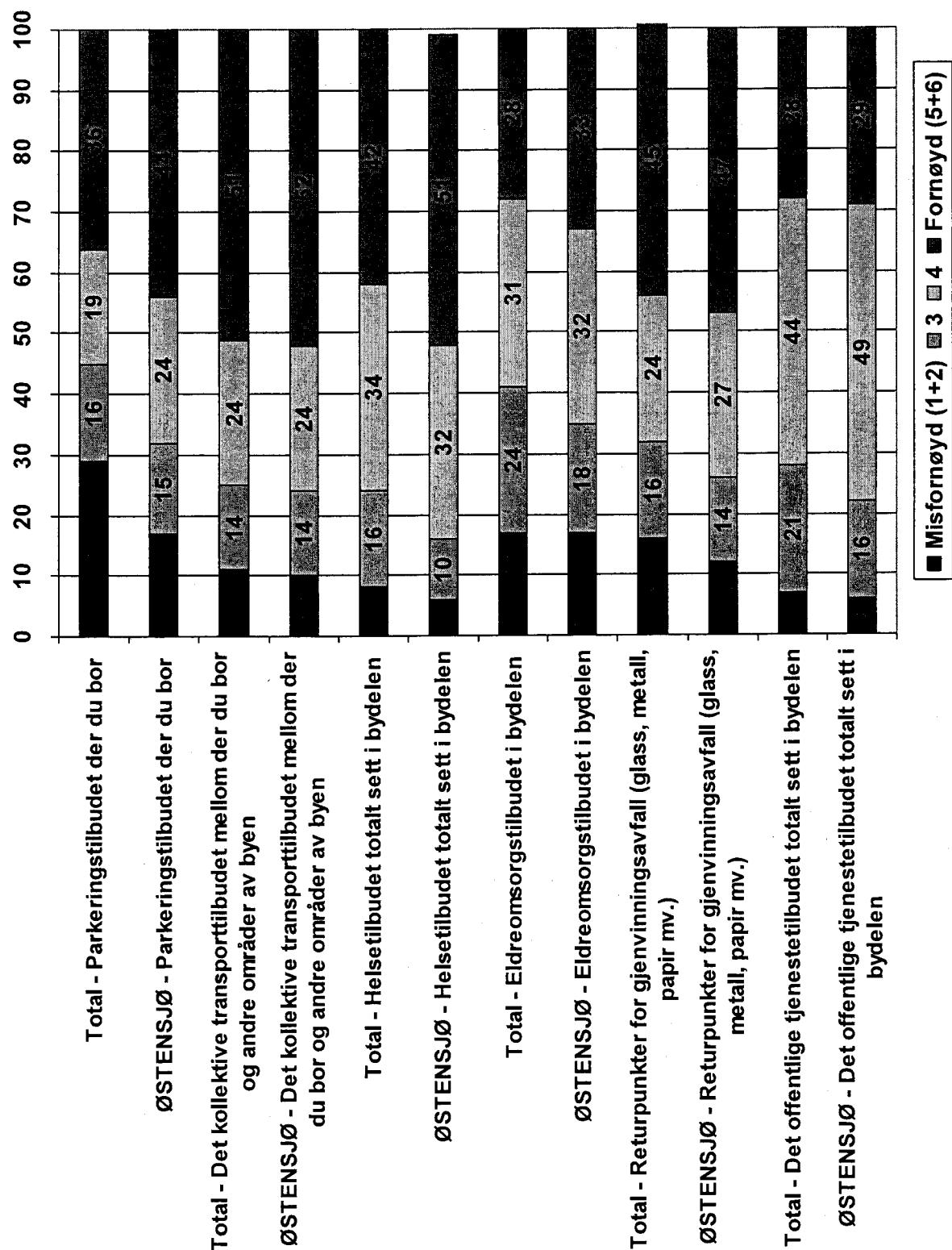
**■ Misfornøyd (1+2) ■ 3 ■ 4 ■ Fornøyd (5+6)**

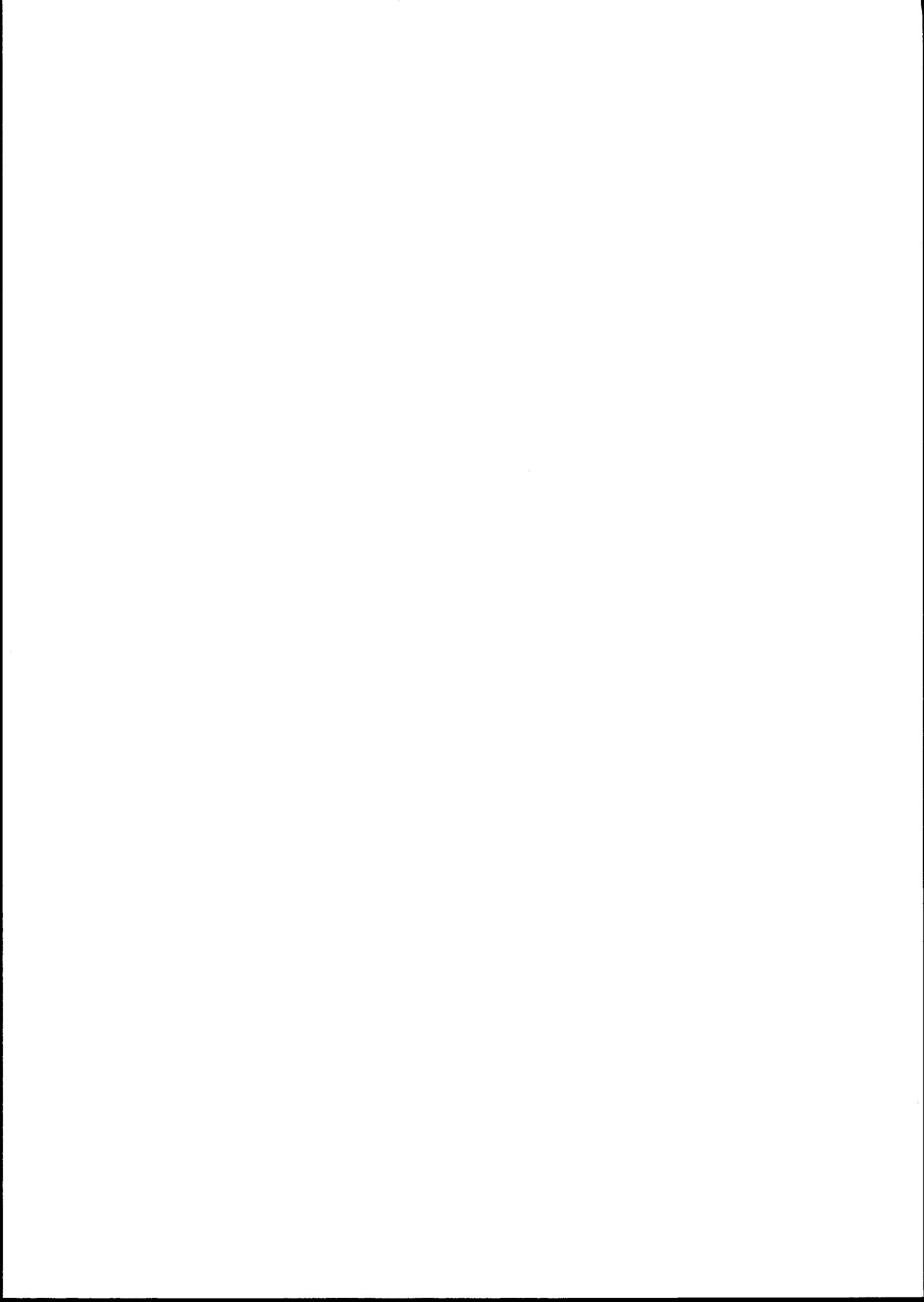
\*\* Spm:13.5-9 \*\* Hvor fornøyd/misfornøyd er du når det gjelder....?



■ Misfornøyd (1+2) ■ 3 ■ 4 ■ Fornøyd (5+6)

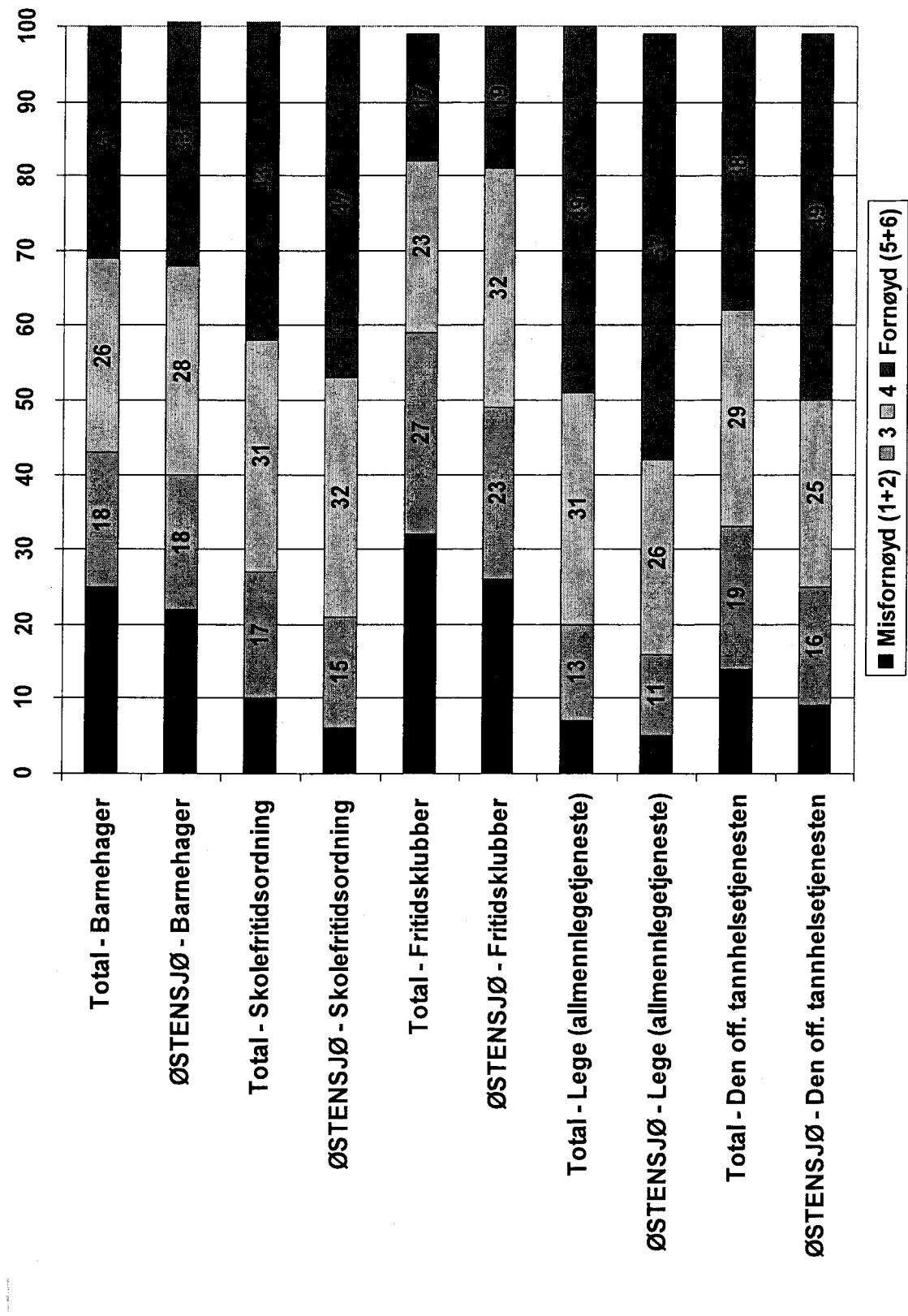
\*\* Spm:13.10-15 \*\* Hvor fornøyd/misfornøyd er du når det gjelder....?



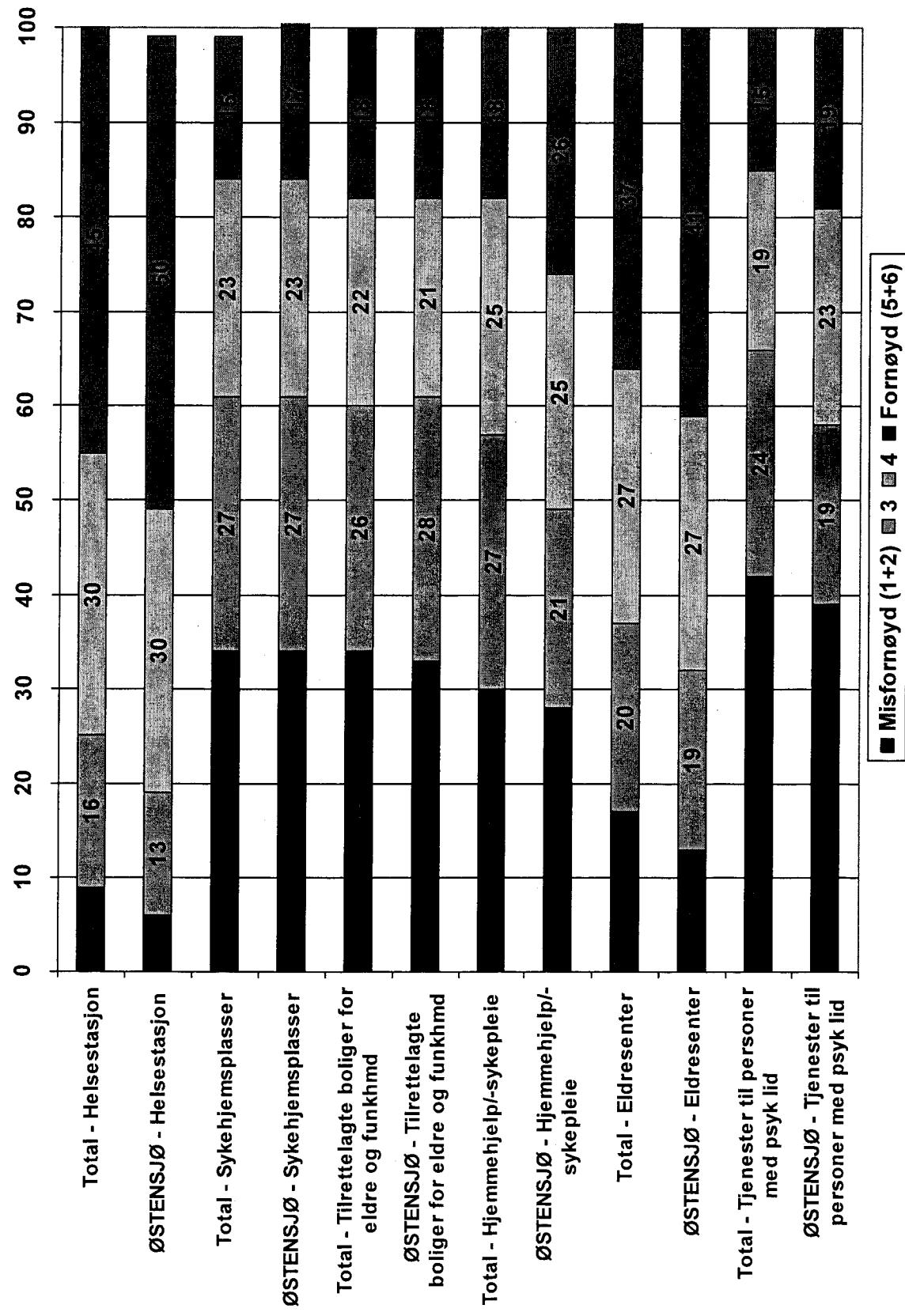




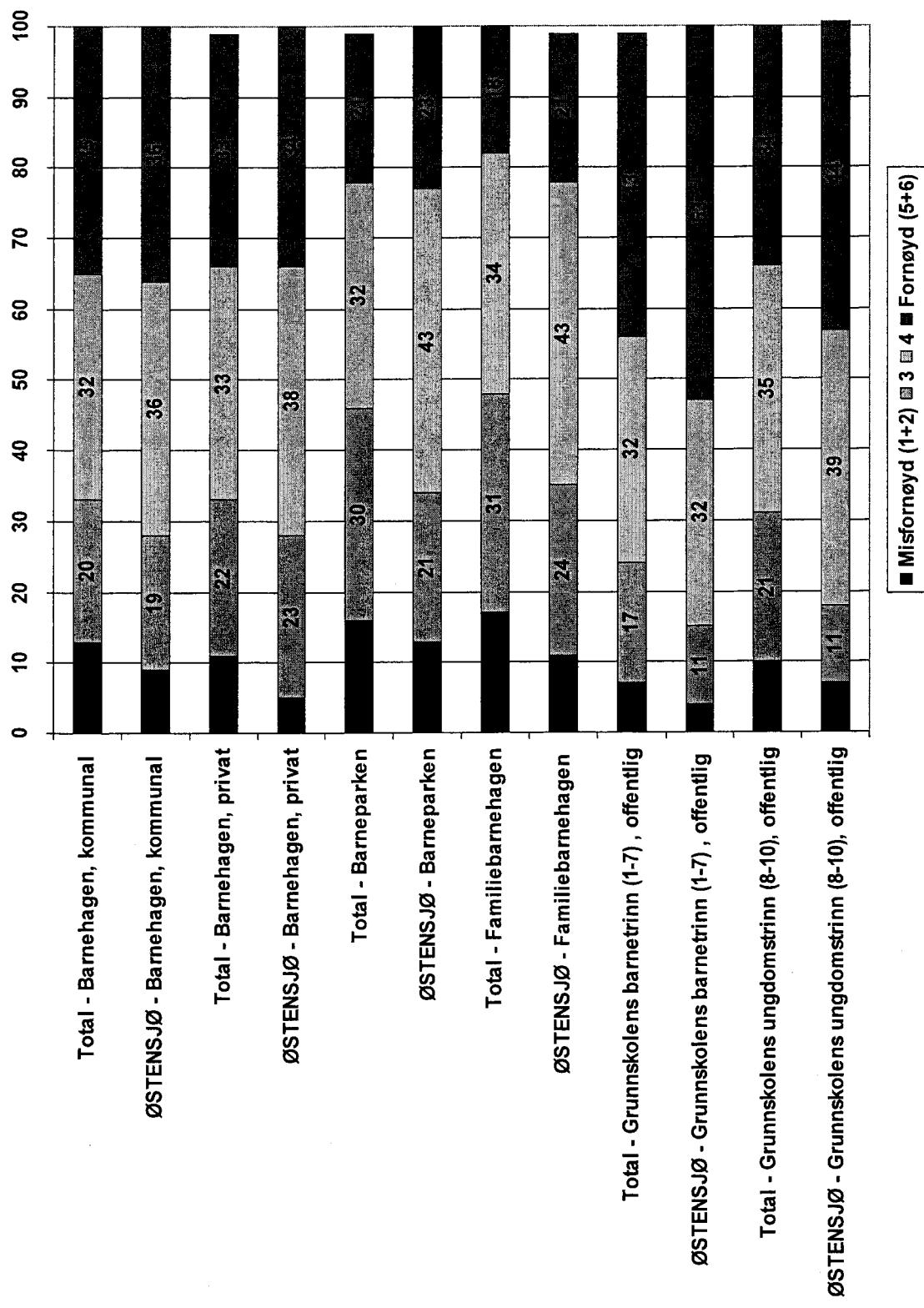
\*\* Spm:14.1-5 \*\* Vi ber deg nå vurdere nærmere dekningen (omfang i forhold til behov) i bydelen når det gjelder....



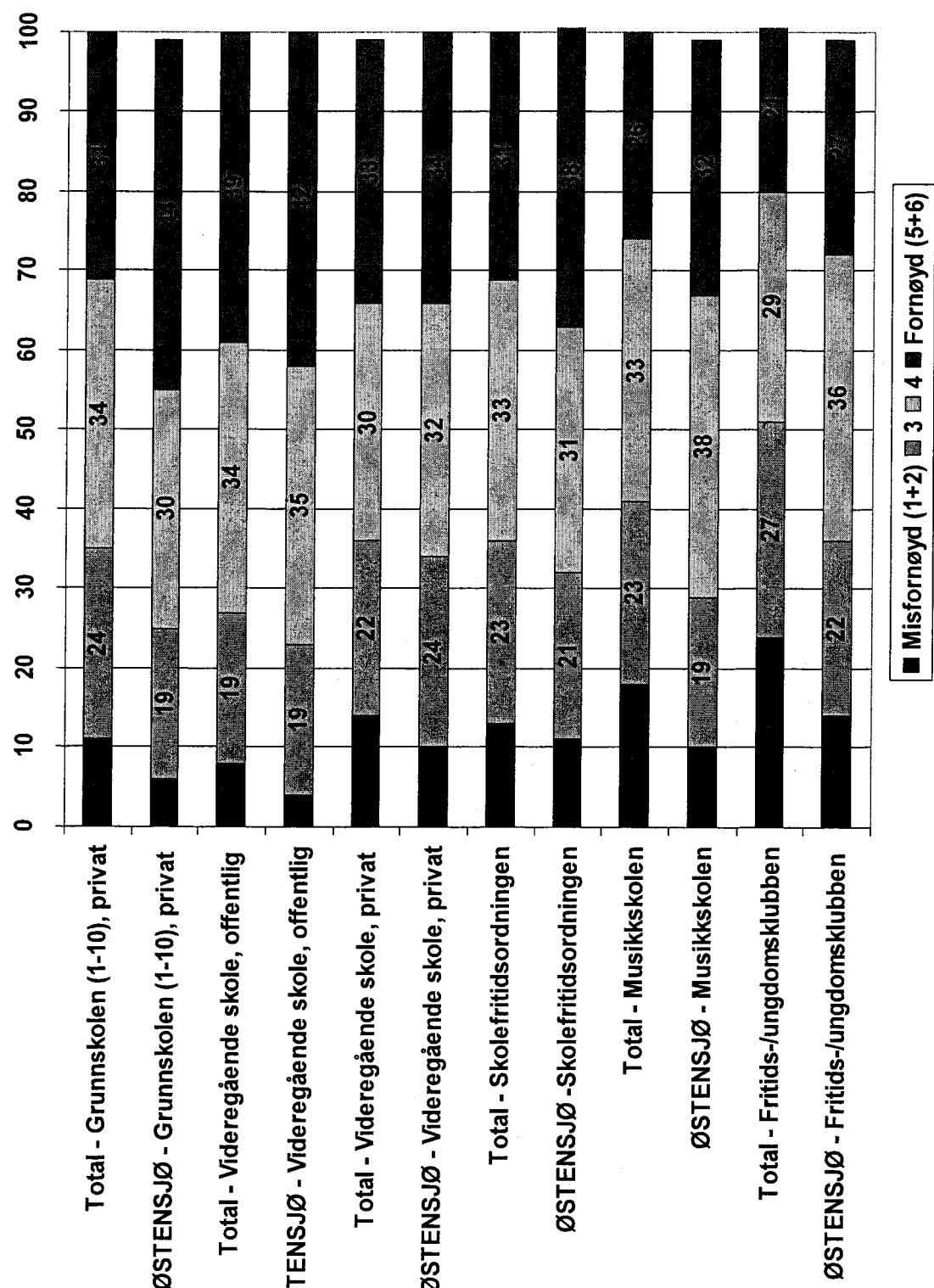
\*\* Spm:14.6-11 \*\* Vi ber deg nå vurdere nærmere dekningen (omfang i forhold til behov) i bydelen når det gjelder....



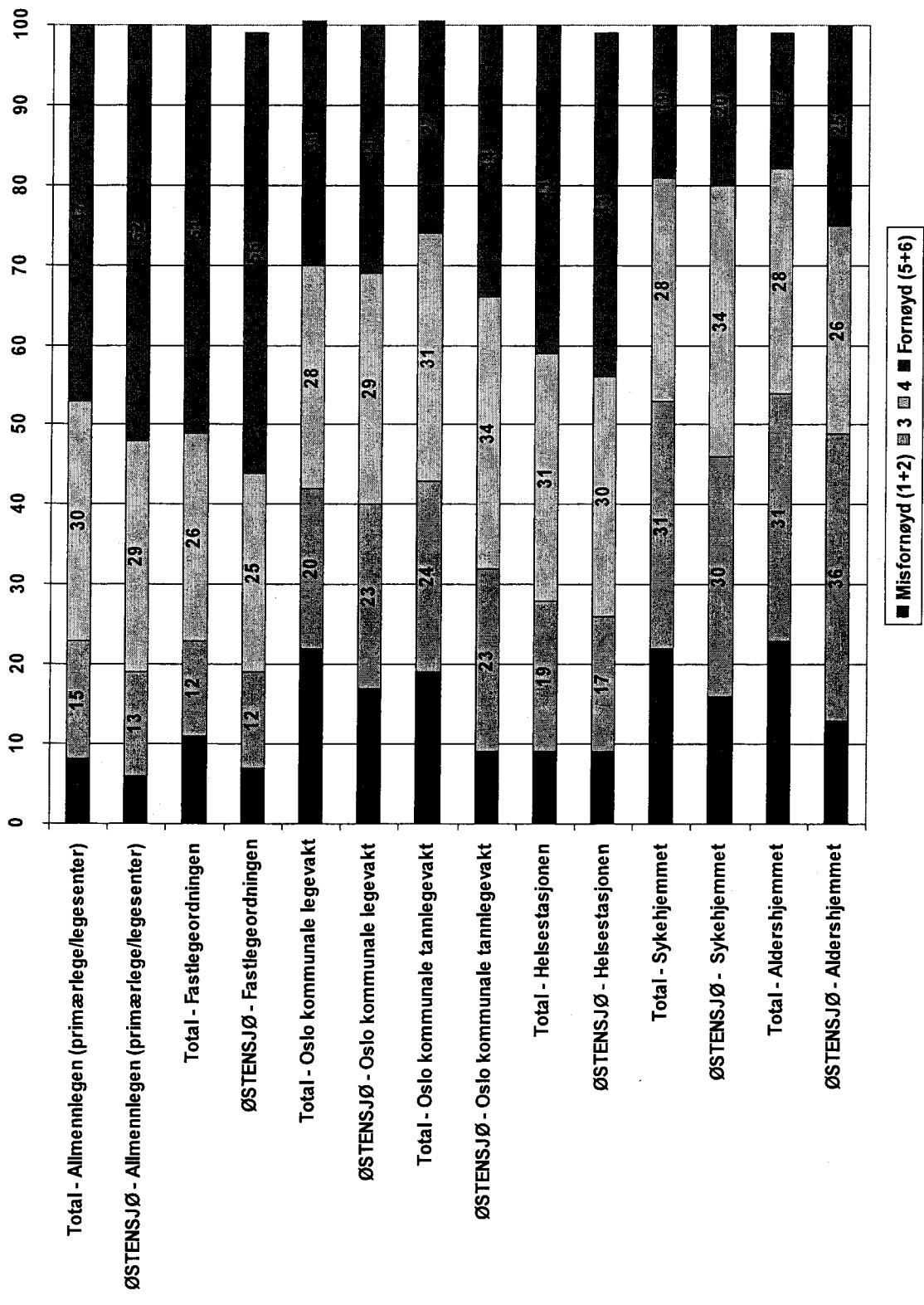
**\*\* Spm:15.1-6 \*\* Hvor fornøyd/misfornøyd er du når det gjelder....?**



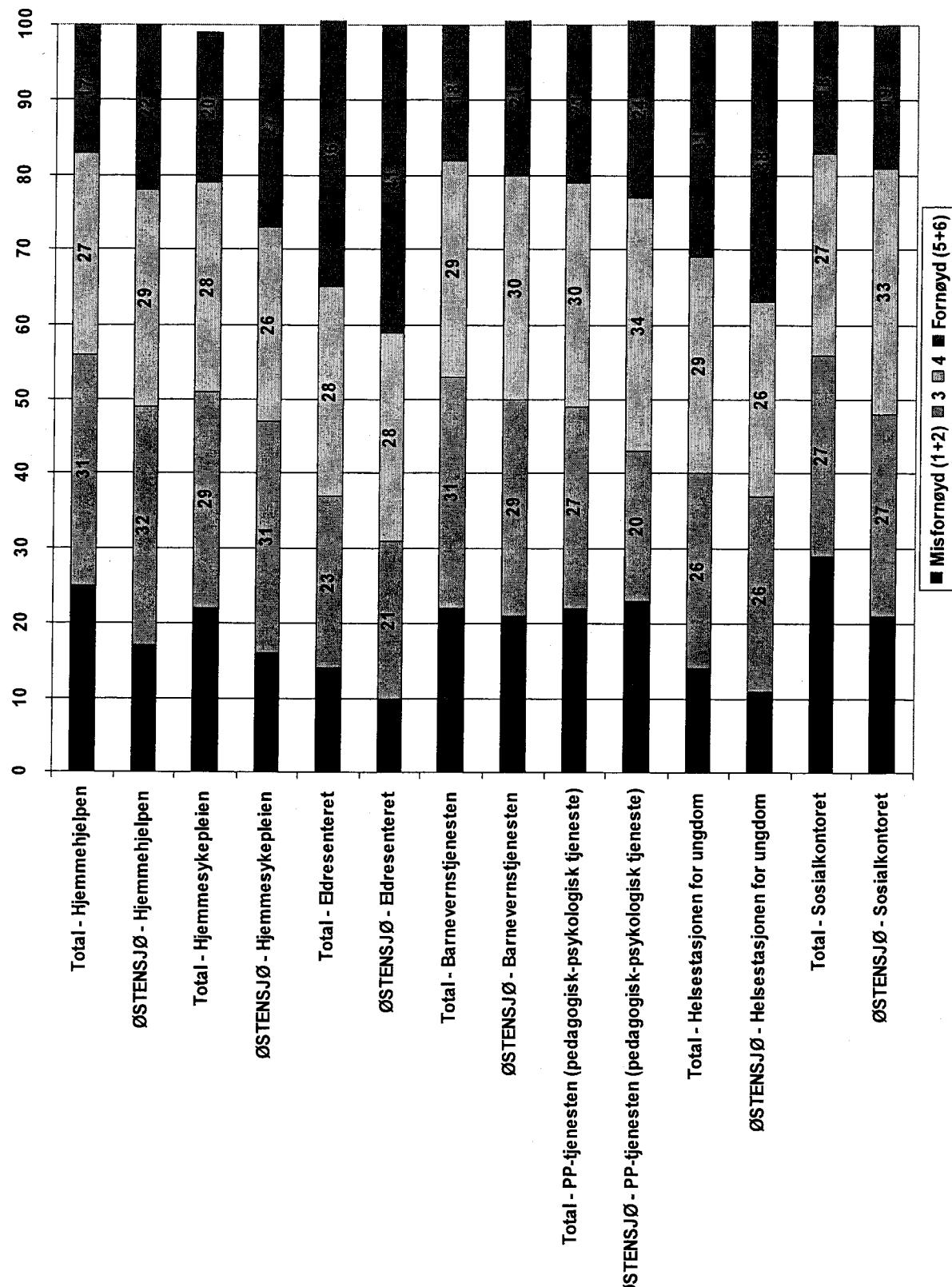
\*\* Spm:15.7 - 12 \*\* Hvor fornøyd/misfornøyd er du når det gjelder.....?



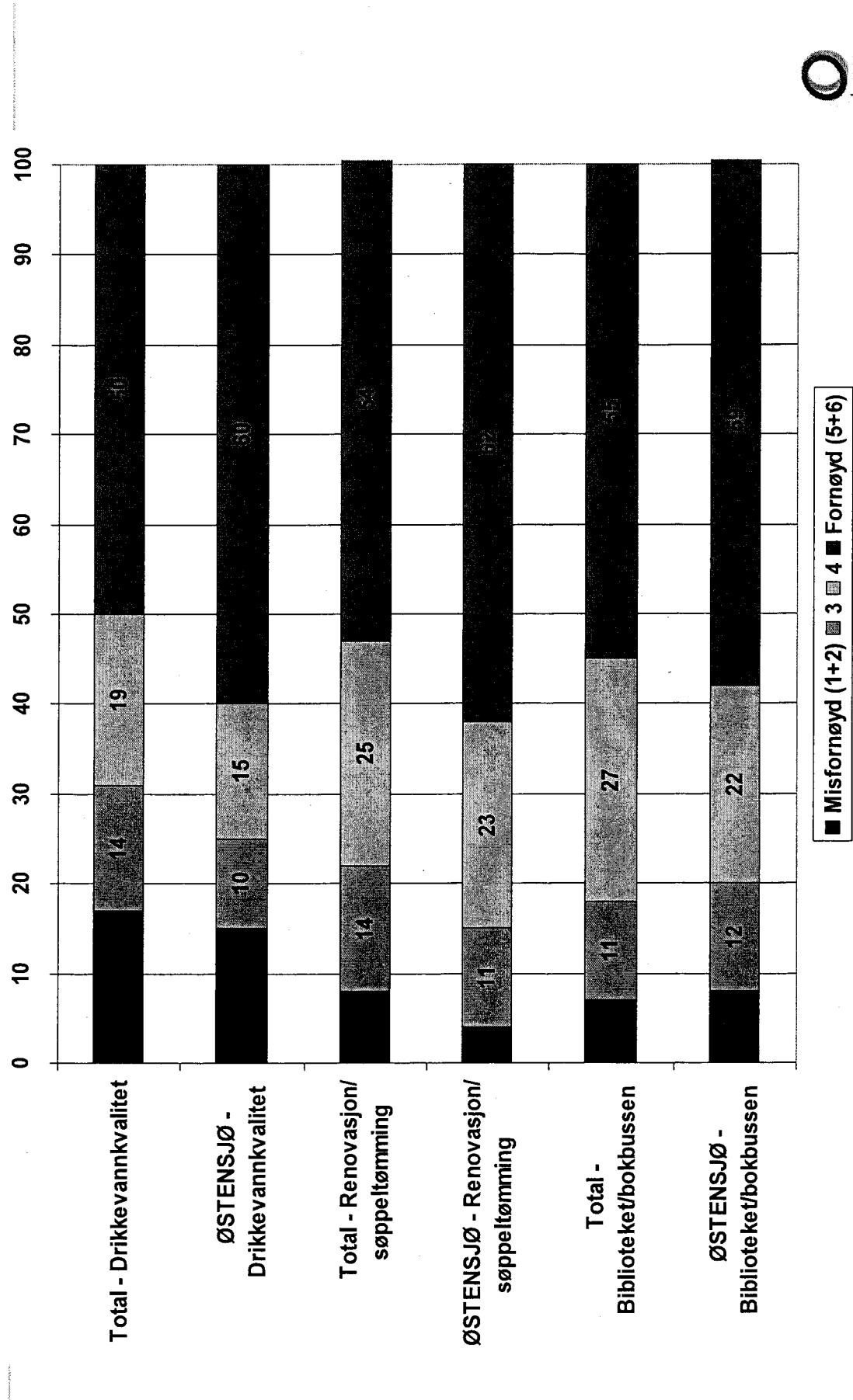
\*\* Spm:15.13 - 19 \*\* Hvor fornøyd/misfornøyd er du når det gjelder....?



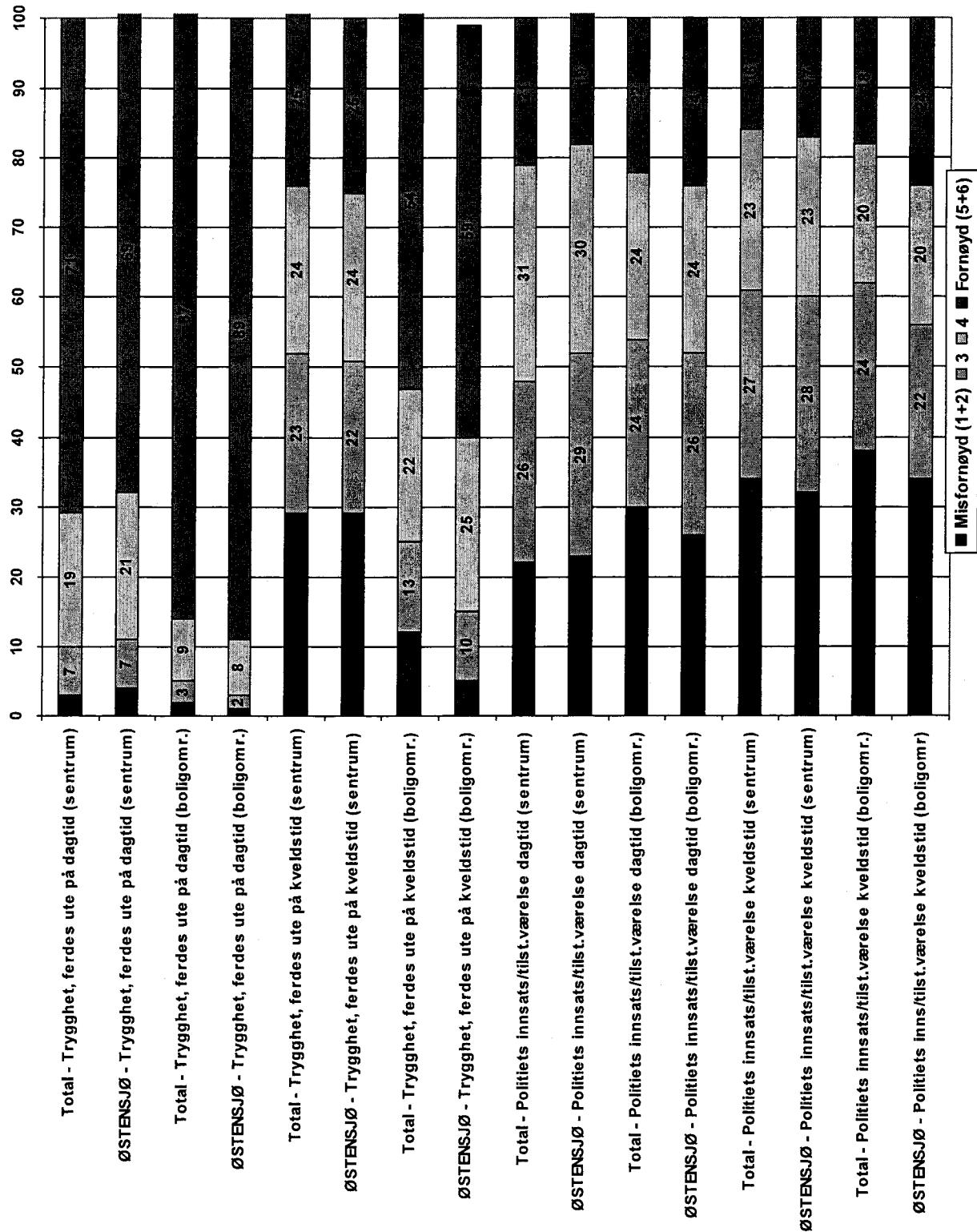
\*\* Spm:15.20 - 26 \*\* Hvor fornøyd/misfornøyd er du når det gjelder ....?



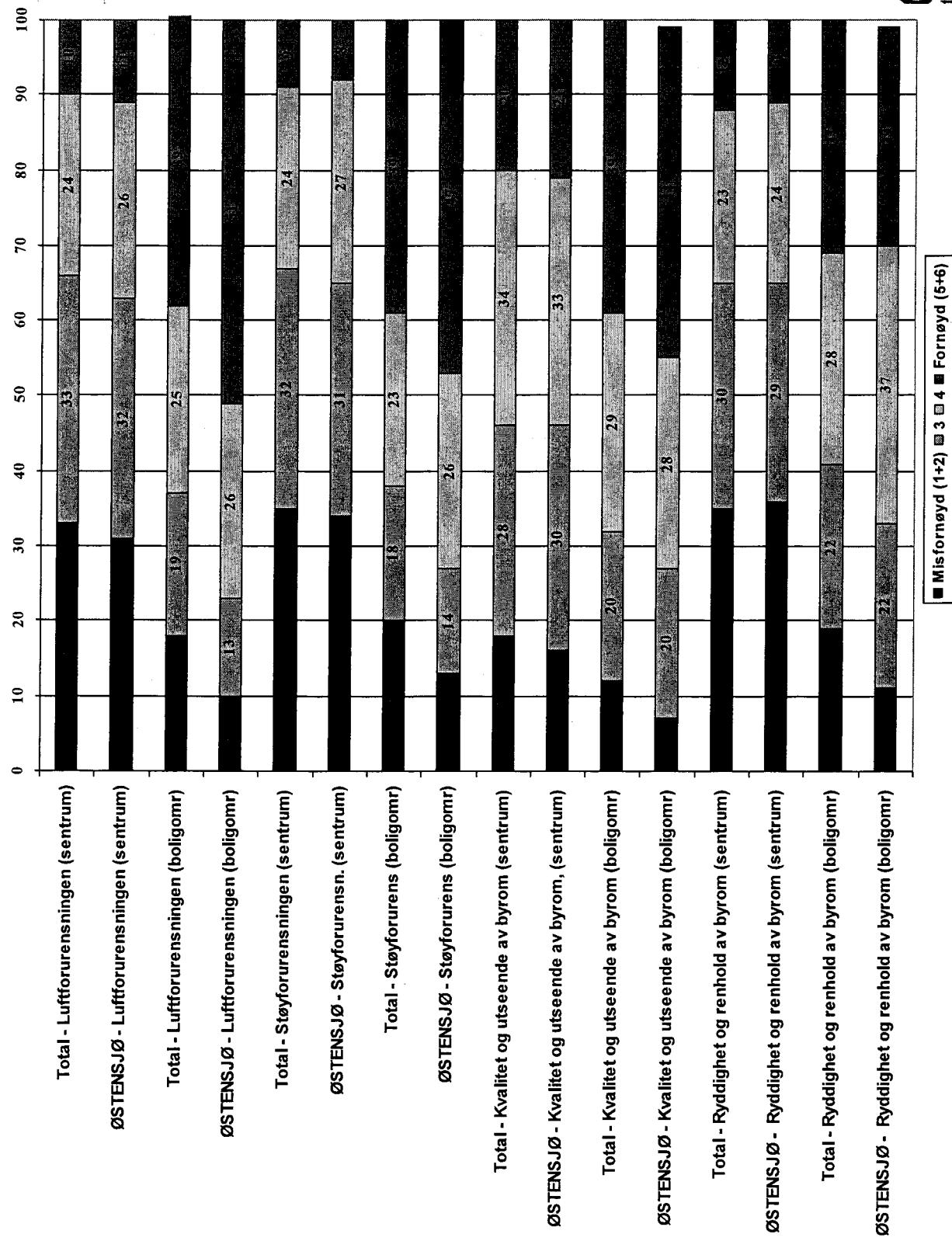
\*\* Spm.15.27 - 29 \*\* Hvor fornøyd/misfornøyd er du når det gjelder.....?



**\*\* Spm:16.1 - 8 \*\* Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med....?**



\*\* Spm:17.1 - 8 \*\* Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med...?



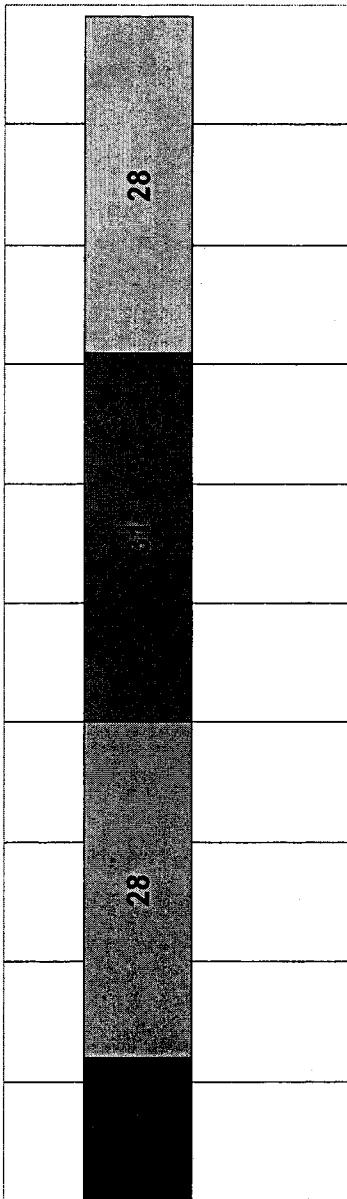
■ Misfornøyd (1+2) ■ 3 ■ 4 ■ Fornøyd (5-6)

te

Research reinvented

### Spm 18 - Graffiti / tagging

**TOTAL - Sml. m/ for 4 år siden, synes du det har blitt mer, like mye eller mindre graffiti/tagging i Oslo sentrum**



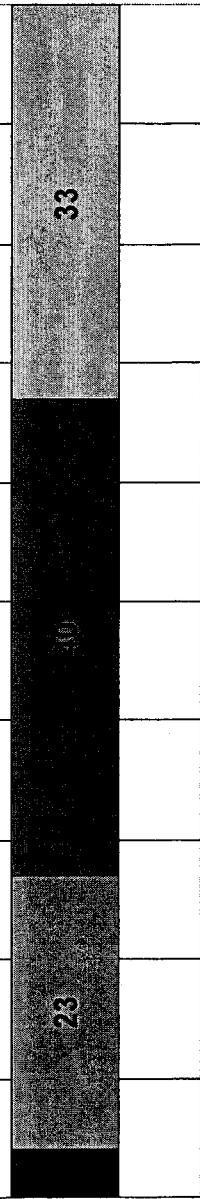
**ØSTENSJØ**



**TOTAL - Sml. m/ for 4 år siden, synes du det har blitt mer, like mye eller mindre graffiti/tagging i området der du bor**



**ØSTENSJØ**

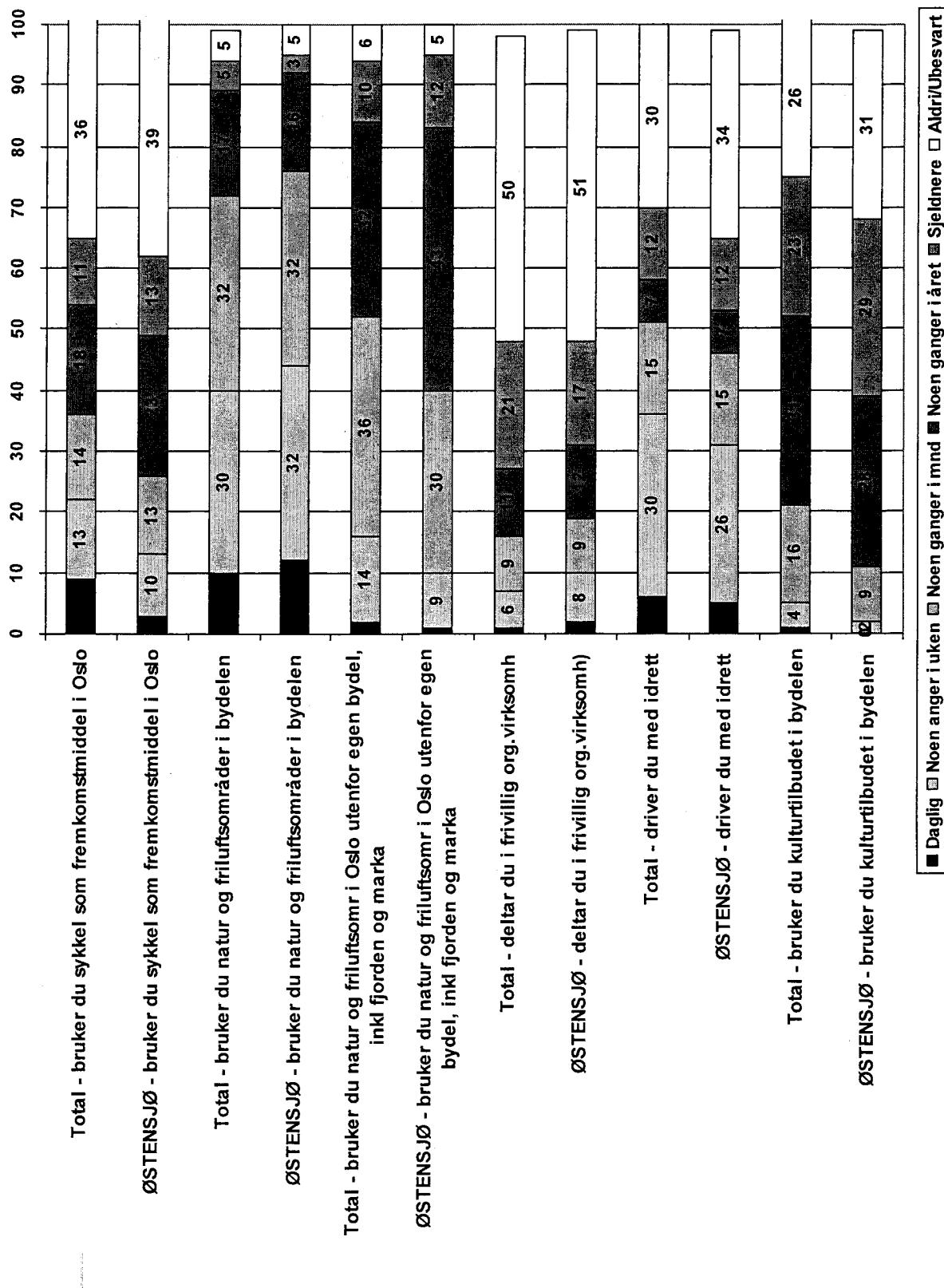


■ Mer ■ Like mye ■ Mindre ■ Ikke sikker/ubesvart



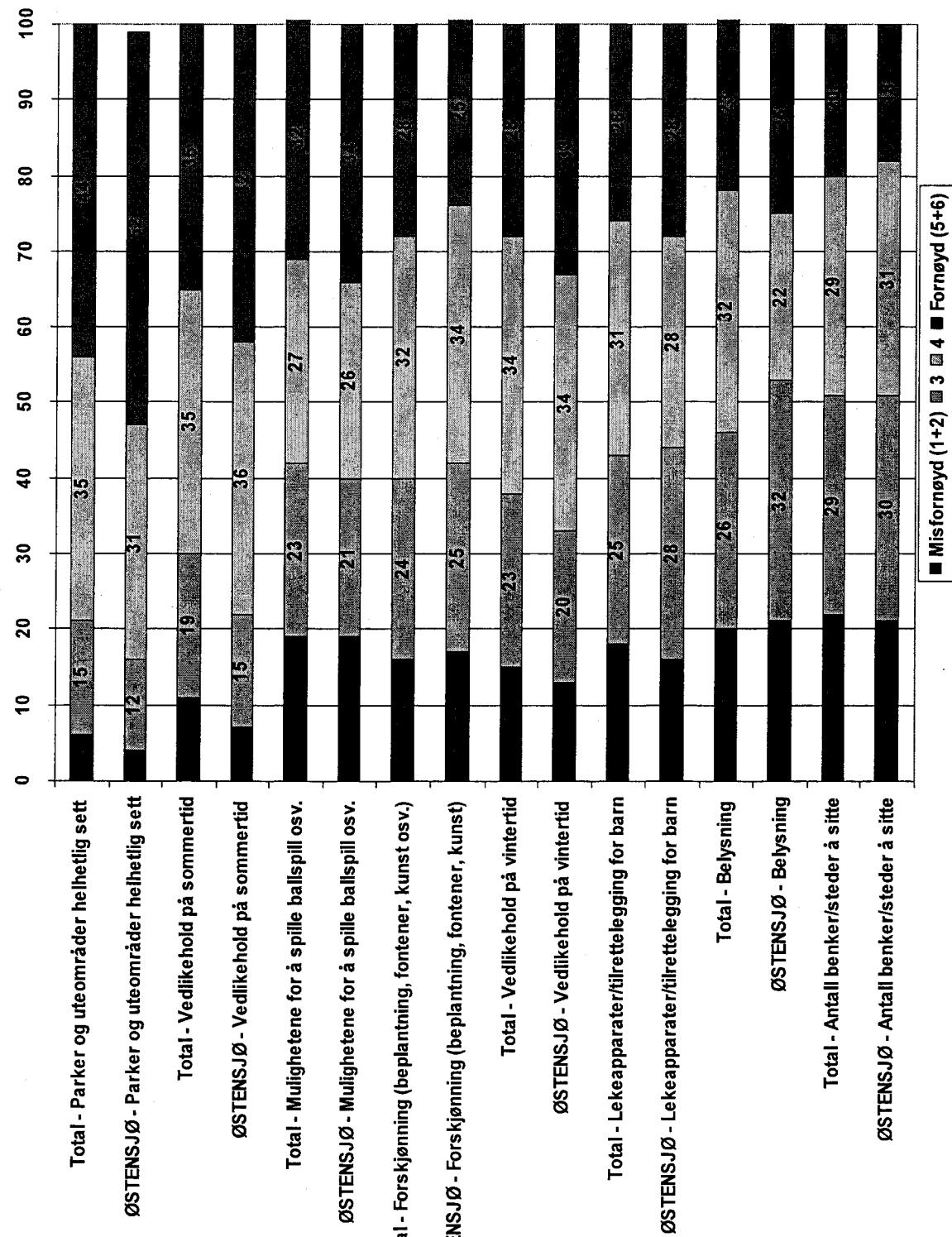
Research reinvented

**\*\* Spm:19.1 - 6\*\* Hvor ofte...?**

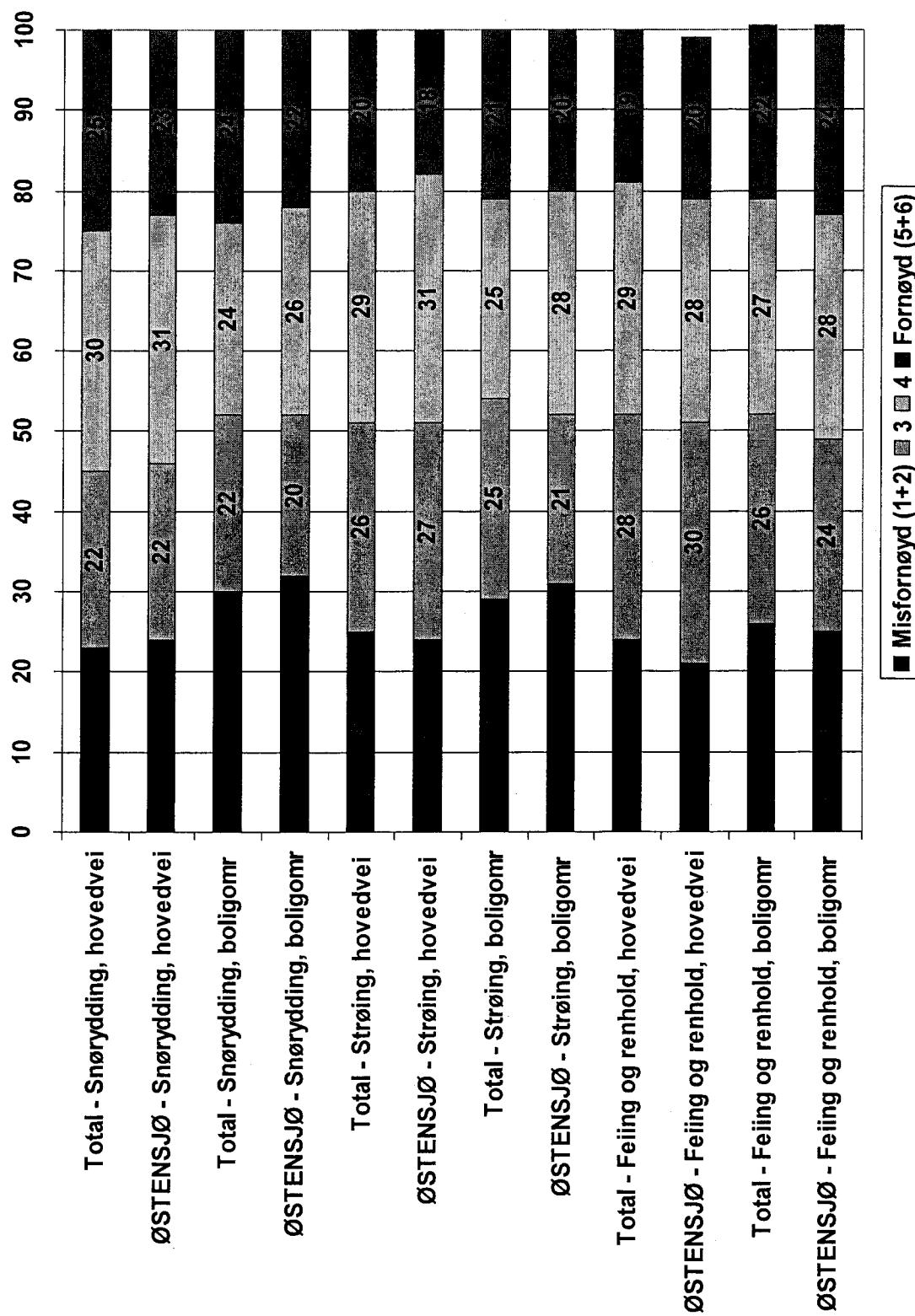


■ Daglig □ Noen anger i uken □ Noen ganger i mnd ■ Aldri/Ubesvart

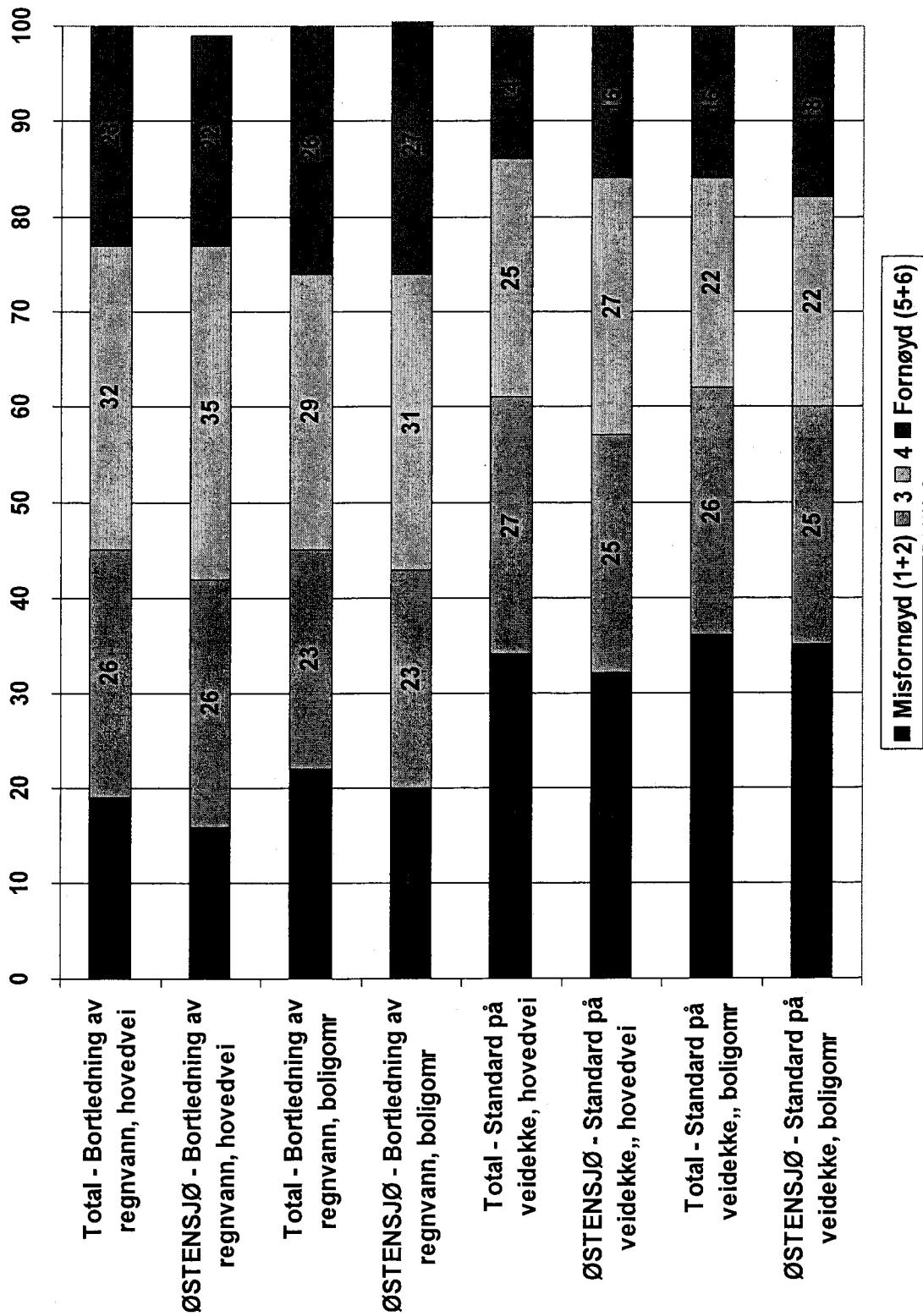
**\*\* Spm:20.1 - 8 \*\* Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med parkene og uteområdene som det er mest naturlig for deg å bruke?**



\*\* Spm.21 \*\* Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med...?

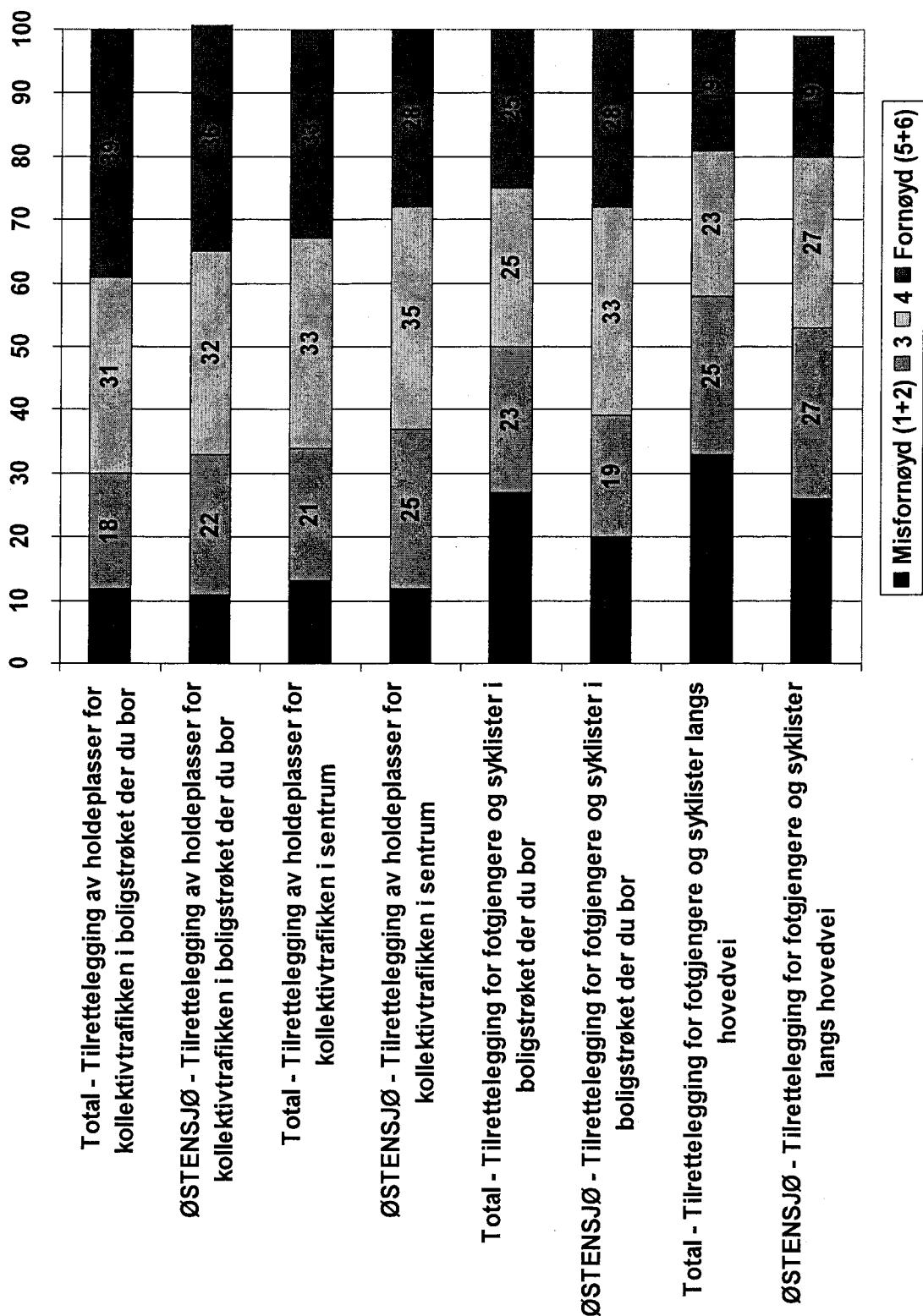


\*\* Forts spm21 \*\* Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med....?

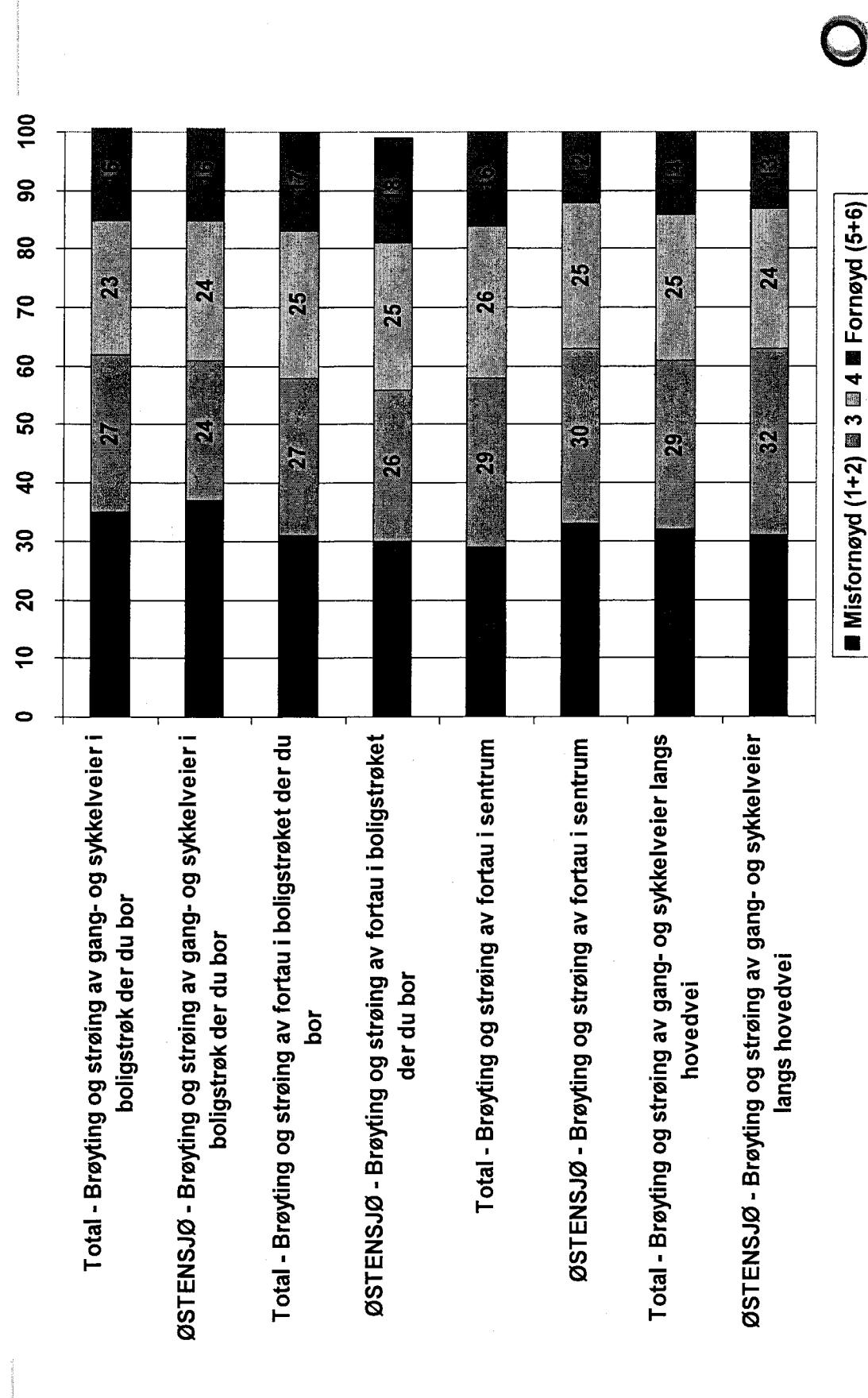


■ Misfornøyd (1+2) ■ 3 ■ 4 ■ Fornøyd (5+6)

\*\* Forts spm:21 \*\* Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med...?

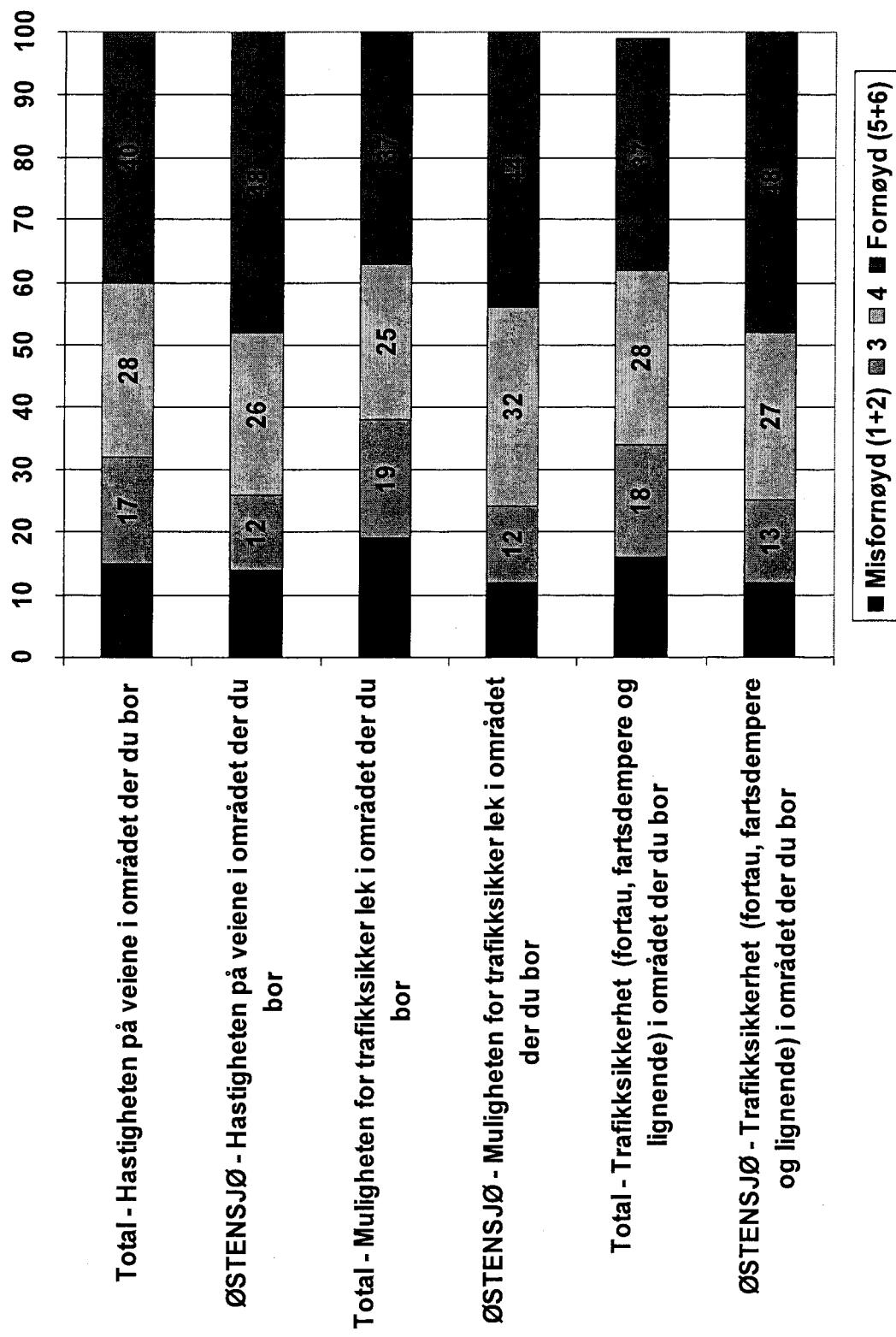


\*\* Forts spm:21 \*\* Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med....?

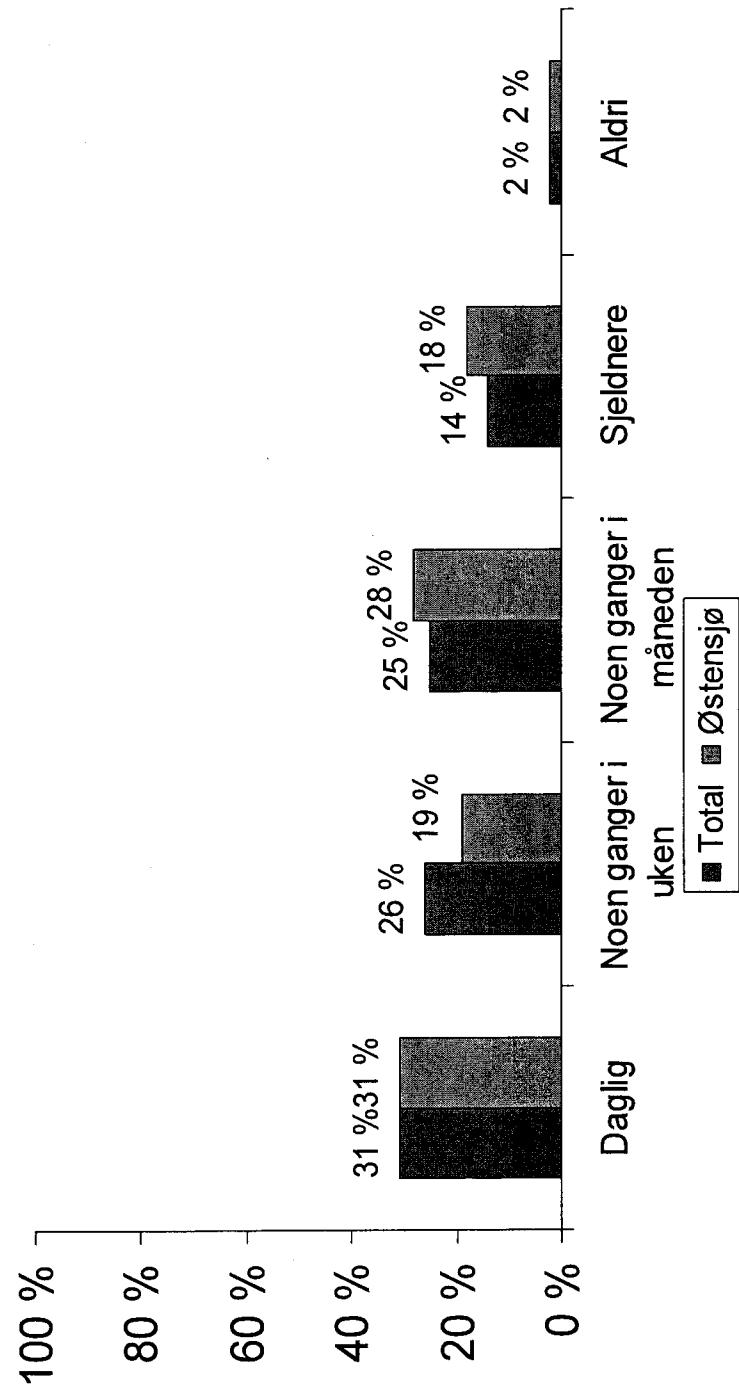


■ Misfornøyd (1+2) ■ 3 ■ 4 ■ Fornøyd (5+6)

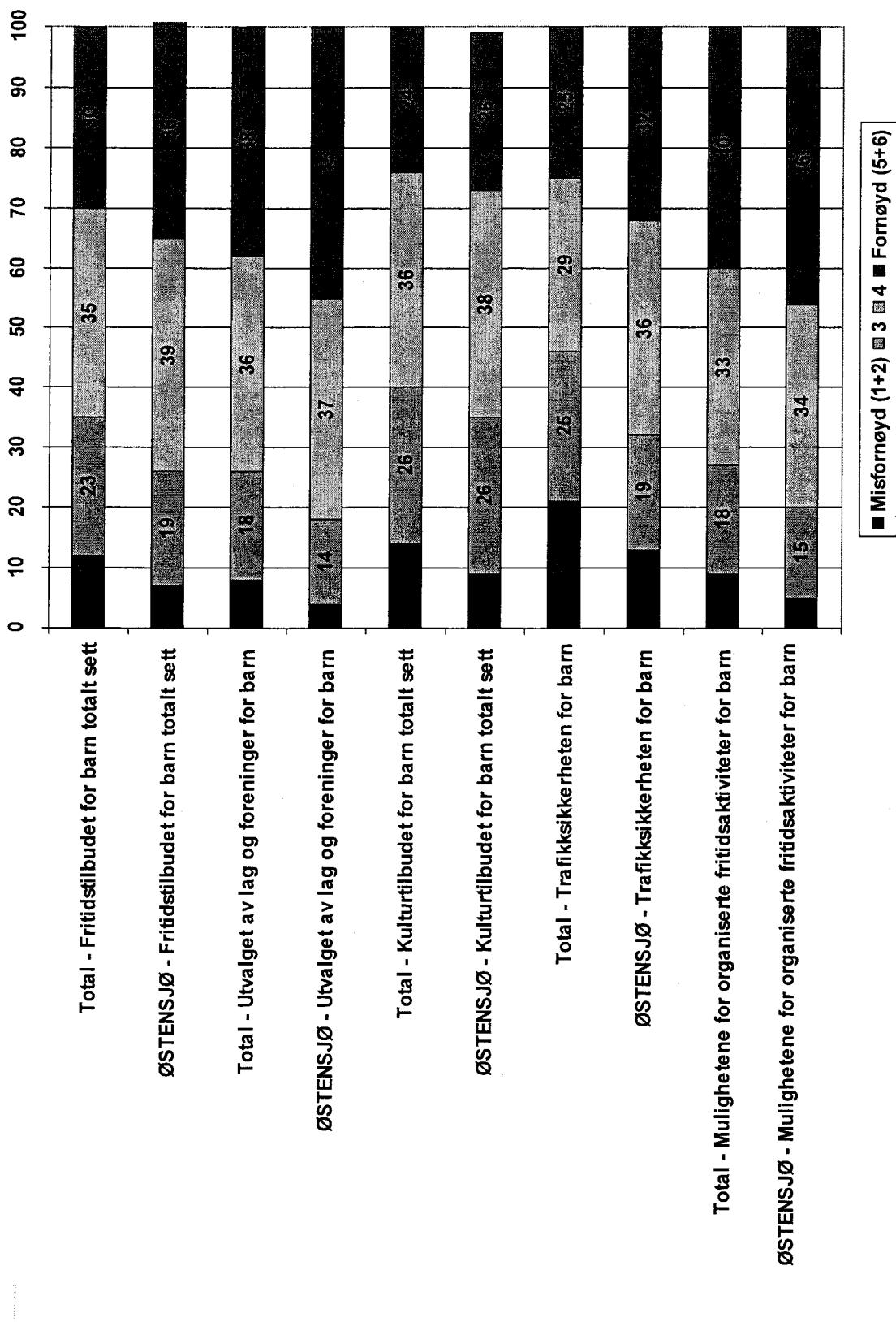
\*\* Spm:22 \*\* Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med trafikksikkerheten når det gjelder....?



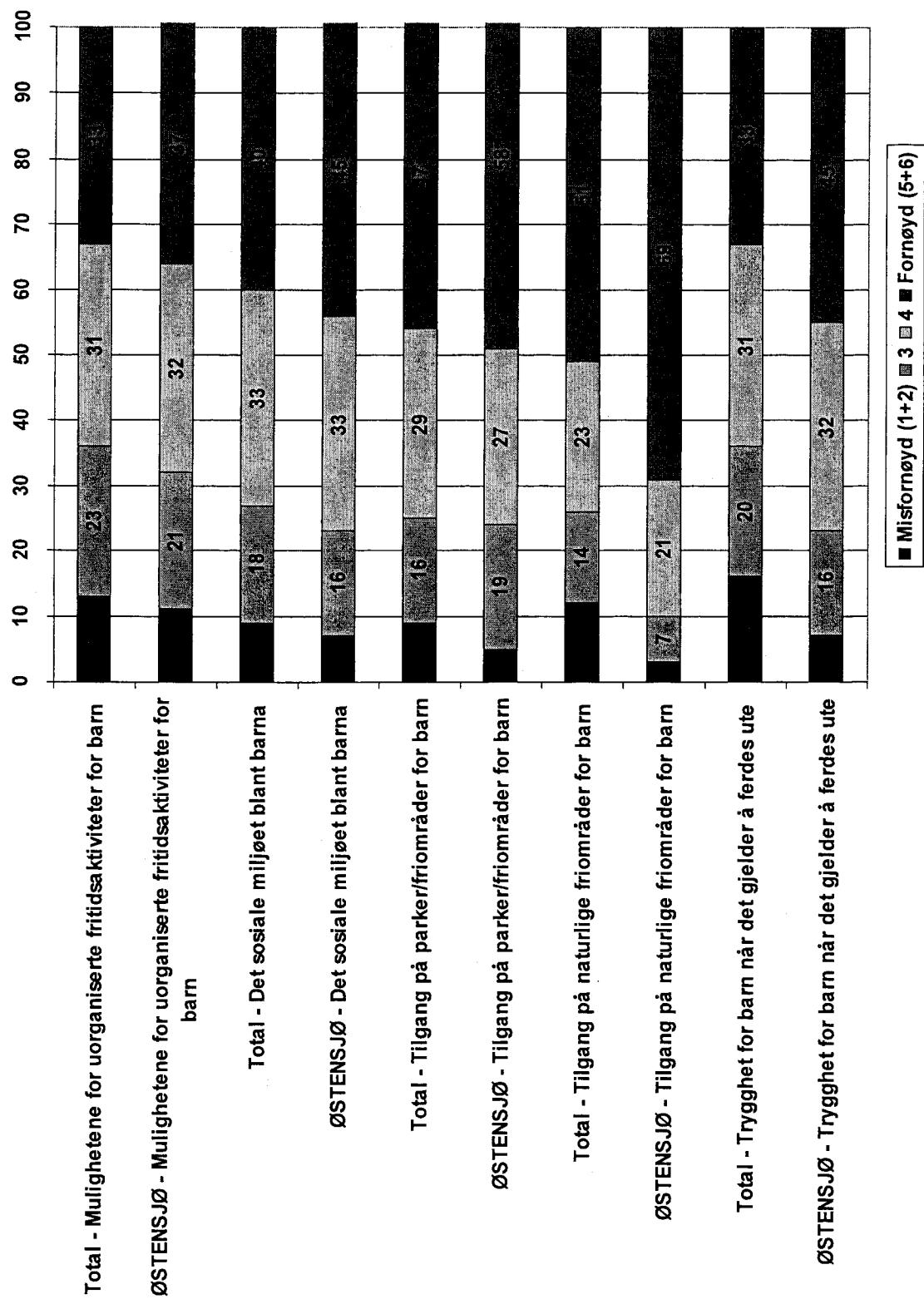
## Benytter du, og i tilfelle hvor ofte bruker du kollektive transportmidler innenfor Oslo?



\*\* Spm:25.1 - 5 \*\* Hvor fornøyd/misfornøyd er du med.....?

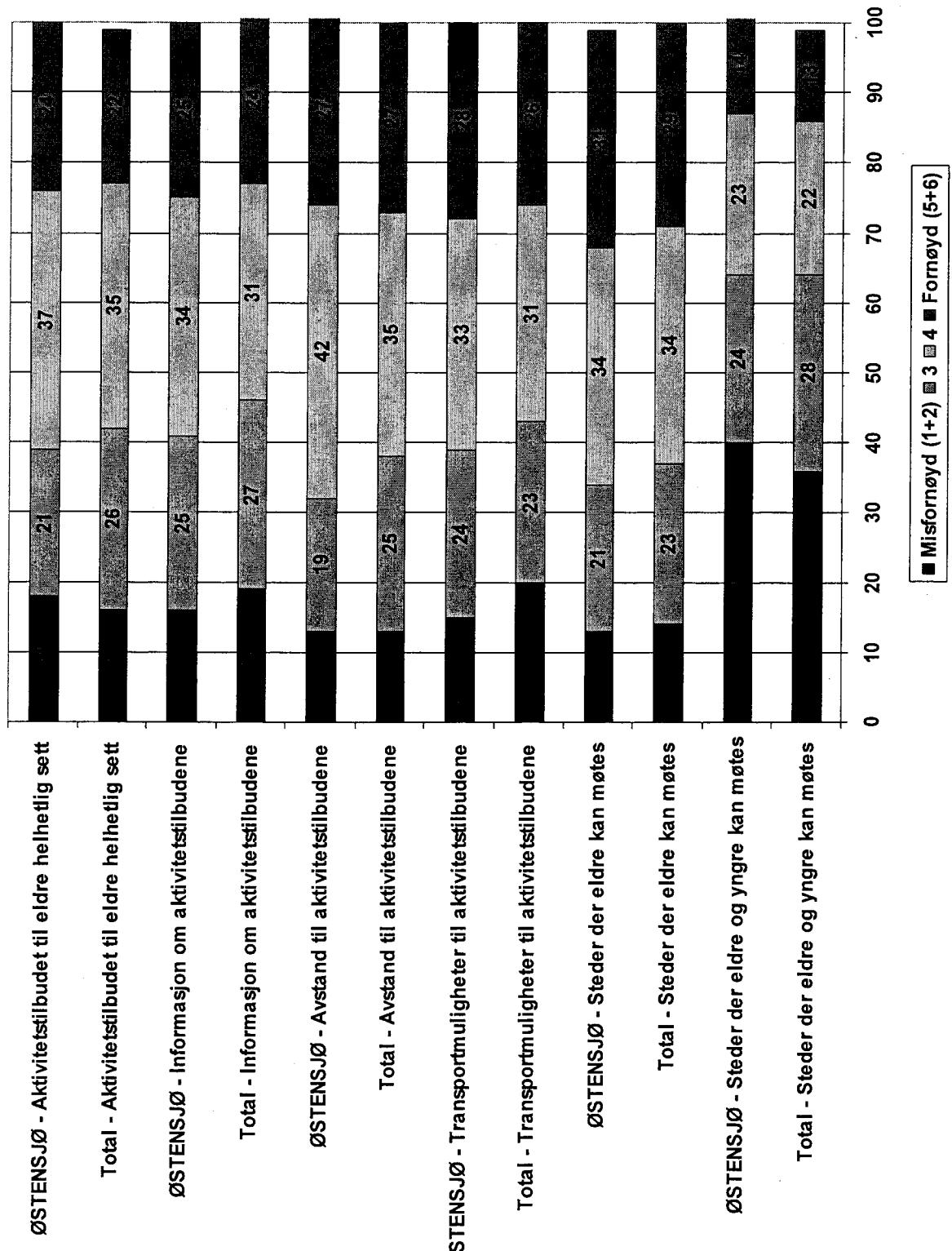


\*\* Spm:25.6 - 10 \*\* Hvor fornøyd/misfornøyd er du med.....?

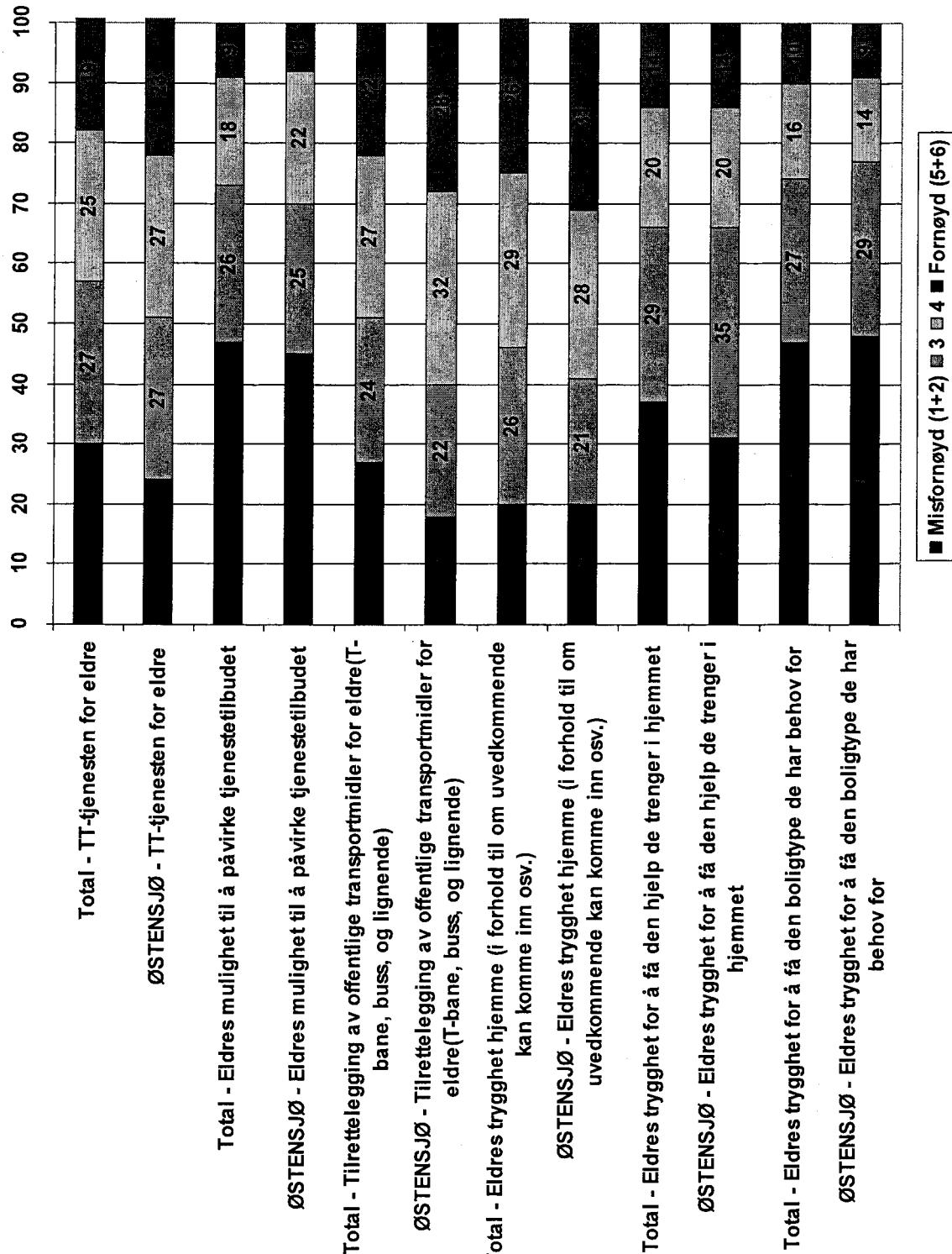


■ Misfornøyd (1+2) ■ 3 ■ 4 ■ Fornøyd (5+6)

\*\* Spm:27.1 - 6 \*\* Hvor fornøyd/misfornøyd er du med.....?

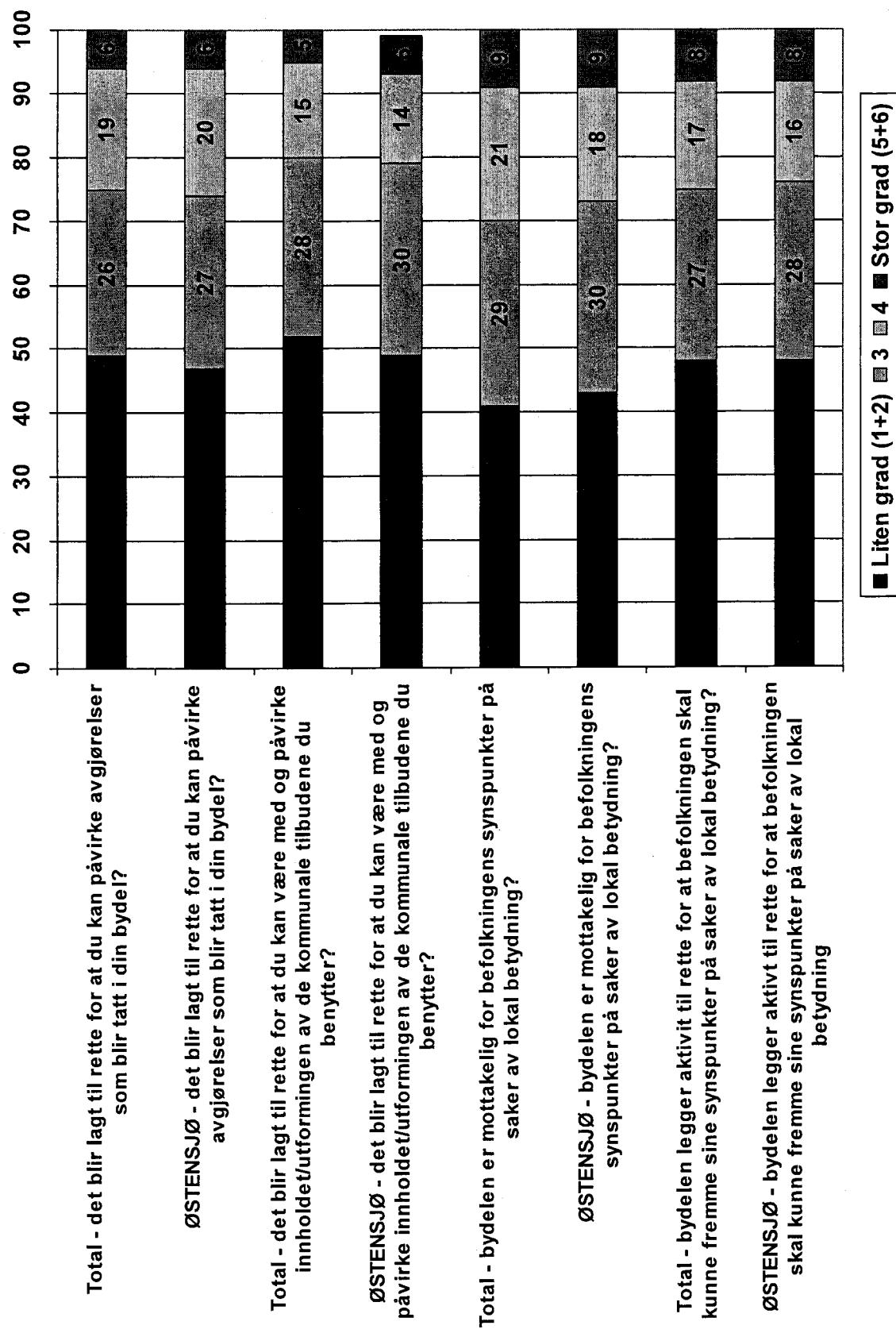


**\*\* Forts spm:27.7 - 12 \*\* Hvor formøyd/misformøyd er du med.....?**

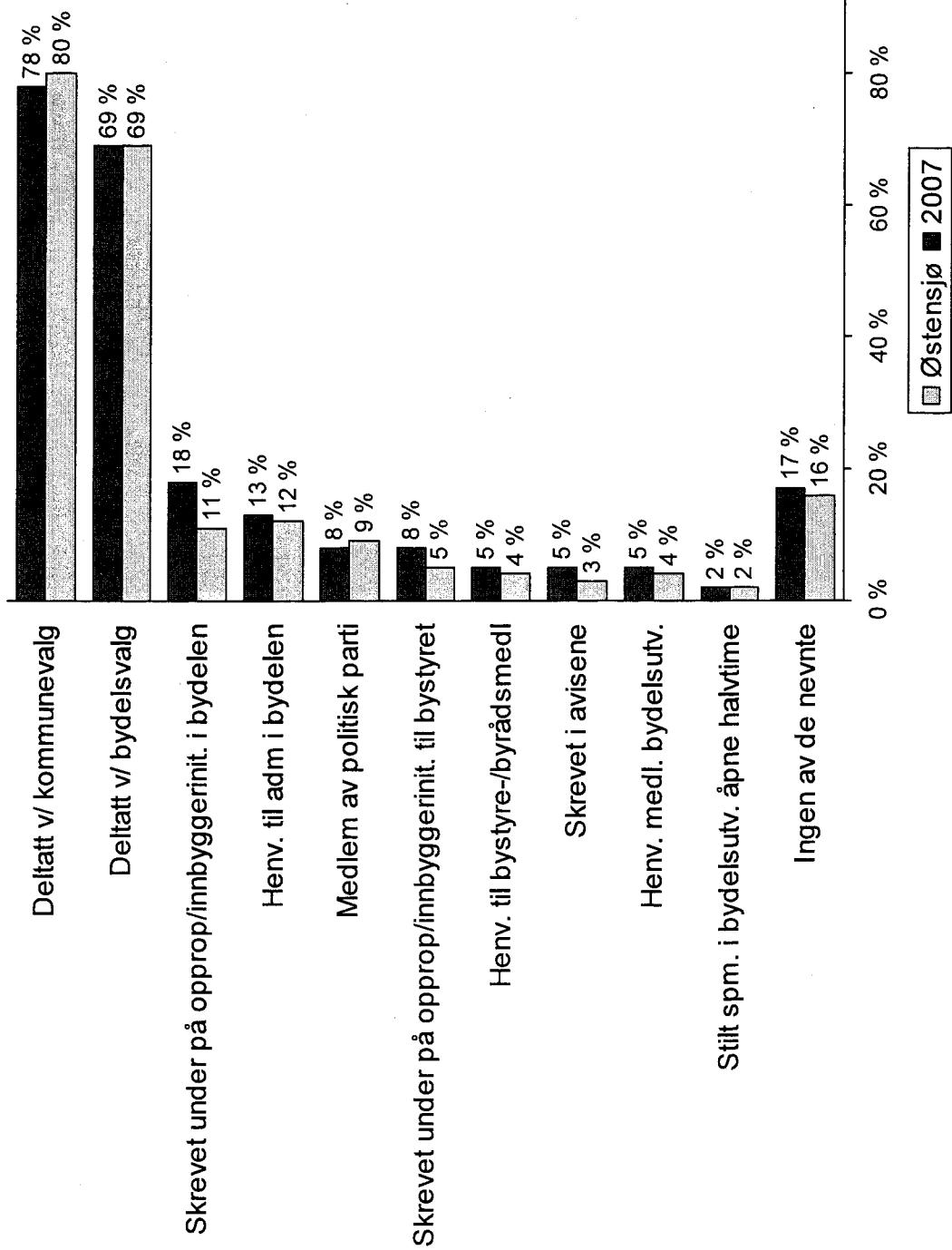


■ Misfornøyd (1+2) ■ 3 ■ 4 ■ Fornøyd (5+6)

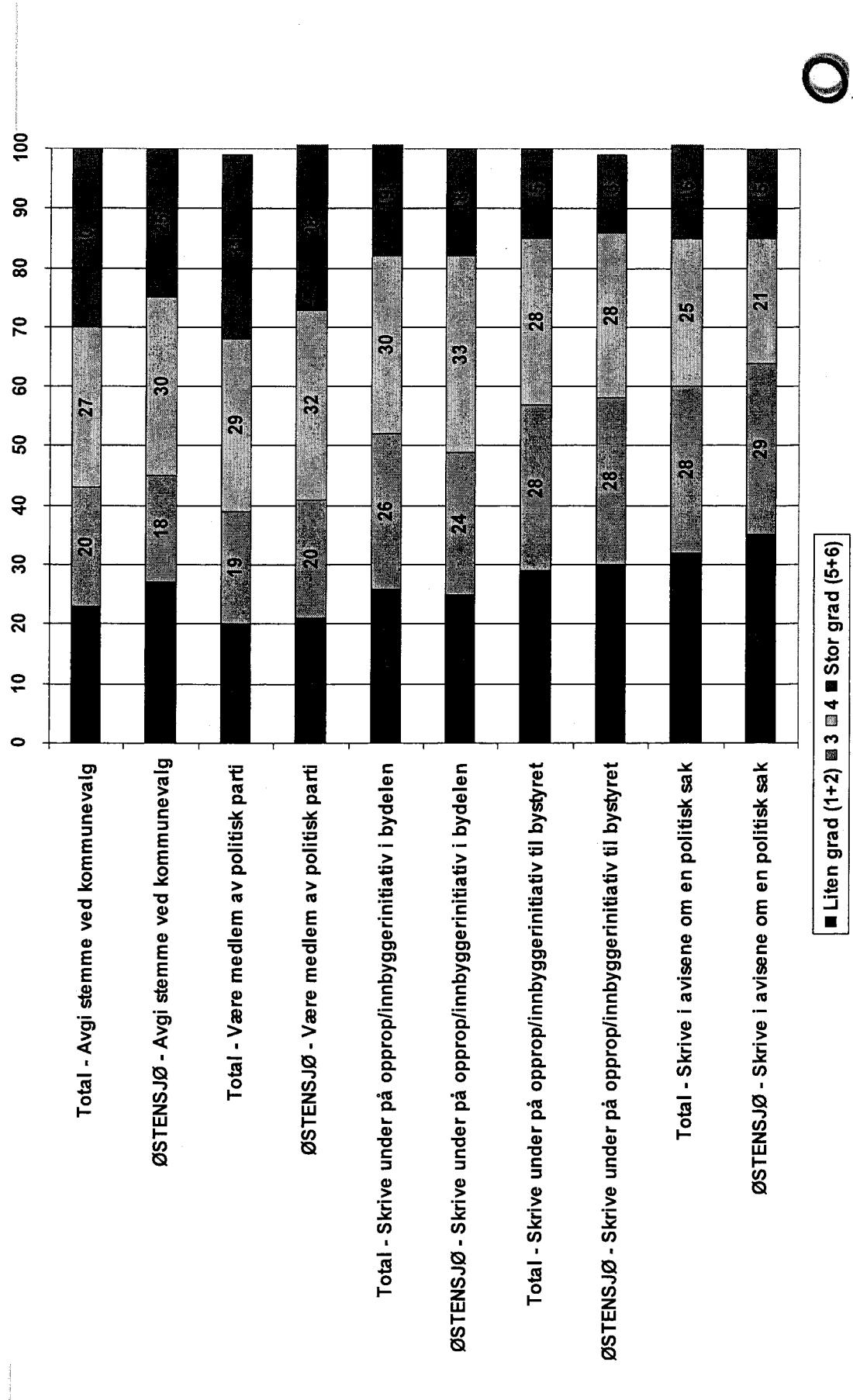
**\*\* Spm:28 \*\* I hvilken grad synes du at...?**



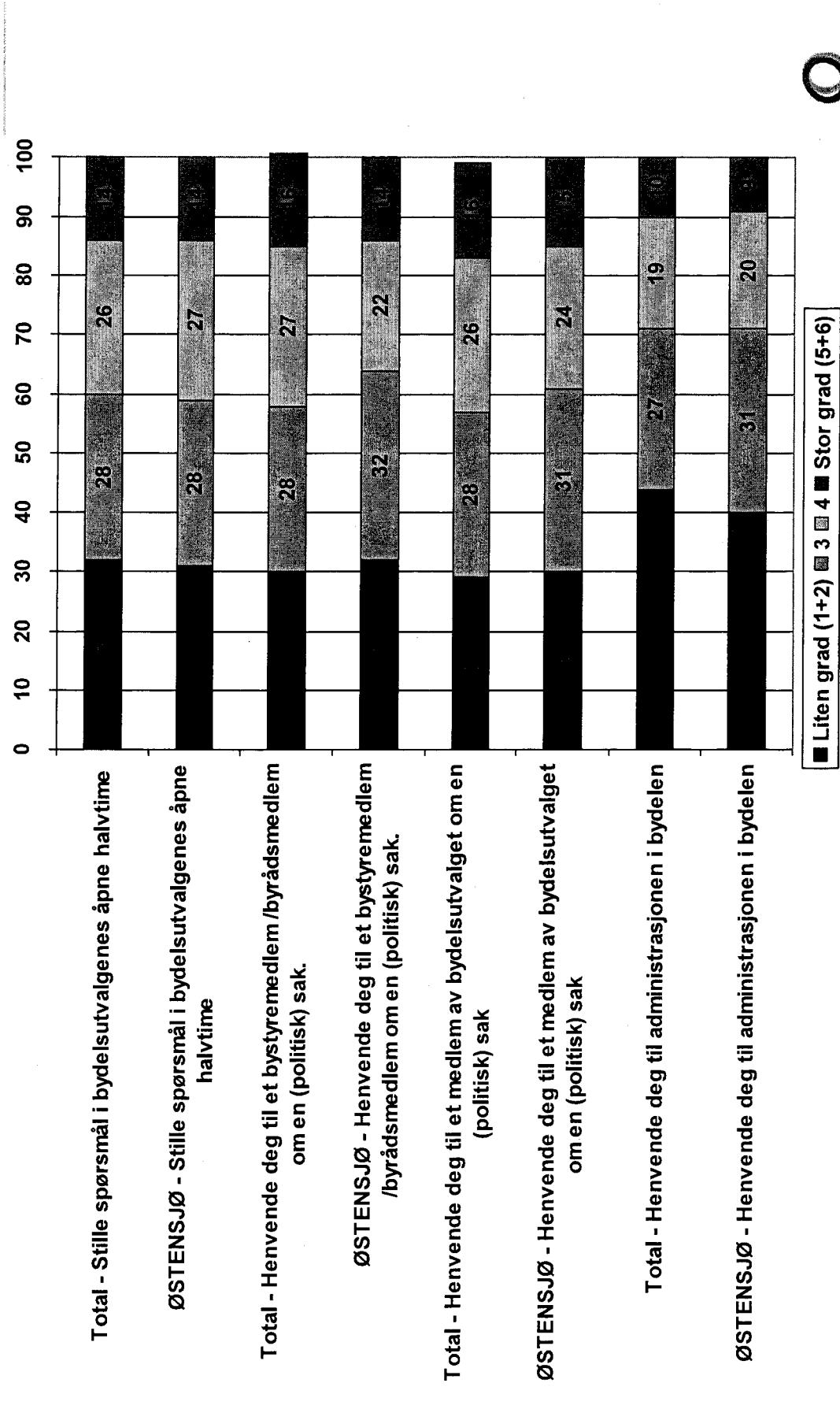
# Har du i løpet av de siste to årene delatt i noen av disse aktivitetene?



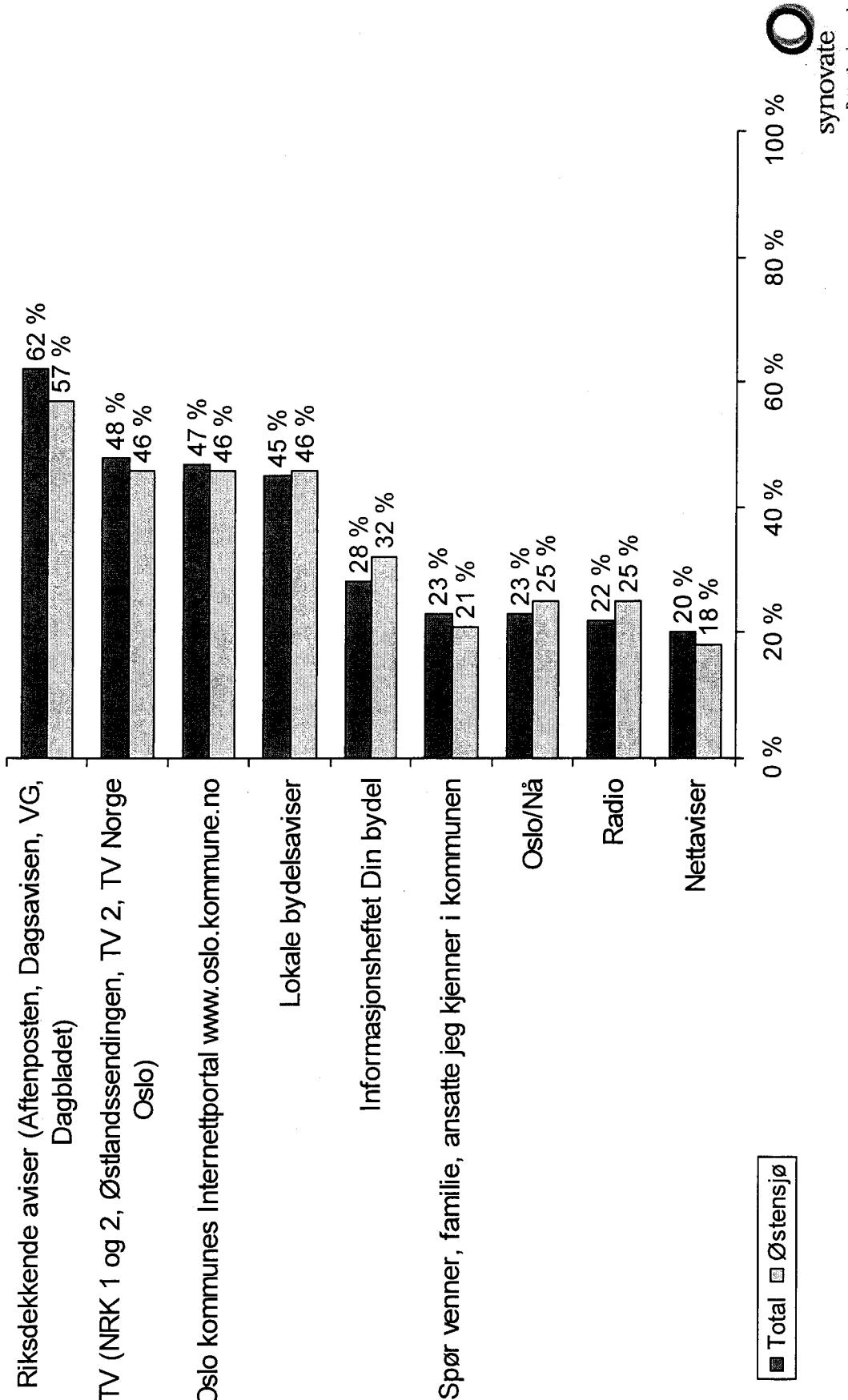
**\*\* Spm:31.1 - 5 \*\* I hvilken grad tror du at du kan påvirke kommunale beslutninger gjennom å  
bruke de ulike aktivitetene nevnt ovenfor?**



\*\* Forts spm:31.6 - 9 \*\* I hvilken grad tror du at du kan påvirke kommunale beslutninger gjennom å bruke de ulike aktivitetene nevnt ovenfor?



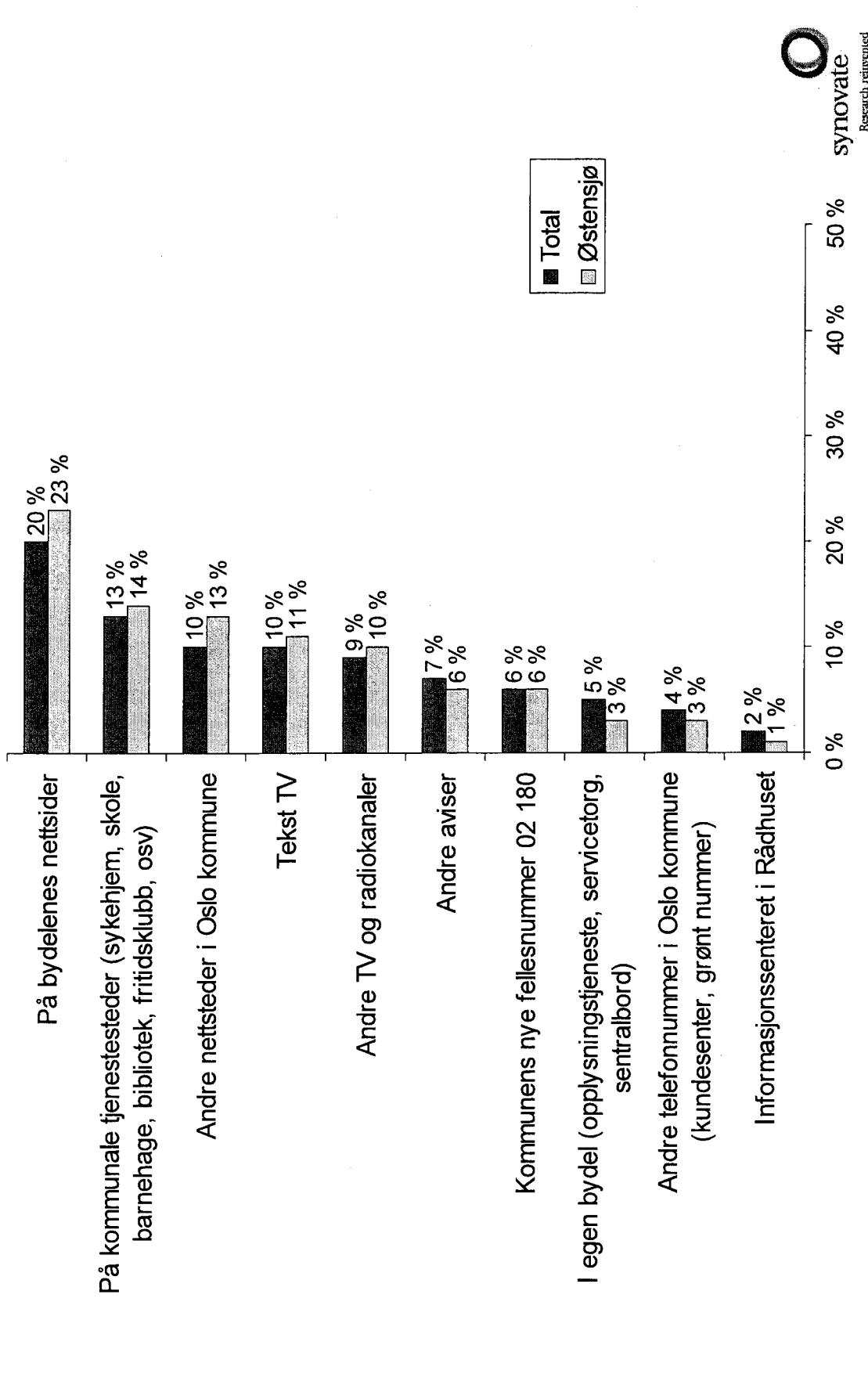
# Hvor henter du vanligvis informasjon om/fra Oslo kommune?



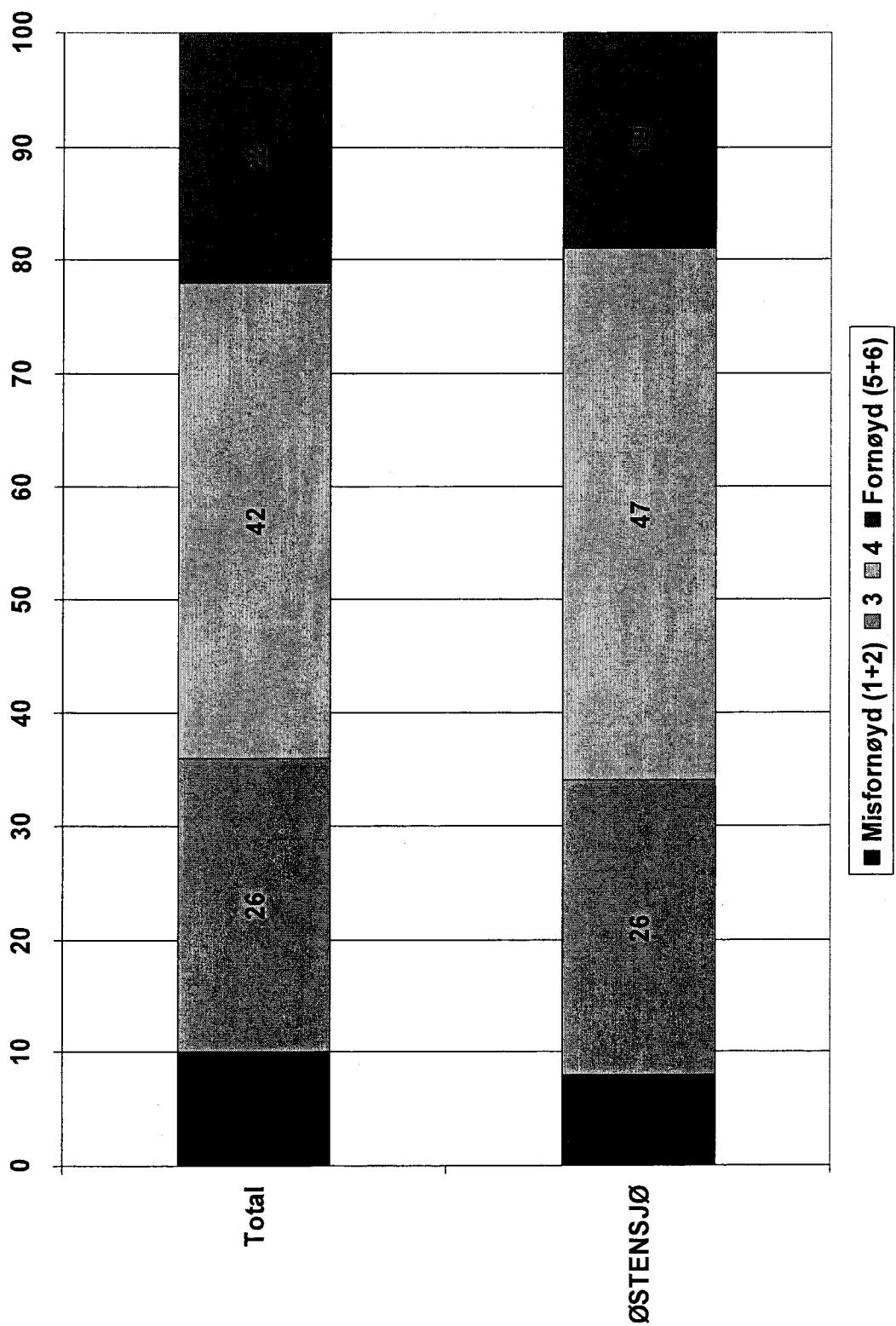
■ Total ■ Østensjø

**synovate**  
Research reinvented

# Forts. Hvor henter du vanligvis informasjon om/fra Oslo kommune?



\*\* Spm:33 \*\* Alt i alt, hvor fornøyd eller misfornøyd er du med informasjonen fra Oslo kommune?



# Hvordan mener du Oslo kommune best kan informere?

